gemeente
Haarlemmermeer

Denklijnen en maatregelen 2028

- **Uitwerking maatregelen voor een sluitend meerjarenbeeld 2025-2028**

Behoort bij raadsvoorstel 11753909

1. Inleiding: naar een evenwichtig pakket maatregelen

Voor u ligt het concept-rapport met maatregelen om te komen tot een sluitend meerjarenbeeld. Een opgave die rechtstreeks voortvloeit uit de lagere rijksbijdrage vanaf 2026. Geprobeerd is een zo evenwichtig pakket aan maatregelen samen te stellen. Dat 'evenwichtig' is opgevat: naar de aard van de maatregelen en de breedte van de programma's. Zo is gekeken naar zowel inkomsten als uitgaven en technische maatregelen én naar de breedte van de programma's in de begroting. Het betreft een inventarisatie, er zijn keuzes te maken.

Met het oog hierop zijn enkele onderscheidende denklijnen opgesteld die aansluiten bij een toekomstig Haarlemmermeer waar nog steeds veel kan, waar zorg is voor kwetsbare inwoners, waar groei mogelijk is, waar de lokale lasten onder het regionale gemiddelde liggen maar waarvoor ook enkele keuzes noodzakelijk zijn om de begroting weer in evenwicht te brengen. De denklijnen zijn te zien als de door de raad gevraagde scenario's naar een sluitend meerjarenbeeld. Er zijn maatregelen uitgewerkt uitgaande van 8 denklijnen:

Denklijn	**Uitgewerkte maatregelen**	**Bedrag**
a. We ontzien kwetsbare inwoners	5	650.000
b. Een ander niveau van dienstverlening	5	2.093.800
c. Concentreer & combineer voorzieningen	5	1.613.500
d. Realisme in de groei	2	900.000
e. Scherper aan de wind varen (technische maatregelen)	6	13.357.000
f. Meer inzet op profijtbeginsel	4	1.950.500
g. Inkomsten in balans brengen	4	10.350.000
h. Geen Haagse knaken, geen Haagse taken	3	5.883.000
Totaal	**33**	**36.797.800**

Op een paar plekken zijn de maatregelen veranderd ten opzichte van de versie die op 29 februari 2024 aan de raad is gepresenteerd. De verschillen zijn opgenomen in de bijlage.

2. Uitwerking denklijnen 2028

Vanuit de denklijnen is een breed pakket aan keuzes voorbereid met voorstellen die resulteren in inkomstenverhogingen, stoppen van taken, sluiten van voorzieningen en het doorbelasten van kosten. Het uitgangspunt is dat de maatregelen een ruim financieel voordeel hebben. De aanpak probeert de maatregelen zodanig uit te werken dat de uitvoering op voorhand duidelijk is. In de navolgende pagina's treft u een uitwerking aan van de denklijnen met een omschrijving van de denklijn (introductie) en de bijbehorende nader uitgewerkte maatregelen. De maatregelen hebben elk een gelijke uitwerking:

Omschrijving	**Benaming van de maatregel**
Toelichting	Korte omschrijving van wat je wilt gaan doen om de ombuiging te realiseren.
Maatschappelijk effect	Leg uit wat het effect van je maatregel voor inwoners, instellingen of ondernemers of andere beleidsterreinen kan hebben
Wettelijk niveau	Geef duiding aan of dit een wettelijke taak is en of je die taak op wettelijk of bovenwettelijk niveau uitvoert
Financieel effect	Geef het financieel effect aan van de besparing en de invoerkosten en licht deze toe
Relatie met lopende bezuinigingen	Geef aan of er een directe of indirecte relatie is met lopende bezuinigingen

Effect op groei gemeente	Geef aan of de maatregel gevolgen heeft voor de groeiopgave van de gemeente
Haalbaarheid	Leg uit hoe de maatregel te realiseren is en welke randvoorwaarden er nodig zijn
Risico's	Leg uit wat de risico's zijn dat de maatregel niet gehaald wordt. Beleidsmatige effecten moeten worden geduid bij maatschappelijk effect.
Communicatie	Welke organisaties moeten worden geïnformeerd bij implementatie van de maatregel?

3. Motie gemeenteraad 21 december 2023

Het voorliggende rapport is te zien als 'huiswerk' gebaseerd op de begroting 2024 en sluit aan de bij de door de raad aangenomen motie om alvast te beginnen met inventariseren, maar nog geen druk te leggen op het inboeken.

Motie (RvO 27)

Haastige spoed is zelden goed

Motie n.a.v. het sessiedebat Ombuigingen van 21 december 2023

De Raad van de gemeente Haarlemmermeer in vergadering bijeen op 21 december 2023,

Constaterende dat

- er een demissionair kabinet is en landelijke partijen in verkennende fase zijn voor een nieuw kabinet;
- veel landelijke partijen in het verkiezingsprogramma voor het intensiveren van het gemeentefonds zijn;

Draagt het college op

- Te beginnen met het inventariseren met ombuigingenopties door middel van scenario's en daarbij aangeven wat beïnvloedbaar is en wat niet;
- Bij de voorjaarsnota 2024 de ombuigingen niet in te boeken;
- De ombuiging pas te betrekken bij de voorjaarsnota 2025 om een sluitende begroting voor 2026 te realiseren.

en gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening:

Fouad Sidali, PvdA Haarlemmermeer
Erik Vermeulem, Forza!
Erik van der Peet, CDA Haarlemmermeer
Eline Gumbert, Groen Links Haarlemmermeer
Johan Rip, HAP
Kasper Sulmann, Gezond Haarlemmermeer
Brigitte Antolini, Forum voor Democratie
Jennifer Hup, CU/SGP
Carin Smand, D66

4. Taakstelling/resultaten

De taakstelling van deze ombuiging was een ‘bewegend doel’. Het huidig tekort heeft zich in de afgelopen periode bewogen tussen de € 16 en € 24 miljoen negatief. Het tekort in de begroting bedraagt ten tijde van de begroting 2025 € 14,4 miljoen in 2028. Daarbij geldt dat enkele onderdelen in de begroting incidenteel gedekt zijn die mogelijk later tot structurele claims kunnen leiden. Ook zijn er nog onderdelen die in de voorjaarsrapportage niet (structureel) zijn gehonoreerd (bijlage 3 van de Voorjaarsrapportage).

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Incidenteel gedekt:				
Inburgering		-898	-1.120	-1.120
Asielopgave		-535	-668	-668
Totaal incidenteel gehonoreerd		**-1.226**	**-1.788**	**-1.788**
Niet gehonoreerd in VJR2024:				
Casusregisseur Jeugd			-110	-110
Sociale veiligheidscasuïstiek			-193	-193
Bijzondere bijstand behouden beleid	-250	-250	-250	-250
Inkomensconsulenten levensonderhoud	-144	-144	-144	-144
Huisvesting arbeidsmigranten	-292			
Areaaluitbreiding openbaar groen		-326	-326	-326
Areaaluitbreiding fysieke leefomgeving		-512	-512	-512
Areaaluitbreiding straatreiniging		-380	-380	-380
Beheerplannen fysieke omgeving		-610	-610	-610
Inclusie en diversiteit	-44	-22		
Werving nieuwe medewerkers	-200	-200	-200	-200
Totaal niet gehonoreerd	**-930**	**-2.443**	**-2.724**	**-2.724**
Totaal-generaal mogelijke structurele claims	**-930**	**-3.669**	**-4.512**	**-4.512**

Daarnaast is de verwachting dat er ook vanuit het sociaal domein nog nadelige ontwikkelingen zijn. Daarom lijkt het aan de orde om rekening te houden met € 7 miljoen aan knelpunten. Het voorstel is daarom rekening te houden met een taakstelling van € 22 miljoen.

Thans is er nog een pakket van afgerond € 36,8 miljoen. Het advies daarbij is om niet alle financieel-technische maatregelen door te voeren omdat dit te risicovol is. Met name de inzet van de algemene dekkingsreserve zou beter niet onverkort toegepast kunnen worden omdat deze dan voor een te beperkte duur kan worden ingezet en deze inzet leidt tot schuldtoename. Dat is gelet op de forse investeringsagenda niet verstandig. Als we op de financieel-technische maatregelen een correctie van bijvoorbeeld € 5 miljoen doen, is er nog circa € 32 miljoen aan maatregelen om te kiezen.

5. De breedte van de begroting

De voorstellen in deze aanpak bevatten maatregelen over de breedte van de begroting en zijn vanuit denklijnen opgesteld. Er is daardoor ook een aantal grotere onderdelen van de begroting niet vertaald naar maatregelen. Dat is bewust. De reden hiertoe is in de onderstaande tabel opgenomen. Omdat een aantal van deze taken bijdragen aan verbonden partijen bevatten, is het bedrag exclusief verbonden partijen meegenomen. In de onderzochte maatregelen zit namelijk een korting op de verbonden partijen (vergelijkbaar aan de gemeentebegroting).

Niet opgenomen als te onderzoeken beleidsterrein:	**Bedrag excl. verbonden partij**	**Reden**
Openbare orde en veiligheid	Ca. € 4.100.000	Meegenomen in de maatregelen 'trap op-trap af verbonden partijen' en 'geen Haagse knaken, geen Haagse taken'
Economische zaken exclusief beheer gronden	Ca € 3.860.000	Niet betrokken omdat de taken grotendeels verbonden zijn aan vergunningverlening, verkoop bedrijventerreinen en Schiphol
Energietransitie en Duurzaamheid	€ 17.250.000	Niet betrokken omdat de taken grotendeels incidenteel bekostigd zijn uit specifieke uitkeringen.
Diverse welzijnssubsidies: grote instellingen, mantelzorg-compliment, vluchtelingenwerk, Veiligheidshuis, logopedie	Ca. € 2.100.000	Deze zijn in de strategische heroriëntatie al betrokken.
Schoolmaatschappelijk werk, schoolcoaches, schoolzwemmen, studiebieb	Ca. € 1.500.000	Deze worden niet meegenomen aangezien er al een taakstelling voor jeugdzorg is ingeboekt
Re-integratie-Participatie	Ca. € 500.000	Deze zijn niet betrokken vanwege het uitgangspunt om besparingen met gevolgen voor kwetsbare inwoners te beperken.
Bijzondere bijstand	Ca. € 2.000.000	Idem
Wmo	Ca. € 30.200.000	Niet betrokken gelet op de aankomende wetswijziging Wmo abonnementstarief. Hiervoor is reeds een bedrag ingerekend in de begroting.

Denklijnen & Maatregelen

1 We ontzien kwetsbare inwoners

Introductie
We richten ons op kwetsbare inwoners. Dat spreekt misschien voor zich, maar veel voorzieningen zijn gericht op alle Haarlemmermeerders waarvan een groot deel zich vaak ook zelf kan redden en/of zelf kosten kan betalen. Als we het principe van zelfredzaamheid consequenter doorvoeren, zal ondersteuning voor inwoners op een aantal terreinen er anders uit komen te zien. De meest kwetsbare inwoners worden ontzien, er wordt niet bezuinigd op minimaregelingen.

Wij onderzoeken:		
1.	Hoger beroep op eigen kracht inwoners door versoberen cliëntondersteuning	€ 100.000
2.	Hoger beroep op eigen kracht inwoners door versoberen doelgroepenvervoer	€ 200.000
3.	Niet automatisch verlengen van collectieve aanvullende zorgverzekering voor lage inkomens	€ 50.000
4.	Intensiveren controle zorgfraude	€ 100.000
5.	Beperken van subsidies die niet gericht zijn op sociale basis	€ 200.000
	Totaal	**€ 650.000**

Maatregel 1.1-1.2	
Omschrijving	Hoger beroep op eigen kracht inwoners door versoberen cliëntondersteuning en doelgroepenvervoer. Als uitwerking daarvan stellen we voor: - Het versoberen van cliëntondersteuning; - Het versoberen van doelgroepenvervoer; - Het verhogen van de grens van het leerlingenvervoer (grens is nu 6 km)
Toelichting	In de toekomst is het nodig voor de gemeente een groter beroep te doen op eigen kracht van inwoners en met name mantelzorgers om onze voorzieningen overeind te houden. In deze denklijn geven we hier invulling aan door het versoberen van cliëntondersteuning en doelgroepenvervoer. We nemen een taakstelling op van € 100.000 voor cliëntondersteuning en van € 200.000 voor doelgroepenvervoer. **Versoberen cliëntondersteuning (begroting € 585.000).** Voor de versterking van cliëntondersteuning is in 2023 een Specifieke Uitkering aangevraagd om onderzoek te doen naar de behoefte aan cliëntondersteuning om van daaruit de onafhankelijke cliëntondersteuning verder vorm te geven. Uit het onderzoek blijkt dat de ondersteuningsbehoefte vooral zit in het vinden van de juiste weg, welke ondersteuning mogelijk is, om de hulpvraag helder te krijgen of een plan te maken of om te helpen met het invullen van formulieren. Onafhankelijke cliëntondersteuning is nu bij meerdere organisaties belegd, zowel als onderdeel van een bredere subsidie (bijv. Meerwaarde, Mantelzorg & Meer) als middels inkoop. Cliëntondersteuning zoals opgenomen in de Programmabegroting (€ 585.000 programma 4 Zorg en werk) betreft alleen de ingekochte cliëntondersteuning bij MEE en Sterker samen eigen plan. We stellen voor om het maximum beschikbaar budget te verlagen met € 100.000 voor de ingekochte cliënten ondersteuning. Dat betekent dat we afstappen van een ‘open einde’ regeling en het budget maximaliseren. Dit leidt tot versobering van de ondersteuning en mogelijk wachtlijsten wanneer het budget bereikt is. **Wmo vervoer (begroting € 2.742.700).** Er zijn ongeveer 2.250 inwoners die gebruik maken van het Wmo vervoer, dat is ongeveer 1,5% van alle inwoners in Haarlemmermeer. Bezuiniging op kosten zou gerealiseerd kunnen worden door het: 1) beperken van instroom van inwoners in het Wmo vervoer 2) het beperken van het aantal kilometers dat daadwerkelijk gereisd wordt We willen onderzoeken of we dit kunnen doen door te gaan werken met vervoersprofielen. Voorbeeld van profielen is dat bijvoorbeeld een inwoner die 800 meter kan lopen, in staat is om 1 overstap te maken. Op basis van het vervoersprofiel en de gevraagde reis, kan het (bindend) advies gegeven worden om de reis met het OV te maken. Indien dit op basis van het vervoersprofiel niet mogelijk is, kan gebruik worden gemaakt van RegioRijder. Het invoeren van vervoersprofielen brengt extra personeelskosten met zich mee om de vervoersprofielen op te stellen. **Leerlingenvervoer (begroting € 1.829.100).** In de diverse wetgeving rondom onderwijs is opgenomen dat de gemeente verantwoordelijk is voor leerlingenvervoer. Er is ruimte voor de gemeenten om regels vast te leggen in

	een Verordening. In de verordening leerlingenvervoer van Haarlemmermeer is voor alle schoolsoorten een afstand van 6 kilometer opgenomen, deze afstand wordt ook op deze wijze in de modelverordening van de VNG gehanteerd. Voor leerlingen met een beperking geldt de afstandsgrens van 6 kilometer niet, zowel voor basis als voortgezet onderwijs. In deze situaties kan ook leerlingenvervoer voor scholen dichterbij dan 6 km vervoer worden toegekend. De afstandsgrens kan in de Verordening gewijzigd worden vastgesteld. <u>Basisonderwijs.</u> In het basisonderwijs wordt onderscheid gemaakt in drie vormen: - basisschool: een school waar basisonderwijs wordt gegeven, niet zijnde een speciale school voor basisonderwijs; - school voor speciaal basisonderwijs: een school waar basisonderwijs wordt gegeven aan kinderen voor wie vaststaat dat overwegend een specifieke orthopedagogische en orthodidactische benadering aangewezen is; - school voor speciaal onderwijs: een school voor speciaal onderwijs als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de expertisecentra. Voor alle drie de vormen wordt een afstandsgrens gehanteerd van 6 kilometer. Er wordt géén afstandsgrens gehanteerd als er sprake is van een beperking en de leerling niet in staat is om zelfstandig met de fiets of het OV te reizen. <u>Middelbaar onderwijs.</u> Voor middelbaar onderwijs komen alleen leerlingen in aanmerking die als gevolg van een beperking niet zelfstandig naar school kunnen reizen. In de huidige verordening (2023) is het vervoer voor deze doelgroep reeds aangescherpt. Naast het leerlingenvervoer is er een aparte regeling voor het vervoer van Oekraïense vluchtelingen van en naar school. Hiervoor wordt niet de grens van 6 km gebruik. Wanneer dit vervoer voortgezet wordt, kan het een optie zijn om de afstandsgrens gelijk te trekken met het leerlingen vervoer. We willen voorstellen om voor alle vormen van leerlingenvervoer minimaal de grens van 6 km te hanteren (dus ook voor leerlingen waar sprake is van een beperking en de leerling niet in staat is om zelfstandig met de fiets of OV te reizen en voor Oekraïense vluchtelingen). En indien dit niet de benodigde besparing oplevert te onderzoeken of de grens van 6 kilometer verhoogd kan worden).
Maatschappelijk effect	**Cliëntondersteuning.** Landelijk is veel aandacht voor (de onbekendheid) van onafhankelijke cliëntondersteuning en de versteviging daarvan in gemeenten. Ook binnen Haarlemmermeer is hier (politieke) aandacht voor. Door budgetplafond in te stellen voor cliëntondersteuning kunnen wachtlijsten ontstaan. Het versoberen van het Wmo en leerlingenvervoer zal leiden tot minder zelfredzaamheid van inwoners en grotere belasting voor mantelzorgers en ouders. Landelijk staat het OV onder druk. Enerzijds door langdurige chauffeurstekorten, maar ook omdat in 2007 25% op het budget is gekort en

	tussen 2015 en 2022 het landelijk budget niet geïndexeerd is geweest. De Bikkergelden bieden tijdelijke verlichting, maar feit is dat het OV achterblijft en de verwachting is dat het achter zal blijven op de (maatschappelijke) vraag. Dat betekent dat de verschuiving naar het WMO voor de toenemende kwetsbaren (vergrijzing) naar verwachting zal toenemen. Daar bovenop komt het voornemen om de gelden van de Vervoerregio verder te korten met 10%. Dat zal mogelijk leiden tot verdere verschraling van het OV en verdere verschuiving richting het WMO. Verder worden de kleine(re) kernen in ons gebied nu bedient met MeerOV. Die maakt gebruik van de restcapaciteit in het WMO-vervoer. Als er minder WMO-ritten zijn, zal er ook minder restcapaciteit overblijven voor MeerOV om gebruik van te maken. Dit kán leiden tot verslechtering van de bereikbaarheid van de kleine(re) kernen.
Wettelijk niveau	**Cliëntondersteuning** In de Wmo 2015 is opgenomen dat het college er in ieder geval zorg voor draagt dat voor ingezetenen cliëntondersteuning beschikbaar is. Het belang van de betrokkene is hierbij het uitgangspunt en er is geen eigen bijdrage voor verschuldigd. Het college wijst de cliënt en de mantelzorger voor het onderzoek op de mogelijkheid om gebruik te maken van gratis cliëntondersteuning. Er wordt verder geen wettelijk niveau van ondersteuning benoemd. **Doelgroepenvervoer** <u>Collectief aanvullend vervoer (Wmo).</u> Een inwoner komt in aanmerking voor een maatwerkvoorziening ter ondersteuning van zijn zelfredzaamheid en participatie, voor zover hij in verband met een beperking, chronische psychische of psychosociale problemen niet op eigen kracht, met gebruikelijke hulp, met mantelzorg of met hulp van andere personen uit zijn sociale netwerk voldoende zelfredzaam is of in staat is tot participatie. <u>Leerlingenvervoer.</u> Leerlingenvervoer is bestemd voor leerlingen vanaf 4 jaar die naar een van de volgende scholen gaat: • basisonderwijs (openbaar en bijzonder) • speciale scholen voor basisonderwijs • Voortgezet onderwijs (openbaar en bijzonder) • Voortgezet speciaal onderwijs • Voortgezet onderwijs Leerlingen van een school voor voortgezet onderwijs kunnen alleen in aanmerking komen voor leerlingenvervoer als zij door een lichamelijke, verstandelijke of zintuiglijke handicap: • aangewezen zijn op ander vervoer dan openbaar vervoer, óf • niet zelfstandig met het openbaar kunnen reizen De gemeenteraad stelt daartoe een nadere regeling vast. De regeling kan bepalen dat geen aanspraak op vergoeding bestaat op grond van de afstand tussen de voor de leerling toegankelijke school en de woning van de leerling, gemeten langs de kortste, voor de leerling voldoende begaanbare en veilige weg. Hierbij kan onderscheid gemaakt worden tussen de verschillende soorten onderwijs.

<table>
<tr><td></td><td>In de verordening van Haarlemmermeer is voor alle schoolsoorten een afstand van 6 kilometer opgenomen, deze afstand wordt ook op deze wijze in de modelverordening van de VNG gehanteerd. Deze afstand kan in de Verordening gewijzigd worden vastgesteld.</td></tr>
<tr><td>Financieel effect</td><td>
<table>
<tr><th></th><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr>
<tr><td>Implementatiekosten</td><td></td><td>-360.000</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Effect maatregel cliëntondersteuning</td><td></td><td>+45.000</td><td>+100.000</td><td>+100.000</td></tr>
<tr><td>Effect maatregel vervoer</td><td></td><td>+50.000</td><td>+100.000</td><td>+200.000</td></tr>
<tr><td>Effect saldo begroting</td><td></td><td>-265.000</td><td>+200.000</td><td>+300.000</td></tr>
</table>
<u>toelichting</u>
De implementatie van de maatregel met betrekking tot cliëntondersteuning kan worden meegenomen in het lopende onderzoek naar cliëntondersteuning en de geplande aanbesteding na afloop van de huidige overeenkomsten. Hier zijn geen extra implementatiekosten aan verbonden. Het budget voor onafhankelijke cliëntondersteuning kan naar beneden bijgesteld worden naar € 485.000.

Indien vervoersprofielen ingesteld gaan worden voor het Wmo-vervoer, zitten hier implementatiekosten aan verbonden. In ieder geval personele kosten voor het opstellen van de vervoersprofielen (inschatting 2.250 cliënten * 2 uur * € 80 = € 360.000). Een andere optie is dit op te gaan starten voor nieuwe cliënten, zodat dit bij de reguliere indicatiestelling meegenomen gaat worden. Dit betekent een lagere besparing en lagere implementatiekosten. Het aanpassen van de verordening Leerlingenvervoer brengt geen implementatiekosten met zich mee.
</td></tr>
<tr><td>Relatie lopende bezuinigingen</td><td>Een deel van de cliëntondersteuning is onderdeel van bredere (maatschappelijke) subsidies (zoals Meerwaarde en Mantelzorg & Meer).</td></tr>
<tr><td>Effect op groei gemeente</td><td>Geen effect op de groei van de gemeente.</td></tr>
<tr><td>Haalbaarheid</td><td>De besparing op cliëntondersteuning is een budgetmaatregel en dus haalbaar. Het doorvoeren van de maatregelen leerlingenvervoer en vervoersprofielen zijn door te voeren. Het financieel effect is een inschatting.</td></tr>
<tr><td>Risico’s</td><td>- Cliëntondersteuning en doelgroepenvervoer zijn collectieve voorzieningen. Deze voorzieningen zijn vaak goedkoper dan individuele maatwerkvoorzieningen. Het versoberen van deze voorzieningen kan leiden tot een groter beroep op, en daarmee hogere kosten, voor maatwerkvoorzieningen.
- De ontwikkelingen in het OV richting Hoogwaardig Openbaar Vervoer leidt tot minder bushaltes (waar wel vaker een bus langskomt) wat het voor de doelgroep vanuit de Wmo lastiger maakt om het OV te bereiken en daarmee te kunnen gebruiken. Wijzigen in de OV concessie kan er toe leiden dat de beoogde bezuiniging niet gerealiseerd gaat worden.
- Er is wel een risico dat er teveel druk bij ouders en mantelzorgers komt te liggen met gevaar van zorgmijding en vereenzaming.</td></tr>
<tr><td>Communicatie</td><td>Bij invoeren van de maatregelen moet er richting de doelgroepen veel worden gecommuniceerd</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th colspan="2">Maatregel 1.3</th></tr>
<tr><td>Omschrijving</td><td>Niet automatisch verlengen van aanvullende collectieve zorgverzekering voor lage inkomens</td></tr>
<tr><td>Toelichting</td><td>De collectieve aanvullende zorgverzekering (gemeentepolis) is een vorm van bijzondere bijstand en bedoeld voor uitkeringsgerechtigden en inwoners met een laag inkomen (120% sociaal minimum). Tijdens een interne controle is geconstateerd dat oneigenlijk gebruik van deze regeling werd gemaakt door inwoners die niet behoren tot de doelgroep van minima. Vervolgens is voor 2023 de maatregel genomen om de polis niet meer automatisch te verlengen voor niet-uitkeringsgerechtigden. Dit betekende dat deze doelgroep een bewuste keuze moest maken. Tevens heeft een steekproefsgewijze controle plaatsgevonden op oneigenlijk gebruik. Het uiteindelijke effect was een afname van het aantal gebruikers van deze regeling waardoor de kosten van de gemeentelijke bijdrage aan de gemeentepolis zijn gedaald. Deze maatregel willen we structureel jaarlijks gaan uitvoeren.</td></tr>
<tr><td>Maatschappelijk effect</td><td>Inwoners met lage inkomens moeten in de toekomst elk jaar een bewuste keuze maken om wel of niet gebruik te maken van een aanvullende collectieve zorgverzekering. Tevens worden aanvragers steekproefsgewijs gecontroleerd om oneigenlijk gebruik te beperken.</td></tr>
<tr><td>Wettelijk niveau</td><td>De regeling van het bijdragen aan een collectieve aanvullende zorgverzekering is gebruikelijk lokaal beleid maar geen wettelijke plicht. Recent onderzoek van Geld.nl toont aan dat 90% van de gemeenten bijdraagt aan een collectieve aanvullende zorgverzekering. Het lokaal minimabeleid is bestaat uit het kindpakket en de regeling Haarlemmermeer doet mee (sport, cultuur en recreatie). Het kindpakket bestaat uit vier onderdelen: schoolkosten, laptopregeling, eventueel bijles en Jong Haarlemmermeer doet mee. Het totale budget voor ons minimabeleid is € 1,3 miljoen per jaar. Deze inkomensondersteuning is essentieel voor kwetsbare inwoners en met name voor kinderen om mee te kunnen doen.</td></tr>
<tr><td>Financieel effect</td><td>
<table>
<tr><th></th><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr>
<tr><td>Implementatiekosten</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Effect maatregel</td><td>+50.000</td><td>+50.000</td><td>+50.000</td><td>+50.000</td></tr>
<tr><td>Effect saldo begroting</td><td>+50.000</td><td>+50.000</td><td>+50.000</td><td>+50.000</td></tr>
</table>
<u>toelichting</u>
De maatregel is berekend op het effect van de controle 2023: € 300.000. Bij de Voorjaarsrapportage is € 250.000 hiervan benut voor het budget bijzondere bijstand waardoor nog € 50.000 resteert.</td></tr>
<tr><td>Relatie lopende bezuinigingen</td><td>Geen relatie</td></tr>
<tr><td>Effect op groei gemeente</td><td>Geen direct effect</td></tr>
<tr><td>Haalbaarheid</td><td>Deze maatregel is in 2023 voor het eerst uitgevoerd. Het is de bedoeling om dit jaarlijks te continueren.</td></tr>
<tr><td>Risico’s</td><td>Geen</td></tr>
<tr><td>Communicatie</td><td>Verzekerde inwoners ontvangen aan het einde van het jaar een brief met de mogelijkheid om opnieuw de gemeentepolis aan te vragen indien zij voldoen aan de voorwaarden van het minimabeleid.</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th colspan="2">Maatregel 1.4</th></tr>
<tr><td>Omschrijving</td><td>Intensiveren controle zorgfraude/rechtmatigheid (incl. PGB)</td></tr>
<tr><td>Toelichting</td><td>Vanuit ondermijningsbeeld blijkt dat Haarlemmermeer veel minder zorgfraude heeft dan andere gemeenten. Wij wijken af van het landelijk beeld. Dat kan, maar het kan ook een blinde vlek zijn. Zeker waar grote bedragen rond gaan bij zorgcontracten is de kans aanwezig dat hier ook criminelen op af komen. Vorig jaar hebben wij in 1 dossier aangifte gedaan van valsheid in geschrifte en in 1 geval kon de zorgleverancier niet aangeven waar hij geld en middelen vandaan had. MOZ gaat vanaf 2024 2 toezichthouders inzetten op rechtmatigheid. Sommige leveranciers van zorg zijn in andere regio’s soms onderwerp van onderzoek in een RIEC casus. Met de tijdelijke toevoeging van 1 ondermijningsanalist bij OOV voor 1 jaar kunnen alle contracten en relaties worden doorgelicht en kunnen de 2 toezichthouders bij MOZ nader worden ondersteund. De besparing is een stelpost.</td></tr>
<tr><td>Maatschappelijk effect</td><td>Een drempel vormen voor malafide- en fraudegevoelige aanbieders en hierdoor mogelijk toekomstige fraudegevallen worden tegengegaan. Dit is ook ‘financieel gewin’. Daarnaast levert dit ook op dat aanbieders meer aandacht hebben voor de gestelde eisen (kwaliteitsverbetering)
Voorkomen van oneigenlijk gebruik van financiële middelen
Geen verspilling van publiek geld
Behoud van draagvlak in de samenleving</td></tr>
<tr><td>Wettelijk niveau</td><td>De gemeente komt zijn verantwoordelijkheid na door het bieden van passend aanbod van jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning. Het niet besteden van zorggelden waarvoor het bedoeld is, maakt dat inwoners mogelijk niet-/onvoldoende de zorg krijgen waar ze recht op hebben. Als de inwoners niet de zorg krijgen die ze nodig hebben, is dat schadelijk voor deze inwoner. Het gaat ten koste van kwaliteit van leven en kan leiden tot meer zorgbehoefte in de toekomst.
De gemeente heeft de taak om toezicht te houden op rechtmatigheid en kwaliteit van de ondersteuning (Wmo 2015 art. 6.1)
In de Jeugdwet (art. 2.9 sub d) is opgenomen dat de gemeente in een verordening regels moeten stellen om misbruik en oneigenlijk gebruik te bestrijden.</td></tr>
<tr><td>Financieel effect</td><td>
<table>
<tr><th></th><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr>
<tr><td>Implementatiekosten</td><td></td><td>-25.000</td><td>-25.000</td><td></td></tr>
<tr><td>Effect maatregel</td><td></td><td></td><td></td><td>+100.000</td></tr>
<tr><td>Effect saldo begroting</td><td></td><td>-25.000</td><td>-25.000</td><td>+100.000</td></tr>
</table>
<u>toelichting</u>
Implementatiekosten zijn twee toezichthouders (deze zijn reeds opgenomen in de gemeentelijke begroting (Berenschot)) en kosten voor juridische procedures. Zorgfraude kwam ook uit de ondermijningsmonitor naar voren. Via RIEC wordt tijdelijk extra analysecapaciteit gevraagd. Kosten ingeschat op € 25.000 eenmalig verdeeld over 2026 en 2027. Het structurele voordeel wordt ingeschat op € 100.000 (stelpost).</td></tr>
<tr><td>Relatie lopende bezuinigingen</td><td>Geen</td></tr>
<tr><td>Effect op groei</td><td>Geen effect op de groei van de gemeente</td></tr>
</table>

gemeente	
Haalbaarheid	Lastig in te schatten. De toezichthouder is een nieuwe functie die pas vanaf 1 december 2023 is ingevuld. We hebben geen ervaring opgedaan. Het voorkomen van fraude dankzij onze toezichthouders is lastig financieel te kwantificeren. Onderzoek en besluitvorming kosten veel tijd en duren lang waardoor de baten lang op zich laten wachten Het bedrag is een streefbedrag, maar niet op voorhand 'hard' te maken.
Risico's	Zorgcontinuïteit voor cliënten omdat we contracten ontbinden met aanbieders en geen alternatieven zijn voor de zorg Juridische procedures omdat aanbieders niet eens zijn met onze besluiten Veel aanbieders werken regionaal, dus als wij stappen ondernemen kan dat van invloed zijn op regiogemeenten Juridische haalbaarheid van terugvorderingen (wegen de juridische kosten op tegen de baten)
Communicatie	Januari en februari 2024 communicatie met aanbieders over start toezichthouders.

<table>
<tr><th colspan="2">Maatregel 1.5</th></tr>
<tr><td>Omschrijving</td><td>Beperken van subsidies die niet gericht zijn op sociale basis</td></tr>
<tr><td>Toelichting</td><td>We willen de algemene voorzieningen om mee te kunnen doen in samenleving niet verder versoberen. De sociale basis heeft een belangrijke preventieve functie voor kwetsbare inwoners. Er zijn echter ook subsidies die niet gericht zijn op de sociale basis. Daar is een versobering te realiseren. Hierbij valt te denken aan: stedenband, cultuur, evenementen, natuur- en milieu educatie, etc. Voorlopig houden we rekening met een stelpost van € 200.000.</td></tr>
<tr><td>Maatschappelijk effect</td><td>Afhankelijk van de te maken keuzes. We hebben onderstaand voorstel opgenomen:

<table>
<tr><th></th><th>Budget</th><th>Keuze</th></tr>
<tr><td>Stedenband</td><td>82.000</td><td>-82.000</td></tr>
<tr><td>NME</td><td>240.000</td><td></td></tr>
<tr><td>Evenementen</td><td>139.000</td><td>-59.000</td></tr>
<tr><td>Wijkbudgetten</td><td>60.000</td><td></td></tr>
<tr><td>Eenmalige culturele projecten</td><td>150.000</td><td>-59.000</td></tr>
<tr><td></td><td>671.000</td><td>-200.000</td></tr>
</table>

Evenementen en eenmalige culturele projecten worden elk jaar opnieuw bedacht en uitgegeven, dus daar zitten minder instellingen bij die jaarlijks geld ontvangen. En de stedenband heeft geen personeel in dienst waardoor de afbouw makkelijker is. Wel is het gevolg dat er minder laagdrempelige (wijk)evenementen voor inwoners mogelijk zijn. Dit heeft gevolgen voor een vastgesteld doel: het verminderen van eenzaamheid /het bevorderen van ontmoeten, sociale cohesie en positieve gezondheid (zie paragraaf Evenementen in Beleidsvisie TEP RV 2020.0000380).</td></tr>
<tr><td>Wettelijk niveau</td><td>Geen wettelijke grondslag</td></tr>
<tr><td>Financieel effect</td><td>
<table>
<tr><th></th><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr>
<tr><td>Implementatiekosten</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Effect maatregel</td><td></td><td></td><td>+200.000</td><td>+200.000</td></tr>
<tr><td>Effect saldo begroting</td><td></td><td></td><td>+200.000</td><td>+200.000</td></tr>
</table>

<u>toelichting</u>
Deze maatregelen kunnen bij tijdige aankondiging zonder implementatiekosten worden doorgevoerd.</td></tr>
<tr><td>Relatie lopende bezuinigingen</td><td>Op de wijkbudgetten en op NMCX (natuur en milieu educatie) zijn eerdere ombuigingen doorgevoerd.</td></tr>
<tr><td>Effect op groei gemeente</td><td>Niet van toepassing</td></tr>
<tr><td>Haalbaarheid</td><td>Artikel 4:51 Awb is de centrale bepaling voor het beëindigen (weigeren) en wijzigen (verlagen) van een subsidie voor een komend tijdvak. Het artikel eist</td></tr>
</table>

	dat een redelijke termijn in acht wordt genomen wanneer een subsidierelatie wordt beëindigd als het gaat om een subsidierelatie van 3 jaar of langer voor dezelfde of in hoofdzaak dezelfde voortdurende activiteiten. Voor subsidierelaties die langer dan 3 jaar worden onderhouden, geldt dat de wetgever vindt dat de subsidieontvanger voldoende tijd moet krijgen om maatregelen te kunnen nemen om de gevolgen van de beëindiging of vermindering van de subsidie op een behoorlijke manier op te vangen. De beëindiging of vermindering moet dus op tijd worden aangekondigd. Dit betekent dat tussen de aankondiging en het daadwerkelijk weigeren van de nieuwe subsidieaanvraag een redelijke termijn moet zitten. Over de stedenband heeft de raad op 20 juni 2024 (nummer 10908961) besloten tot voortzetting en de jaarlijkse subsidie t/m 2028 te handhaven op € 75.000. De ombuiging kan gerealiseerd worden vanaf 2029 of door heroverweging van dit besluit.
Risico's	Zie voorgaand. Een standaard redelijke termijn bestaat niet. Belangrijk is dat de subsidieontvanger de tijd krijgt om zijn noodzakelijke handelen hierop af te stemmen. De redelijke termijn begint te lopen direct na de aankondiging van de overheid dat een nieuwe subsidieaanvraag niet (in zijn geheel) zal worden gehonoreerd. Deze aankondiging is een besluit in de zin van de Awb, waartegen bezwaar en beroep openstaat.
Communicatie	Zie risico's en haalbaarheid. Voor de effectuering in 2028 is het nodig om ruim van te voren de beslissing te communiceren.

2 Ander niveau van dienstverlening

Introductie:

Bij een ombuigingsoperatie is het belangrijk te kijken waar het minder kan om bezuinigingen op andere terreinen te voorkomen. Dat is uitgewerkt in vier versoberingsmaatregelen bij de gemeente Haarlemmermeer. We vragen van instellingen en inwoners een bijdrage aan de ombuigingen in keuzes in voorzieningen en hogere bijdragen. Daar waar de gemeente zich qua dienstverlening moet aanpassen, is het niet meer dan logisch dat ook de met ons verbonden partijen moeten bijdragen aan de oplossing van de negatieve meerjarenbegroting.

Aan deze maatregelen zitten personele consequenties. Dit raakt de organisatie als gevolg van keuzes. Er zijn daarnaast geen 'generieke' besparingen op de organisatie meegenomen omdat uit de benchmark 'Vensters voor bedrijfsvoering' van Berenschot duidelijk is geworden dat de organisatie een laag percentage apparaatskosten heeft in vergelijking met gemeenten met 100.000+ inwoners.

Wij onderzoeken:

1.	Versoberen verkiezingen	€ -
2.	Besparen promotie/economische zaken	€ 187.500
3.	Kostenbesparing door sluiting servicepunten (CJG in Hoofddorp en Servicecentrum Nieuw Vennep)	€ 241.300
4.	Verlagen onderhoudsniveau openbare ruimte en verminderen te beheren assets	€ -
5.	Trap-op trap af verbonden partijen	€ 1.665.000
	Totaal	**€ 2.093.800**

<table>
<tr><th colspan="2">Maatregel 2.1</th></tr>
<tr><td>Omschrijving</td><td>Versoberen verkiezingen</td></tr>
<tr><td>Toelichting</td><td>Minder stembureaus (halveren) leidt tot lagere huurkosten, minder vergoedingen voor stembureaumedewerkers. Minder verkiezingsposters en -borden. Er is een kleiner beroep op de opslaglocatie aan de Horstermeerstraat.</td></tr>
<tr><td>Maatschappelijk effect</td><td>Minder stembureaus zal leiden tot grotere wachttijden met het risico dat kiezers afhaken. Meer stemgerechtigden per bureau betekent een verzwaring voor stembureauleden en tellers. Afzien van Decentraal tellen bespaart kosten huur hal, inzet tellers, catering etc. op de tweede dag, maar het proces zal voor stembureauleden zwaarder worden terwijl de zorgvuldigheid omlaag gaat. Een mogelijk risico is dat de verkiezingsuitslag niet met de vereiste kwaliteit beschikbaar is binnen de norm die de kieswet</td></tr>
<tr><td>Wettelijk niveau</td><td>Kieswet</td></tr>
<tr><td>Financieel effect</td><td>Afzien van verkiezingsborden levert een besparing op, maar vanwege het lopende contract pas in 2028. Tot de grootste kostenposten behoren porti en drukwerk (stembiljetten, enveloppen). Deze kosten zijn gerelateerd aan het aantal kiesgerechtigden en niet beïnvloedbaar. Besparen op Opslagruimte heeft in deze context geen substantieel effect: volstaan kan worden met een ruimte van ca. 50 m^2.

Onderstaand wordt een extreem model (halvering bureaus) en een minder extreem model (minder bureaus, maar wel evenveel medewerkers/tellers) financieel grof uitgewerkt.

<table>
<tr><th>Betreft:</th><th>Besparing extreem model:</th><th>Besparing minder extreem model:</th></tr>
<tr><td>Huur</td><td>50.000</td><td>50.000</td></tr>
<tr><td>Vergoeding leden, tellers</td><td>150.000</td><td>-</td></tr>
<tr><td>Halvering/geen advertenties</td><td>27.000</td><td>54.000</td></tr>
<tr><td>Geen verkiezingsborden</td><td>13.000</td><td>13.000</td></tr>
<tr><td>Totaal</td><td>240.000</td><td>117.000</td></tr>
</table>
Gematigd model:
<table>
<tr><th></th><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr>
<tr><td>Implementatiekosten</td><td>Nihil</td><td>Nihil</td><td>Nihil</td><td>Nihil</td></tr>
<tr><td>Effect maatregel</td><td>Niet haalbaar</td><td>Niet haalbaar</td><td>Niet haalbaar</td><td>Niet haalbaar</td></tr>
<tr><td>Effect saldo begroting</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr>
</table>
<u>toelichting</u>:
Zie haalbaarheid</td></tr>
<tr><td>Relatie lopende bezuinigingen</td><td>Geen</td></tr>
<tr><td>Effect op groei gemeente</td><td>Geen</td></tr>
<tr><td>Haalbaarheid</td><td>Vanuit politiek perspectief, maar zeker ook maatschappelijk oogpunt wordt deze opgave als moeilijk haalbaar in geschat. Tenzij landelijk tot invoering van stemmachines gekomen kan worden. Maar voor 2030 wordt geen beweging in</td></tr>
</table>

	die richting verwacht. Om die reden wordt de maatregel als niet haalbaar beschouwd.
Risico's	1. Streven naar hoge opkomst komt zwaar onder druk te staan 2. lange wachtrijen 3. te hoge werkbelasting bij telproces 4. deadline Kieswet wordt niet gehaald. 5. Democratisch proces onder druk
Communicatie	Damage control, uitleg reden en gevolgen voor de kiezer. Stemgerechtigden bewegen te gaan stemmen ondanks grotere wachttijden/rijen.

<table>
<tr><th colspan="2">Maatregel 2.2</th></tr>
<tr><td>Omschrijving</td><td>Besparen promotie/economische zaken</td></tr>
<tr><td>Toelichting</td><td>Basisvoorstel is 50% minder in te zetten op externe promotie. Dit betreft € 87.500 materieel budget en € 100.000 personele inzet (ongeveer 1 fte). Vervolgens wordt in de begroting van economische zaken gekeken naar verdere mogelijke besparingen om zo het budget voor promotie te sparen.</td></tr>
<tr><td>Maatschappelijk effect</td><td>Verminderen van de promotie kan een negatief effect hebben op het bezoek aan museum, commerciële voorzieningen en op het aantal overnachtingen in hotels (toeristenbelasting).

De promotie is voor een groot deel gericht op de huidige bewoners om meer bekend te worden met de recreatief, toeristische mogelijkheden in de directe woonomgeving. Minder promotie betekent dat er bewoners en bezoekers minder bekend raken met de directe omgeving en de toeristische recreatieve mogelijkheden in Haarlemmermeer.

De Raad heeft zich destijds sterk gemaakt voor externe promotie.</td></tr>
<tr><td>Wettelijk niveau</td><td>Dit is geen wettelijke taak</td></tr>
<tr><td>Financieel effect</td><td>
<table>
<tr><th></th><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr>
<tr><td>Implementatiekosten</td><td></td><td>Nihil</td><td>Nihil</td><td>Nihil</td></tr>
<tr><td>Effect maatregel</td><td></td><td>+187.500</td><td>+187.500</td><td>+187.500</td></tr>
<tr><td>Effect saldo begroting</td><td></td><td>+187.500</td><td>+187.500</td><td>+187.500</td></tr>
</table>

<u>toelichting</u>
Er zijn geen implementatiekosten maar het verminderen van het materieel budget zal ook een effect hebben op de personele inzet aangezien er met minder middelen minder werk is voor de personen die zich hiervoor inzetten.</td></tr>
<tr><td>Relatie lopende bezuinigingen</td><td>Nee</td></tr>
<tr><td>Effect op groei gemeente</td><td>Lastig te kwantificeren</td></tr>
<tr><td>Haalbaarheid</td><td>In principe eenvoudig te implementeren</td></tr>
<tr><td>Risico’s</td><td>Het verminderen van het materieel budget zal leiden tot minder personele inzet en mogelijk (tijdelijke) boventalligheid.</td></tr>
<tr><td>Communicatie</td><td>Afronden van activiteiten wordt gecommuniceerd via de bestaande promotiekanalen.</td></tr>
</table>

Maatregel 2.3	
Omschrijving	Kostenbesparing door sluiting servicepunten (CJG-gebouw en Meerteams gebouw in Hoofddorp en Servicecentrum Nieuw Vennep)
Toelichting	Voor diverse dienstverlening (Burgerzaken, Sociaal Domein) zitten we in een aantal panden buiten de grote panden Beukenhorst en Polderlanden. De maatregel om onze dienstverlening niet meer vanuit deze panden te doen, maar vanuit een centrale positie aan te bieden, versobert de dienstverlening en zorgt voor minder kosten vanwege huur, onderhoud, bewaking, enzovoort. Voor drie panden rekenen we dit door: a. **Servicepunt Nieuw-Vennep.** Het SC N-V is een pand dat we huren en wordt gebruikt als servicecentrum. Naast Burgerzaken (5 balies) wordt de locatie ook gebruikt door Beheer & Onderhoud, Gebieds- en Relatiemanagement (samen 16 werkplekken en overlegruimte) en de handhavers van cluster Veiligheid (7 werkplekken, overlegruimte, douches, opslag). Op dit moment is de huur van het pand, inclusief beheer, onderhoud en bewaking € 230.000. De huurovereenkomst loopt tot begin 2026, maatregelen kunnen na die tijd in werking reden. **Voorstel a: pand helemaal verlaten, huur opzeggen.** Dit levert een kosten besparing op van € 215.000. Echter, de dienstverlening van Burgerzaken die vanuit Nieuw-Vennep gaat moet opgevangen worden op Beukenhorst. Daarnaast zal er een nieuw onderkomen gevonden moeten worden voor de handhaving/politie (kracht van samenwerking en in de wijk) en voor functie B&O en G&R die profiteren van de aanwezigheid in de omgeving. Enerzijds gaat dit dus ten koste van de publieksfunctie en dienstverlening, daarnaast zijn er kosten mee gemoeid om op andere plaatsen de dienstverlening door te laten gaan. Kosten hiervoor zijn lastig in te schatten (€ 100.000?). Saldo: € 115.000. **Voorstel b: deel pand verlaten (Burgerzaken).** We stoppen met de huur van de benedenverdieping, op de eerste verdieping blijven B&O, Veiligheid en G&R zitten. Dit scheelt een deel van de huur (ongeveer 2/5e deel en een bewaker). Het netto voordeel wordt geschat op € 120.300. b. **Het Meerteams gebouw.** Het Meerteams gebouw verlaten we al medio 2024. Het team gaat naar de locatie Polderlanden. De huur is inmiddels opgezegd. Van de besparing op de huurkosten ad € 121.000 wordt t/m 2027 ongeveer € 25.000 ingezet ter dekking van de kapitaallasten van de verbouwing locatie Polderlanden. Verbouwing is nodig zodat de medewerkers Meerteams daar hun werk kunnen doen. Vanaf 2028 vallen de huurkosten volledig vrij. c. **Het CJG-gebouw (Graan voor Visch, Hoofddorp).** Het CJG gebouw is in bezit van de gemeente. Het opzeggen van de huur (medio 2025) levert cluster FM € 229.000 op. Echter, deze kosten komen vervolgens voor rekening van Grond en Vastgoedzaken (als eigenaar pand). Ook alle medewerkers die nu vanuit het CJG gebouw werken, komen samen met de Meerteams medewerkers in het kantoor Polderlanden te werken. Pas als er een nieuwe (externe) huurder in komt, worden de kosten verrekend, pas dan is er daadwerkelijk een besparing. Vanwege het gedeelde gebruik van het totale pand is verkoop lastig. Er zijn gesprekken gaande met nieuwe huurders (commerciële huur), bijvoorbeeld aan een huisarts.

<table>
<tr><td></td><td>De besparing op de huur van CJG voor de eigen huisvesting komt uit op € 229.000 op jaarbasis. Zoals gezegd loopt er al een traject voor het beëindigen van de huur op deze locatie, zie memo verhuizing CJG en Meerteam dd. juni 2023.</td></tr>
<tr><td>Maatschap-pelijk effect</td><td>1. Met het sluiten van het Servicecentrum Nieuw-Vennep verdwijnt er een publieksfunctie uit een belangrijke kern van gemeente Haarlemmermeer. Bewoners zullen naar de centrale locatie moeten voor diensten. Dat heeft impact. Gebiedsbeheer zal meer vanaf afstand plaatsvinden met minder zicht op de directe omgeving. Handhaving en Politie zitten nu op 1 locatie. Met het vertrek van Handhaving uit Nieuw-Vennep zitten zij mogelijk daarna niet meer samen met de Politie op 1 locatie en dat heeft mogelijk impact op de samenwerking.

2 en 3. Veel samenwerkingspartners van het CJG zitten nu al niet meer op dezelfde locatie. CJG en Meerteam worden samengevoegd en gaan naar locatie Polderlanden. Dat is qua bereikbaarheid nabij de huidige locatie en zal maatschappelijk gezien naar verwachting weinig impact hebben.</td></tr>
<tr><td>Wettelijk niveau</td><td>N.v.t.</td></tr>
<tr><td>Financieel effect</td><td>
<table>
<tr><th></th><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr>
<tr><td>Implementatiekosten</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Effect maatregel 1.</td><td></td><td></td><td></td><td>+120.300</td></tr>
<tr><td>Effect maatregel 2.</td><td></td><td></td><td></td><td>+121.000</td></tr>
<tr><td>Effect maatregel 3.</td><td></td><td></td><td></td><td>p.m.</td></tr>
<tr><td>Effect saldo begroting</td><td></td><td></td><td></td><td>+241.300</td></tr>
</table>
<u>toelichting</u>
<table>
<tr><td>1a. SC N-V hele pand opzeggen</td><td></td></tr>
<tr><td>Huur, beheer, exploitatie</td><td>+€ 145.000</td></tr>
<tr><td>Bewaking</td><td>+€ 70.000</td></tr>
<tr><td>Alternatief B&O, VH, G&R, KCC</td><td>-€ 100.000</td></tr>
<tr><td>Kosten oplevering pand (oorspronkelijke staat) incidenteel</td><td>(- €15.000)</td></tr>
<tr><td>Saldo structureel</td><td>+€ 115.000</td></tr>
</table>
<table>
<tr><td>1b. SC N-V Benedenverdieping opzeggen</td><td></td></tr>
<tr><td>Huur, beheer, exploitatie</td><td>+€ 75.300</td></tr>
<tr><td>Bewaking</td><td>+€ 70.000</td></tr>
<tr><td>Opvang KCC</td><td>-€ 25.000</td></tr>
<tr><td>Kosten oplevering pand (oorspronkelijke staat) incidenteel</td><td>(-€15.000)</td></tr>
<tr><td>Saldo structureel</td><td>+€ 120.300</td></tr>
</table>
<table>
<tr><td>2. Meerteams opzeggen</td><td></td></tr>
<tr><td>Huur, beheer, exploitatie</td><td>+€ 121.000</td></tr>
<tr><td>Saldo</td><td>+€ 121.000</td></tr>
</table>
</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td></td><td>
<table>
<tr><td>3. CJG gebouw</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Huur, beheer, exploitatie</td><td>+€ 229.000</td><td></td></tr>
<tr><td>Eigenaar pand</td><td>-€ 229.000</td><td></td></tr>
<tr><td>Indien verhuurd ander</td><td></td><td>+€ 229.000</td></tr>
<tr><td>Saldo</td><td>€ 0</td><td>+€ 229.000</td></tr>
</table>
Voorzichtigheidshalve is voor het CJG gebouw geen besparing ingerekend.
</td></tr>
<tr><td>Relatie lopende bezuinigingen</td><td>Relatie met sluiting Meerteam en samenvoegen CJG en Meerteam in locatie Polderlanden.</td></tr>
<tr><td>Effect op groei gemeente</td><td>Meer inwoners naar centrale locatie. Druk op centrale locatie neemt toe.</td></tr>
<tr><td>Haalbaarheid</td><td>Huurcontract voor Nieuw-Vennep begane grond loopt nog door tot 31-10-2025 en de 1e etage tot 31-3-2025. Vroegtijdige opzegging zal kosten met zich meebrengen (afkoop huur).</td></tr>
<tr><td>Risico’s</td><td>Er zal nader onderzocht moeten worden in hoeverre de medewerkers van locatie Nieuw-Vennep zijn in te passen in de overige huisvestingslocaties. Tevens zal nader onderzocht moeten worden in hoeverre de centrale locatie in Beukenhorst de druk van de toenemende stroom van bezoekers voor de publieksdiensten aan kan.</td></tr>
<tr><td>Communicatie</td><td>Het vraagt communicatie op meerdere aspecten met meerdere groepen.
Vwb sluiten (deel) servicepunt N-V
a. Het sluiten van het servicecentrum (geheel of alleen deel Burgerzaken) vraagt uitgebreide aandacht en een variatie aan communicatiemiddelen met omwonenden waarin toegelicht wordt waarom de keuze is gemaakt en wat er als alternatief wordt aangeboden. Nieuw-Vennepers kunnen aanslaan op het missen van dienstverlening in de buurt (moeten verder reizen), het missen van veiligheid in de buurt (aanwezigheid politie, handhaving, toezicht op meer afstand) en het kennen van de buurt (gebieds- en relatiemanagement, beheer en onderhoud op grotere afstand).
b. De kracht van de samenwerking van handhaving/toezicht met de politie in het pand en op die locatie zorgt ervoor dat als de keuze wordt gemaakt om het gehele pand te verlaten (scenario 1a) er toegelicht moet worden waarom die keus is gemaakt en dan opnieuw met de politie (samenwerkende organisaties) overlegd moet worden over een alternatief. Het doet wat met de relatie als wij voor het alternatief van deze keuze kijken naar de politie voor een oplossing.
c. Met de medewerkers van de betrokken clusters moeten ook nieuwe afspraken gemaakt worden, nieuwe werkprocessen ingericht worden, afspraken gemaakt worden over hoe de drukte centraal opgevangen gaat worden, enz. (vwb sluiten CJG gebouw en Meerteamsgebouw).
d. Het (maatschappelijke of organisatorische) effect van het sluiten van het CJG gebouw en Meerteamsgebouw zal minder zijn. Daar volstaat generieke communicatie over verandering van locatie aan bewoners.
e. Wel wordt de opzet van het CJG gebouw, dat is stevig samenwerken met partners op één locatie, hiermee opgeheven. Het vraagt overleg met die partners om tot een nieuwe samenwerking te komen. Overigens waren er al alternatieve routes ontstaan omdat het samenwerkingsconcept op een locatie de laatste jaren al minder grondig doorleefd werd.
f. Wel betekent het wat voor de interne organisatie dat medewerkers van beide te sluiten locaties centraal naar het pand Polderlanden gaan. Het vraagt</td></tr>
</table>

	overleg met die medewerkers, het vraag enkele aanpassingen van spreekkamers in de locatie Polderlanden, het zorgt voor meer ‘drukte’ op de werkvloer. Dat vraagt toelichting naar de medewerkers van de betreffende clusters. Dit moet geadresseerd worden.

<table>
<tr><th colspan="2">Maatregel 2.4</th></tr>
<tr><td>Omschrijving</td><td>Verlagen onderhoudsniveau openbare ruimte en verminderen te beheren assets</td></tr>
<tr><td>Toelichting</td><td>In de technische ombuigingen zitten maatregelen die invloed hebben op investeringen in openbare ruimte (verlengen afschrijvingstermijn en afslag kapitaallasten). Gezien de bestuurlijk gestelde vraag is aanvullend gekeken naar het verlagen onderhoudsniveau van de openbare ruimte en het verminderen te beheren assets.

Bij het beheren van de openbare ruimte zijn er vijf belangrijke factoren: de leeftijd van assets (wegen, kunstwerken, VRI’s, speeltuinen e.a.), het gebruik van de assets, de huidige kwaliteit van de assets, het aantal en het nagestreefde onderhoudsniveau. De laatste twee zijn door ons beïnvloedbaar. Omdat de beheerplannen net zijn gemaakt, is er een goed beeld van de huidige staat en de benodigde financiën.

Wij denken op grond daarvan dat we door een combinatie van een aantal maatregelen kunnen komen tot een realistische aanvullende ombuiging. In de eerste plaats door ten opzichte van de in B&W vastgestelde beheerplannen het onderhoudsniveau te verlagen voor kunstwerken en verhardingen en het onderhoud van de recreatiegebieden Haarlemmermeerse Bos en Toolenburgerplas te verlagen. Daarnaast stellen we in tweede plaats voor om het aantal assets te verminderen of niet te vervangen (denken daarbij specifiek aan watertappunten en het aantal speeltoestellen) en de vervanging van de parkeerautomaten te temporiseren. Dat betreffen investeringen en dit verlaagt zo de gevraagde jaarlijkse kapitaallasten.</td></tr>
<tr><td>Maatschappelijk effect</td><td>Het onderhoudsniveau van de recreatiegebieden zal zichtbaar minder zijn, echter geen bedreiging voor de functionaliteit van de gebieden. De afgelopen jaren ingelopen achterstalligheid bij verhardingen zal weer terugkomen, maar op korte termijn geen bedreiging voor de functionaliteit. Voor kunstwerken zou het op termijn kunnen leiden tot (tijdelijke) afsluiting, maar is de inschatting dat er op korte termijn (1-2 jaar) geen bedreiging is voor de functionaliteit.

Het niet vervangen en verwijderen van speeltoestellen zou kunnen leiden tot minder buitenspelen, wat ongunstig is voor onze doelen rond gezond leven. Verwijderen van tappunten heeft gezien brede beschikbaarheid en toegankelijkheid van drinkwater naar verwachting geen maatschappelijk effect. Het later vervangen van parkeerautomaten kan leiden tot meer storingen en daarmee het niet functioneren van sommige automaten op sommige momenten.</td></tr>
<tr><td>Wettelijk niveau</td><td>Gemeente heeft een zorgplicht wat betreft veiligheid inzake haar eigen kapitaalgoederen. Als veiligheid in het geding is kan het sluiten van wegen of kunstwerken nodig zijn. Dit hebben we in het verleden ook weleens gedaan.</td></tr>
<tr><td>Financieel effect</td><td>
<table>
<tr><th></th><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr>
<tr><td>Effect maatregel</td><td></td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>Effect saldo begroting</td><td></td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
</table>
</td></tr>
</table>

	<u>toelichting</u> In de beheerplannen zitten er voor de komende jaren aanzienlijke vervangingsinvesteringen voor speeltoestellen gepland en ook is er een investering opgenomen voor vervanging parkeerautomaten en watertappunten (kleinigheid). Verder zit er een toename in voor verhardingen en kunstwerken in exploitatie. Dat kan worden gematigd. Verder kan er wat worden gedaan aan het onderhoudsniveau in de recreatiegebieden. Een besparing van € 350.000 zou op die manier haalbaar moeten zijn. *Omdat in de Voorjaarsrapportage 2024 extra middelen voor de beheerplannen niet zijn gehonoreerd wordt deze besparing niet meer als realistisch beschouwd.*
Relatie lopende bezuinigingen	De lopende bezuiniging van € 978.000 per jaar door verlaging van het onderhoudsniveau en versobering dienstverlening is verwerkt en gerealiseerd.
Effect op groei gemeente	Groei van de gemeente betekent meer kosten voor onderhoud. Dat is echter voorzien in de areaalsystematiek.
Haalbaarheid	Wij denken dat het genoemde bedrag haalbaar is uitgaande van de ramingen in de beheerplannen voor de komende jaren die in B&W zijn geweest.
Risico's	De accountant kan bij oplopende achterstalligheid in het onderhoud van onze kapitaalgoederen uiteindelijk voorschrijven om een voorziening te treffen. Besluitvorming over de beheerplannen hangt nog omdat de jaarschijven 2025 en verder niet zijn toegekend. De gezochten ombuigingen zijn wel gebaseerd beheermaatregelen uit die beheerplannen.
Communicatie	Met name de maatregelen aangaande de recreatiegebieden en afbouw speelvoorzieningen vragen in de uitvoering goede uitleg.

<table>
<tr><th colspan="2">Maatregel 2.5</th></tr>
<tr><td>Omschrijving</td><td>Trap-op trap af verbonden partijen</td></tr>
<tr><td>Toelichting</td><td>Besparingen op gemeenschappelijke regelingen zijn altijd lastig in te boeken aangezien er overeenstemming moet zijn tussen de in de regeling participerende partijen. Het zou echter niet logisch zijn indien het financiële tekort waar elke gemeente mee te maken heeft, geen effect heeft op gemeenschappelijke regelingen. De begrote lasten voor 2027 zijn € 538 miljoen. Een bedrag van € 20 miljoen is derhalve een taakstelling van 3,7%. De Verbonden partijen hebben in 2027 een bijdrage van € 75 miljoen. De besparing is derhalve in te rekenen op € 2.775.000. Dit is inclusief bijdragen aan privaatrechtelijke verbonden partijen zoals Meerlanden en Waterwolf. Omdat gemeenschappelijke regelingen nagenoeg geen mogelijkheden hebben om de inkomsten te verhogen is in totaliteit een besparing van 60% ingerekend.</td></tr>
<tr><td>Maatschappelijk effect</td><td>Het effect van de besparing is dat de verbonden partijen ook keuzes moeten maken die gevolgen kunnen hebben voor de dienstverlening aan gemeenten en inwoners.</td></tr>
<tr><td>Wettelijk niveau</td><td>De gemeenschappelijke regelingen voeren meestal wettelijke taken van gemeenten uit. De ingerekende besparing is niet zodanig dat de uitvoering van wettelijke taken in het gedrang hoeven te komen, maar het heeft wel effect op de begrotingen van deze organisatie. Dit zal per verbonden partij moeten worden uitgewerkt.</td></tr>
<tr><td>Financieel effect</td><td>
<table>
<tr><th></th><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr>
<tr><td>Implementatiekosten</td><td>-25.000</td><td>-25.000</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Effect maatregel</td><td></td><td></td><td>+1.665.000</td><td>+1.665.000</td></tr>
<tr><td>Effect saldo begroting</td><td>-25.000</td><td>-25.000</td><td>+1.665.000</td><td>+1.665.000</td></tr>
</table>
<u>toelichting</u>
Voor de implementatie is 0,25 FTE ambtelijke capaciteit per jaar nodig in 2026 en 2027. Dit is voor de coördinatie van de ombuigingen en het overleg met de gemeenschappelijke regelingen. Gerekend is met een besparing van 60% van de bijdrage aan de publiekrechtelijke verbonden partijen omdat verbonden partijen minder goed de inkomsten kunnen verhogen. Bij de verbonden partijen horen ook private partijen. Die worden ook in de aanpak meegenomen.</td></tr>
<tr><td>Relatie lopende bezuinigingen</td><td>In de strategische heroriëntatie zijn er ook besparingen op de bijdragen van de Veiligheidsregio en de Omgevingsdienst doorgevoerd, te weten € 189.000. Gesteld wordt dat die gerealiseerd is binnen de begroting van de betreffende GR’en, maar onze bijdragen zijn niet verlaagd, alleen maar gestegen. De besparing is derhalve gebruikt om in de gemeentelijke begroting de bijdrage minder hard te laten stijgen dan anders nodig was geweest..</td></tr>
<tr><td>Effect op groei gemeente</td><td>N.v.t.</td></tr>
<tr><td>Haalbaarheid</td><td>Deze besparing is enkel haalbaar als alle gemeenten de gemeenschappelijke regelingen vragen om de begroting 2028 met een besparing op de bijdrage aan te bieden. Hiervoor is coördinatie nodig, zowel ambtelijk als bestuurlijk. Dit kan door de komende jaren met regiogemeenten om de tafel om de</td></tr>
</table>

	taakstellingen op de gemeenschappelijke regelingen in gezamenlijkheid af te spreken en de gemeenschappelijke regelingen de tijd te geven de korting op de bijdrage te laten invullen. Om die reden is implementatiebudget voor 2026 en 2027 opgenomen. Dit vraagt ambtelijke inzet.
Risico's	Het risico bestaat dat andere gemeenten niet mee willen besparen op de verbonden partijen of bijvoorbeeld op een bepaalde verbonden partij niet. Aangezien de huidige financiële problematiek van de gemeenten een collectief gemeentelijk probleem is, is de verwachting dat ook andere gemeenten hun blik zullen richten op de bijdragen aan de gemeenschappelijke regelingen. In de regio Zaanstreek-Waterland is bijvoorbeeld in juli 2024 een brief naar alle gemeenschappelijke regelingen verstuurd waarin gevraagd wordt om ombuigingen te inventariseren. In het hoofdlijnenakkoord is een korting van 10% op alle SPUK's en BDuR aangekondigd (laatstgenoemde, de brede doeluitkering voor verkeer en vervoer, gaat niet door: dit blijft een specifieke uitkering en wordt niet met 10% korting overgeheveld naar het gemeente- en/of provinciefonds). Er bestaat hierdoor de kans dat er meer geld naar de VRK moet.
Communicatie	Om de besparing aan te kondigen, kan in de zienswijzen op de begrotingen de komende jaren het standpunt van Haarlemmermeer worden aangekondigd aan de gemeenschappelijke regelingen. Om als gemeenten samen op te trekken, moeten we per gemeenschappelijke regeling met partnergemeenten in gesprek om de ombuigingen te coördineren.

3 Concentreer en combineer

Introductie

Veel van onze activiteiten vinden plaats in publieke gebouwen met hoge kosten en een evenredige spreiding over de dorpen en kernen van onze gemeente. Maar in de echte ontmoeting spelen de panden niet altijd een doorslaggevende rol. Door zaken op een slimme manier met elkaar te combineren en te kijken naar een goede spreiding kunnen we mogelijk kosten besparen. Met de ombuigingen uit 2021 nog vers in het geheugen hebben we een les geleerd over onze sociale basis en de daarbij behorende maatschappelijke gemeentelijke accommodaties. Daar waar we de vorige ronde op alles een bepaald percentage hebben bezuinigd, kijken we nu of er mogelijkheden zijn om bijvoorbeeld accommodaties te sluiten of anders in te richten. Het generiek reduceren van budgetten per locatie heeft als risico dat accommodaties on-exploitabel worden. Daarmee komt de uitvoering van ons beleidskader 'Meedoen mogelijk maken in Haarlemmermeer' en de opgave in het kader van het Integraal Zorg Akkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) ook in de knel.

In eerste instantie richten we onze focus op accommodaties die relatief weinig worden gebruikt en waar de verwachting is dat dit gebruik in de toekomst niet (significant) zal toenemen, bijvoorbeeld op basis van de schaalsprong wonen. Bij de beoordeling houden we ook rekening met landelijke eisen voor een gezonde gemeente (IZA-GALA). De leeftijd, technische staat en duurzaamheid spelen daarnaast ook een rol bij de selectie, net zoals de huidige boekwaarde en courantheid bij verhuur en/of verkoop. Als gemeente hebben we te maken met de verplichting tot het faciliteren van bepaalde voorzieningen, al dan niet vergezeld van afstandscriteria (zoals bij gymzalen). De afgeronde IAP-analyse binnensport en de voorlopige resultaten van de analyse van de ontmoetingsaccommodaties zijn ook in de beoordeling meegenomen. Uitgangspunt zijn structurele ombuigingen. Er kan ook sprake zijn van incidentele baten door verkoop of ontwikkeling van vastgoed. Vanwege de onzekerheden hieromtrent zijn deze niet uitgewerkt. Zie voor verdere uitwerking gedetailleerd memo.

Er moet wel aandacht zijn voor de groei in de toekomst. Het sluiten van voorzieningen nu, die over een aantal jaar weer nodig zijn in verband met de groei van een wijk of kern, is niet wenselijk. Voor zover we nu een concreet risico kennen, benoemen we deze maar bij het maken van keuzes nu is niet altijd te voorkomen dat we in de toekomst een tekort zullen zien.

We onderzoeken:

1.	Sluiting en afstoting van een aantal sportaccommodaties waaronder gymzalen Abbenes en Buitenkaag en Sporthoeve Badhoevedorp (incl. zwembad).	€ 550.000
2.	Heronderhandeling exploitatiecontract binnensportaccommodaties	€ 350.000
3.	Sluiting bibliotheek Floriande	€ 450.000
4.	Herhuisvesten bibliotheek Nieuw-Vennep in C. (i.p.v. Marktgebouw)	Niet haalbaar
5.	Stopzetten aantal ontmoetingsruimten waaronder t Rietland in Badhoevedorp, Jongerencentrum de Basis, Dorpshuis Lijnden, Heimanshof Hoofddorp	€ 263.563
	Totaal	**€ 1.613.563**

<table>
<tr><th colspan="2">Maatregel 3.1</th></tr>
<tr><td>Omschrijving</td><td>Sluiting en afstoting van een aantal sportaccommodaties</td></tr>
<tr><td>Toelichting</td><td>- Kans voor herontwikkeling, verkoop
- Gymzaal Sparresholm
- Gymzalen Langerak Abbenes, of gymzaal Hoofdweg, Buitenkaag
- De Sporthoeve, Badhoevedorp</td></tr>
<tr><td>Maatschappelijk effect</td><td>- Gymzaal Sparresholm is zeer matig bezet met bewegingsonderwijs vanuit het primair onderwijs en er is een dubbele gymzaal (Bornholm 1+2) op 850 meter afstand die dit zou kunnen opvangen. Ook het MBO onderwijs maakt 2 dagen gebruik van gymzaal Sparresholm, maar voor het MBO hebben wij geen huisvestingsverplichting. Bornholm 1 en 2 lijken goed bezet door drie scholen primair onderwijs. Hoewel het lastig lijkt, kan nader onderzocht worden of er ruimte is (nu en in de toekomst) om ook de behoefte aan bewegingsonderwijs dat nu plaatsvindt in de Sparreholm (de 4e school) op te vangen.
- De gymzalen Langerak Abbenes en Hoofdweg Buitenkaag worden relatief weinig gebruikt en vrijwel enkel door het onderwijs. Alhoewel het afstandscriterium het niet toelaat om een van de gymzalen buiten gebruik te stellen, zou onderzocht kunnen worden of een van de gymzalen afgestoten kan worden. Mogelijk zijn er extra kosten voor het vervoer van leerlingen. Dichtst bij gelegen alternatieve gymzalen zijn er in Lisserbroek en Nieuw-Vennep. Op de korte termijn bieden deze gymzalen ruimte. Dit betekent wel relatief veel reistijd (ca 30 minuten heen en terug).
- Sporthoeve Badhoevedorp betreft het sluiten van een zwembad + sporthal die inmiddels volledig is afgeschreven.</td></tr>
<tr><td>Wettelijk niveau</td><td>We hebben een wettelijke verplichting voor huisvesting bewegingsonderwijs. Met het alternatief voor Sparresholm voldoen we hieraan. Met het alternatief Gymzalen Langerak Abbenes, of gymzaal Hoofdweg, Buitenkaag voldoen we hier niet aan. Met vervoer kan worden gekeken om hier op een andere wijze invulling aan te geven. De Sporthoeve: door sluiting ontstaat een tekort wat opnieuw ingevuld zal moeten worden.</td></tr>
<tr><td>Financieel effect</td><td>
<table>
<tr><th></th><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr>
<tr><td>Implementatiekosten</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Effect maatregel Sparresholm</td><td></td><td></td><td>+42.000</td><td>+42.000</td></tr>
<tr><td>Effect maatregel Langerak/Hoofdweg</td><td></td><td></td><td>+43.000</td><td>+43.000</td></tr>
<tr><td>Effect maatregel De Sporthoeve</td><td></td><td></td><td>+465.000</td><td>+465.000</td></tr>
<tr><td>Effect saldo begroting</td><td></td><td></td><td>+550.000</td><td>+550.000</td></tr>
</table>
<u>toelichting</u>
- Gymzaal Sparresholm, Bornholm, Hoofddorp: besparing subsidie gemeente aan Sportfondsen voor huur + exploitatie (€ 42.000).
- Gymzalen Langerak Abbenes, of gymzaal Hoofdweg, Buitenkaag: besparing exploitatievergoeding gemeente aan Sportfondsen voor huur + exploitatie (€43.000).
- Besparing exploitatievergoeding gemeente aan Sportfondsen voor huur + exploitatie (€ 550.000). Kosten twee zaaldelen nog te bepalen. Ingeschat pp € 85.000.</td></tr>
</table>

Relatie lopende bezuinigingen	Geen Relatie lopende bezuinigingen
Effect op groei gemeente	Zie risico's
Haalbaarheid	De haalbaarheid van sluiting van de Sporthoeve is complex. Zeker gelet op de toekomstige groei van de gemeente en Badhoevedorp is dit een maatregel die we mogelijk (deels) moeten terugdraaien.
Risico's	• Te weinig ruimte in de gymzalen Bornholm 1 en 2 in de nabije toekomst. • Gymzalen Langerak Abbenes, of gymzaal Hoofdweg, Buitenkaag: De reistijd voor leerlingen gaat ten koste van de lestijd voor bewegingsonderwijs. Wellicht kunnen we het bewegingsonderwijs van de twee scholen samen voegen in één van de twee gymzalen en de andere gymzaal af stoten. Scholen zullen niet blij zijn met opheffen van (1 van de) gymzalen. • Sluiting van de Sporthoeve betekent wel een tekort aan 2 zaaldelen voor het bewegingsonderwijs. Ook zal er een tekort aan zwemwater ontstaan. Bovendien is voor de Schaalsprong Wonen, uitgaande van het bestaande aanbod aan zwemaccommodaties dus inclusief de Sporthoeve, berekend dat na de bouw van 33.000 woningen juist behoefte ontstaat aan een extra zwembad. • Bij sluiting en/of afstoting van sportaccommodaties zal het contract met SFH opengebroken moeten worden.
Communicatie	Communicatie is nodig met SFH, de scholen en de gebruikers van de sportaccommodaties

<table>
<tr><th colspan="2">Maatregel 3.2</th></tr>
<tr><td>Omschrijving</td><td>Heronderhandeling exploitatiebijdrage binnensportaccommodaties</td></tr>
<tr><td>Toelichting</td><td>Heronderhandeling exploitatiebijdrage.</td></tr>
<tr><td>Maatschappelijk effect</td><td>Geen maatschappelijk effect. Activiteiten worden gecontinueerd conform planning</td></tr>
<tr><td>Wettelijk niveau</td><td>n.v.t.</td></tr>
<tr><td>Financieel effect</td><td>
<table>
<tr><th></th><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr>
<tr><td>Implementatiekosten</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Effect maatregel</td><td></td><td>+350.000</td><td>+350.000</td><td>+350.000</td></tr>
<tr><td>Effect saldo begroting</td><td></td><td>+350.000</td><td>+350.000</td><td>+350.000</td></tr>
</table>
<u>toelichting</u>
Voordeel tussen € 210.000 - € 400.000 vanaf 2025 afhankelijk van de uitkomst.
</td></tr>
<tr><td>Relatie lopende bezuinigingen</td><td>Geen Relatie lopende bezuinigingen</td></tr>
<tr><td>Effect op groei gemeente</td><td>N.v.t.</td></tr>
<tr><td>Haalbaarheid</td><td>Deze maatregel is – ook juridisch - uitvoerbaar.</td></tr>
<tr><td>Risico’s</td><td>De gemeente is nog in onderhandeling over de bijdrage.</td></tr>
<tr><td>Communicatie</td><td>De partijen zijn hierover in gesprek. Er is geen taakstelling gecommuniceerd.</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th colspan="2">Maatregel 3.3</th></tr>
<tr><td>Omschrijving</td><td>Sluiting bibliotheek Floriande</td></tr>
<tr><td>Toelichting</td><td>De bibliotheek Floriande zit in een relatief nieuw pand met een hoge boekwaarde. Commercieel is het een interessante locatie. Bij volledige commerciële verhuur zijn er extra netto inkomsten en een besparing op huur + subsidie bibliotheek.</td></tr>
<tr><td>Maatschappelijk effect</td><td>Met het sluiten van de bibliotheek in Floriande wordt de afstand tot de andere bibliotheeklocatie (centrum Hoofddorp) voor een aantal inwoners langer. Dit valt nog steeds binnen een acceptabele norm. Daarnaast vinden er nu activiteiten plaats in Floriande. Hiervoor moet nader onderzocht worden of deze ergens anders kunnen plaatsvinden.</td></tr>
<tr><td>Wettelijk niveau</td><td>De zorgplicht voor bibliotheekfunctie wordt naar verwachting in 2025 / 2026 vastgelegd. Hierin zullen minimale eisen worden gesteld op basis van afstandscriteria en omvang collectie/aanbod. Het is de verwachting dat Haarlemmermeer ook bij sluiting van Floriande en de verhuizing naar Cpunt Nieuw-Vennep hieraan zal voldoen.</td></tr>
<tr><td>Financieel effect</td><td>
<table>
<tr><th></th><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr>
<tr><td>Implementatiekosten</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Effect maatregel</td><td></td><td></td><td>+450.000</td><td>+450.000</td></tr>
<tr><td>Effect saldo begroting</td><td></td><td></td><td>+450.000</td><td>+450.000</td></tr>
</table>
<u>toelichting:</u>
Besparing huur + subsidie bibliotheek (€ 450.000).
Te verwachten exploitatiekosten in Cpunt moeten nog in kaart gebracht worden. Gerekend is met een netto besparing van in totaal € 450.000
</td></tr>
<tr><td>Relatie lopende bezuinigingen</td><td>Er loopt op dit moment een bezuiniging op m^2 voor Cpunt. Dit heeft effect op het totale cultuuraanbod.</td></tr>
<tr><td>Effect op groei gemeente</td><td>Er wordt geen effect verwacht in het kader van de groei</td></tr>
<tr><td>Haalbaarheid</td><td>Deze maatregel is uitvoerbaar. Voorwaarde is wel dat er een andere huurder gevonden wordt.</td></tr>
<tr><td>Risico’s</td><td>Er moet gekeken worden welke activiteiten plaatsvinden in de bibliotheek en of die op andere locaties plaats kunnen vinden.</td></tr>
<tr><td>Communicatie</td><td>Communicatie met Cpunt.
Communicatie met gebruikers van de locatie</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th colspan="2">Maatregel 3.4</th></tr>
<tr><td>Omschrijving</td><td>Herhuisvesten bibliotheek Nieuw-Vennep</td></tr>
<tr><td>Toelichting</td><td>Huurbesparing door betere locatie</td></tr>
<tr><td>Maatschappelijk effect</td><td>In de plint van het nieuwe, nog te bouwen, marktgebouw in Nieuw-Vennep is een ruimte aangekocht voor het vestigen van de bibliotheek. Als alternatief kunnen we ervoor kiezen de bibliotheek onder te brengen in het Kunstengebouw (voormalige Pier K). We constateren dat dit gebouw niet optimaal gebruikt wordt.</td></tr>
<tr><td>Wettelijk niveau</td><td>De zorgplicht voor bibliotheekfunctie wordt naar verwachting in 2025 / 2026 vastgelegd. Hierin zullen minimale eisen worden gesteld op basis van afstandscriteria en omvang collectie/aanbod. Het is de verwachting dat Haarlemmermeer ook bij sluiting van Floriande en de verhuizing naar Cpunt Nieuw-Vennep hieraan zal voldoen.</td></tr>
<tr><td>Financieel effect</td><td>
<table>
<tr><th></th><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr>
<tr><td>Implementatiekosten</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Effect maatregel</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>Effect saldo begroting</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td></tr>
</table>
<u>Toelichting</u>
Gerekend was met een netto besparing van in totaal € 250.000. Te verwachten exploitatiekosten in Cpunt moeten nog in kaart gebracht worden. Na nader onderzoek niet haalbaar. Zie haalbaarheid.</td></tr>
<tr><td>Relatie lopende bezuinigingen</td><td>Er loopt op dit moment een bezuiniging op m^2 voor Cpunt. Dit heeft effect op het totale cultuuraanbod. In dit kader wordt al gekeken naar meer samen huisvesten in Cpunt Vanuit dat oogpunt zal ook, als deze maatregel niet doorgaat, gekeken worden of er nog andere maatschappelijke partijen in Cpunt gehuisvest kunnen worden (naast Maatvast en de seniorenvereniging). Dit kan ook een besparing opleveren.</td></tr>
<tr><td>Effect op groei gemeente</td><td>Geen. Uitgangspunt is namelijk volwaardige bibliotheekfunctie in Nieuw Vennep en dat is minimaal 900/1.000 m^2 oppervlak. Vanwege de groei van de gemeente is halvering van de cultuurfunctie niet gewenst.</td></tr>
<tr><td>Haalbaarheid</td><td>Deze maatregel is complex omdat we in een vergevorderd stadium zijn met het Marktgebouw en we juridische gevolgen en/of claims voorzien en het ook de vraag is hoe de ontwikkeling van het Marktgebouw hierdoor negatief beïnvloed wordt. De ontwikkelaar kan gevraagd worden of hij andere mogelijkheden ziet voor het vrijkomende deel in het Marktgebouw. Inbreiden in Cpunt is ook geen gemakkelijke opgave, hier is wellicht zelfs uitbreiding voor nodig om geen aantasting huidige cultuurfunctie te krijgen.

Vanwege verlies 50% functie cultuur in Nieuw Vennep en juridische gevolgen bij Marktgebouw (en uitlopen planning ombuigingen) uiteindelijk niet haalbaar.</td></tr>
<tr><td>Risico’s</td><td>Wat dit betekent voor de getekende overeenkomsten en het bouwproces is nog onbekend, mogelijk dat hier wel enige vorm van boete/ vergoeding tegenover staat. Ook is het een risico om in deze fase van koers te wijzigen ten aanzien van de betrouwbaarheid als partner in deze ontwikkeling en de verwachtingen ten aanzien van de pleinfunctie hier en de invulling van het Marktgebouw in totaal. In het licht van de bezuinigingen kijken we hier nu</td></tr>
</table>

	mogelijk anders tegenaan dan in 2021. We kunnen nog geen inschatting maken van de financiële risico's.
Communicatie	Communicatie is nodig met de projectontwikkelaar van het Marktgebouw. Maar ook met omwonenden, met de dorpsraad en andere partijen in Cpunt.

<table>
<tr><th colspan="2">Maatregel 3.5</th></tr>
<tr><td>Omschrijving</td><td>Stopzetten aantal ontmoetingsruimten:
1. Dienstencentrum ’t Rietland, Badhoevedorp
2. Jongerencentrum De Basis, Zwanenburg
3. Dorpshuis De Vluchthaven, Lijnden
4. Heimanshof en naastgelegen leeg pand, Hoofddorp-Noord</td></tr>
<tr><td>Toelichting</td><td>Kans voor herontwikkeling, verkoop. Het afstoten van een locatie zorgt ervoor dat de locatie verkocht en/of herontwikkeld kan worden. Dit levert een eenmalige incidentele opbrengst op. Daarbij kan het een positieve impuls geven aan woningbouw- en zorgopgaven. Uitgangspunt bij het sluiten van accommodaties is dat de functie van ontmoeten elders kan plaatsvinden.</td></tr>
<tr><td>Maatschappelijk effect</td><td>1. De bezetting van deze locatie is in verhouding met veel andere ontmoetingsaccommodaties goed. Er is conform de referentienormen in het Beoordelingskader numeriek een overschot aan ontmoetingsaccommodaties in Badhoevedorp. Dit gebouw is relatief oud en geschikt voor herontwikkeling of een andere invulling. Dorpshuis Badhoevedorp zou effectiever ingericht kunnen worden (grote zaal).
2. Deze accommodatie wordt relatief weinig gebruikt, om verschillende redenen. Het pand is een oude gymzaal en niet passend voor de huidige functie. De recent gebouwde nabijgelegen sporthal met dorpshuis in Zwanenburg leent zich goed voor multifunctioneel gebruik. Dat vergt wel een eigen specifiek ingerichte ruimte voor de jongeren in het dorpshuis of op een andere locatie, bij voorkeur met een eigen entree.
3. Deze accommodatie wordt weinig gebruikt. Sluiting van deze locatie betekent dat de inwoners van Lijnden naar Badhoevedorp (3 km) of Zwanenburg (4,5 km) moeten wat voor de doelgroep bezwaarlijk kan zijn. Gelet op het geringe gebruik, de ouderdom van het pand is sluiten het overwegen waard. De locatie leent zich voor herontwikkeling.
4. Het zou hier niet om de hele Heimanshof hoeven te gaan, het kan ook een gedeelte zijn. De huidige opstallen zijn sterk verouderd en deels aan ver-vanging toe. Er gaat relatief veel subsidie heen. Mogelijk biedt een initiatief van Amstelring en de Heimanshof voor de bouw van een multifunctioneel gebouw een goed alternatief. Dit initiatief vergt nog nader onderzoek en onze medewerking: wijziging van de bestemming in het omgevingsplan en wijziging van het grondgebruik naar een meerjarig contract.</td></tr>
<tr><td>Wettelijk niveau</td><td>We hebben een landelijke verplichting om ons gemeentelijk vastgoedareaal te verduurzamen. Voor locaties die we verkopen, besparen we de noodzakelijke toekomstig investeringen die hiervoor benodigd zijn. Bovenstaande locaties betreft voornamelijk gedateerd vastgoed met relatief hoge investeringen.</td></tr>
<tr><td>Financieel effect</td><td>
<table>
<tr><th></th><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr>
<tr><td>Implementatiekosten</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>1. Effect maatregel ’t Rietland</td><td></td><td></td><td>0</td><td>0</td></tr>
<tr><td>2. Effect maatregel De Basis</td><td></td><td></td><td>+225.000</td><td>+225.000</td></tr>
<tr><td>3. Effect maatregel De Vluchthaven</td><td></td><td></td><td>+90.000</td><td>+90.000</td></tr>
<tr><td>4. Effect Heimanshof</td><td></td><td></td><td>+110.000</td><td>+110.000</td></tr>
<tr><td>5. Af: onzekerheid realisatie en</td><td></td><td></td><td>-161.500</td><td>-161.500</td></tr>
<tr><td>Effect saldo begroting</td><td></td><td></td><td>+263.500</td><td>+263.500</td></tr>
</table>
</td></tr>
</table>

	toelichting 1. Besparing subsidie aan Maatvast voor huur exploitatie (€ 182.000). Deze is naderhand onuitvoerbaar geworden vanwege opdracht van de raad aan college om jongerencentrum in te voegen in 't Rietland. 2. Besparing subsidie gemeente aan Maatvast voor huur + exploitatie (€ 225.000). 3. Besparing subsidie gemeente aan Maatvast voor huur + exploitatie (€ 90.000) 4. Besparing subsidie gemeente aan stichting vrienden van de Heimanshof voor huur + exploitatie (€ 110.000) *5.* Op het totaal is een afslag genomen omdat besparingen nog niet volledig zijn uitgewerkt.
Relatie lopende bezuinigingen	Er loopt op dit moment een bezuiniging op de welzijnsstichting MeerWaarde. - Voor de bewoners in Badhoevedorp betekent dit minder toegang tot activiteiten naast een vermindering van dienstverlening in de sociale basis. - Dit gaat ook effect hebben op het Jeugd en Jongerenwerk. Voor de jeugd in Haarlemmermeer Noord betekent dit minder toegang tot activiteiten naast een vermindering van begeleiding door jeugd en jongerenwerk. - Voor de bewoners in Lijnden betekent dit minder toegang tot activiteiten naast een vermindering van dienstverlening in de sociale basis.
Effect op groei gemeente	Niet direct. Er kleeft ook een groot nadeel aan van het afstoten van locaties. Als op een later moment blijkt dat op een bepaalde plek (meer) maatschappelijke voorzieningen benodigd zijn, is er kans dat er geen geschikte locatie is. Binnen bestaande wijken nieuwe voorzieningen creëren is een uitdagende opgave.
Haalbaarheid	In totaal – ook in de relatie met sportvoorzieningen - moet bezien worden of we niet teveel snijden in het aanbod in gebied Noord. Zeker gelet op de opgave die we nog hebben voor het ontmoeten van jeugd. Qua haalbaarheid en in de lijn van de toekomstige groei van de gemeente zijn de locaties Lijnden en Heimanshof het meest voor de hand liggend om uit te voeren. Zeker omdat het maatregelen zijn die niet onomkeerbaar zijn.
Risico's	1. Er wordt in dit gebouw veel commercieel verhuurd. Inkomsten Maatvast kunnen dus meer teruglopen waardoor besparing op subsidie minder wordt. Voor de bewoners in Badhoevedorp betekent dit minder toegang tot activiteiten (met alle mogelijke effecten op gebied van welzijn, eenzaamheid etc). In het verleden is ook onderzocht of t Rietland gesloten kon worden en de activiteiten ondergebracht in het dorpshuis. Dit is op veel weerstand gestuit. Ook loopt er nog een onderzoek naar een jongerenontmoetingsruimte waarbij gedacht wordt aan t Rietland. Hier zal ook een andere locatie voor gezocht moeten worden. 2. Of er ruimte is in het bestaande dorpshuis voor de jongeren moet afgestemd worden met het bestuur van het dorpshuis. Dit des te meer omdat recentelijk het gebruik door jongeren toe te lijkt te nemen. En er ook in Badhoevedorp geen volwaardig jongerencentrum is. 3. Voor de bewoners in Lijnden betekent dit minder toegang tot activiteiten (met alle mogelijke effecten op gebied van welzijn, eenzaamheid etc) 4. Het nieuwe initiatief vergt nader onderzoek en onze medewerking wat betreft een wijziging van de bestemming in het omgevingsplan en wijziging van het grondgebruik naar een meerjarig contract
Communicatie	Voor de uitvoering van deze maatregelen is uitgebreide communicatie nodig met gebruikers, omwonenden, dorpsraden en andere partijen

4 Realisme in de groei

Introductie:

De woningbouwopgave vraagt veel van onze inzet en is de motor achter de gebiedsontwikkelingen in onze gemeente. Het woningtekort is een groot maatschappelijk probleem. Sommige projecten vragen onevenredig veel aandacht, soms trekken we jaren aan initiatieven zonder dat er veel vaart in zit. Meer focus, meer realisme in de woningbouwopgave is nodig. We willen niet dat de rekening van de nieuwbouw vooral naar de bestaande inwoners gaat.

Als de gemeente groeit, zijn er meer scholen, gymlokalen, speeltoestellen en bredere wegen nodig. We sparen in de begroting voor deze areaaluitbreidingen. Als we langzamer groeien kan het spaarbedrag omlaag.

Naast aantallen is ook belangrijk wat en waar we (laten) bouwen. Als we ervoor kiezen om de te bouwen woningentypen meer te richten op doelgroepen, draagt dit bij een structurele oplossing voor diverse groepen en doorstroming naar de woningmarkt. Zijn er wel extra scholen of sportvoorzieningen nodig vlak bij nieuwe woningen als we het gebruik van de bestaande voorzieningen optimaliseren? En wat is dan de impact hiervan op de begroting.

Met deze vragen in het achterhoofd hebben wij de volgende maatregelen onderkend:

A. Sparen voor groei koppelen aan een lager aantal woningen;
B. Zo veel mogelijk gebruik bestaande capaciteit mobiliteit en sociale infrastructuur
C. Zo veel mogelijk doelgroepenbeleid
D. Betalen voor elk woningbouwinitiatief
E. Zo veel mogelijk projecten met maximaal kostenverhaal, rijksgelden of winstgevendheid

Maatregelen binnen de woningbouwopgave leveren meestal niet direct resultaat op. Er zit hierin een forse vertraging. Onderstaande maatregelen zullen in de loop van de tijd optreden en niet direct in 2028.

Wij onderzoeken:

1a.	Sparen voor investering a.g.v. groei koppelen aan een lager woningaantal	€ 500.000
1b.	Raming areaaluitbreiding voor groei koppelen aan lager inwoneraantal	€ 400.000
2.	Slimmer bouwen: bouw waar de voorzieningen staan en meer focus op doelgroepen zoals seniorenhuisvesting	p.m.
3.	Betaalde uitnodigingsplanologie	Niet haalbaar
4.	Hoger kostenverhaal	Niet haalbaar
	Totaal	**€ 900.000**

Maatregel 4.1	
Omschrijving	Geplande groei woningen koppelen aan een lager woningaantal
Toelichting	Binnen de gemeentelijke begroting wordt voor de jaarschijf 2027 op een tweetal manieren rekening gehouden met meerlasten ten gevolge van woningbouw. Er wordt rekening gehouden met een bedrag van € 2 miljoen ter dekking van toekomstige kapitaallasten, daarnaast wordt rekening gehouden met een bedrag (saldo) van ca.€ 2,9 miljoen in 2027 (stand VJR 2024). Op het moment dat de geplande woningbouw achterblijft, ofwel door de actuele marktomstandigheden, ofwel door bewuste sturing dan heeft dit/ kan dit effect hebben op beide posten: a. Effect op € 2 miljoen ter dekking van geplande kapitaallasten: Het betreft dekking voor kapitaallasten voor maatschappelijk vastgoed beperkt tot scholen en sporthallen. Indien de expliciete keuze wordt gemaakt om te besparen op de gereserveerde € 2 miljoen kapitaallasten dan wordt er vanuit gegaan dat de woningbouw in ofwel het gebied Lisserbroek ofwel het gebied Spoorzone Hoofddorp achterblijft. Er kan dan circa € 0,5 miljoen worden bespaard op de kapitaallasten. Ervan uitgaande dat de woningbouw zal vertragen, maar uiteindelijk wel zal worden gerealiseerd, zal op langere termijn de € 2 miljoen kapitaallasten wel weer moeten worden gereserveerd. Maar: Sportvelden en groen wordt gedekt uit Reserve schaalsprong die o.a. wordt gevuld door het ongebruikte deel van de stelpost kapitaallasten. Vulling van de reserve Schaalsprong gebeurt ook uit het surplus van de reserve grondzaken. Deze blijft op dit moment sterk achter. Daarmee staat toekomstige dekking van sportvelden en groen onder druk. b. Effect op € 2,9 miljoen ter dekking van uitbreiding areaal (stand VJR 2024) Bij de Voorjaarsrapportage 2024 zijn de kosten en opbrengsten ten gevolge van areaaluitbreiding voor het eerst bepaald op basis van 70% van de plancapaciteit. Bovendien is de meest recente planning van de woningbouw meegenomen. Dit leidt tot een voordeel ten opzichte van de programmabegroting 2024- 2027. Dit voordeel is verwerkt in de voorjaarsrapportage 2024. Nu ligt de keus voor om deze 70% verder te verlagen naar 60%. Het financieel effect hiervan bedraagt circa € 0,4 miljoen per jaar. Als onderbouwing voor beide besparingsmaatregelen kunnen we verwijzen naar de huidige omstandigheden in de markt. De vergaandheid is een aandachtspunt. Het risicoprofiel neemt uiteraard toe. Als de gemeente als beheersmaatregel bewust gaat sturen op lagere woningaantallen heeft dat ook gevolgen (zie risico's hieronder). Naast de genoemde kosten zullen er ook investeringen gedekt worden uit gemeentelijke reserves, hier gaan we echter in dit format niet op in. De voorbereidingskosten zijn in de programmabegroting geraamd tot en met 2025. Besparingen hierop hebben geen invloed op de jaarschijf 2027.

<table>
<tr><td>Maatschappelijk effect</td><td>Het bewust minder faciliteren of initiëren van woningbouw helpt niet mee om het grote vraagstuk van de grote groep woningzoekenden op te lossen. De maatschappelijke problematiek rondom wonen vraagt eerder om een versnelling dan een vertraging van de realisatie van woningen.</td></tr>
<tr><td>Wettelijk niveau</td><td>N.v.t.</td></tr>
<tr><td>Financieel effect</td><td>
<table>
<tr><th></th><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr>
<tr><td>Implementatiekosten</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Effect maatregel</td><td></td><td></td><td>+900.000</td><td>+900.000</td></tr>
<tr><td>Effect saldo begroting</td><td></td><td></td><td>+900.000</td><td>+900.000</td></tr>
</table>

<u>toelichting</u>
Het lager inschatten van woningbouw met als sturingsmiddel vertraging of aanleggen of focus in de gebiedsontwikkeling moet zeker € 0,9 miljoen per jaar kunnen opleveren. Dit door zowel minder lasten volgend uit de areaalsystematiek als minder reserveren voor kapitaallasten volgend uit de woningbouwopgave.
</td></tr>
<tr><td>Relatie lopende bezuinigingen</td><td>N.v.t.</td></tr>
<tr><td>Effect op groei gemeente</td><td>Groot effect op de groei van de stad.</td></tr>
<tr><td>Haalbaarheid</td><td>De gemeente heeft weliswaar grote invloed op voortgang woningbouw, maar dit geldt vooral voor de (midden)lange termijn. Als plannen hard zijn en er overeenkomsten zijn getekend, is de stuurbaarheid door de gemeente beperkt. Uit de Bouwmonitor blijkt dat veel plannen al hard zijn. In de investeringsstrategie onderscheiden we focus- en potentiegebieden. De potentiegebieden zijn zachte plannen en hebben inmiddels al een minder hoge prioriteit.</td></tr>
<tr><td>Risico’s</td><td>a. Er is een woningbouwcrisis en de politieke ambitie om woningen toe te voegen is groot. Haarlemmermeer is één van de 17 grootschalige (NOVEX) woningbouwgebieden in Nederland. In de MRA Woondeal heeft de gemeente getekend voor een inspanningsverplichting om 13.400 woningen op te leveren tot en met 2030. Politiek risico is dat de gemeente door het Rijk en de Provincie Noord-Holland wordt aangesproken op de inspanningsverplichting als hier niet aan wordt voldaan.
b. We lopen als gemeente het risico dat we niet voldoen aan de oplevering van de afgesproken woningaantallen binnen de gestelde termijn. Hiermee lopen we het risico op het terugbetalen van de subsidies. Dit risico is te beheersen door vroegtijdig te signaleren en overleggen met het rijk met daaraan gekoppeld aantoonbare (extra) inzet om de woningbouw aan te jagen. Bewust sturen op minder woningen zal zeer waarschijnlijk leiden tot terugbetaling van een deel van de subsidies.
c. Risico is effect op wachtlijsten en effect op kansen voor alle woningzoekenden. Gevolg is bijvoorbeeld het risico van extra (gemeentelijke) kosten door maatschappelijke druk: ouderen kunnen niet doorstromen naar (aangepaste) geschikte woningen waardoor groter beroep gedaan wordt op WMO en andere zorg. Kinderen kunnen niet verhuizen en moeten noodgedwongen bij hun ouders blijven wonen met risico op hulpvraag.</td></tr>
</table>

	d. De ervaring leert dat projecten in de praktijk door diverse vaak externe factoren al in de tijd opschuiven. Indien we als gemeente bewust temporiseren, is dat niet zonder risico's als er al afspraken zijn (bijvoorbeeld een intentie-overeenkomst) met marktpartijen. Zij zullen de gemeente aanspreken op de verwachtingen die gecreëerd zijn in het aangaan van een intentie-overeenkomst.
Communicatie	Eerder is al gecommuniceerd met de Investeringsstrategie schaalsprong wonen dat de gemeente focusgebieden en potentiegebieden onderscheidt waarin een prioritering is ingevuld. Indien de insteek wordt om nog minder woningen te realiseren, is hier extra communicatie over nodig (zie risico's). Het is belangrijk dat professionele partijen (ontwikkelaars, corporaties, beleggers en ontwikkelaars) weten wat de stedelijke visie op woningbouw is voor de komende jaren.

<table>
<tr><th colspan="2">Maatregel 4.2</th></tr>
<tr><td>Omschrijving</td><td>Slimmer bouwen: bouw waar de voorzieningen staan en meer focus op doelgroepen zoals seniorenhuisvesting</td></tr>
<tr><td>Toelichting</td><td>De gemeente is sturend in de bouw van woningen: waar uitbreiding mag, hoe hoog, welke parkeernormen, welke segmentering etc. Uitbreidingen realiseren in de buurt van bestaande voorzieningen zorgt voor efficiënter gebruik van de bestaande voorzieningen. Hierdoor is een lager beroep op de ruimte in de begroting mogelijk bijvoorbeeld door een verlaging van de bestaande subsidies. Denk hierbij aan dorpshuizen, maar ook sportvelden. Daarnaast kan toevoeging van seniorenwoningen (of woningen voor 1-2 persoonshuishoudens) zorgen voor doorstroming op de woningmarkt en zijn minder Wmo-woningaanpassingen nodig.</td></tr>
<tr><td>Maatschappelijk effect</td><td>Realisatie leidt tot toevoeging van woningen met de minste maatschappelijke kosten en de meeste maatschappelijke opbrengst. Dit hoeft niet altijd te stroken met wat de woningbouwmarkt aangeeft en kan voor vertraging of af-haken van ontwikkelaars zorgen. Doorvoeren van besparen op sportvelden staat op gespannen voet met ambities qua gezond leven en afname zorg.</td></tr>
<tr><td>Wettelijk niveau</td><td>N.v.t.</td></tr>
<tr><td>Financieel effect</td><td>
<table>
<tr><th></th><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr>
<tr><td>Implementatiekosten</td><td></td><td></td><td></td><td>p.m.</td></tr>
<tr><td>Effect maatregel</td><td></td><td></td><td></td><td>p.m.</td></tr>
<tr><td>Effect saldo begroting</td><td></td><td></td><td></td><td>p.m.</td></tr>
</table>
<u>toelichting</u>
De maatregel kan in het bestaand beleid worden uitgevoerd, maar er is nu geen goede raming te maken van de opbrengsten. Daarnaast is de indruk dat de maatregelen vooral nodig zijn om de kosten in de begroting niet te laten stijgen. Kortom: maatregelen wel uitvoeren, maar niet inrekenen.
</td></tr>
<tr><td>Relatie lopende bezuinigingen</td><td>N.v.t.</td></tr>
<tr><td>Effect op groei gemeente</td><td>Maatschappelijk vastgoed is op dit moment niet financieel doorvertaald in de areaaluitbreiding. Met andere woorden: bij gebiedsontwikkelingen doen we op dit moment geen uitbreiding van dorpshuizen. Maatschappelijk vastgoed, sportvelden en -accommodaties is apart begroot in de investeringsagenda voor de Schaalsprong. Onderwijshuisvesting loopt via het IHP.</td></tr>
<tr><td>Haalbaarheid</td><td>Er is recent een functieanalyse voor dorpshuizen gedaan. Hoofddorp en Nieuw-Vennep zitten aan de maximum bezetting. Verbeteren bezetting zou wel in kleinere kernen (rekentechnisch) kunnen. Het bouwen van senioren-woningen kan worden gestimuleerd. Of ouderen dan verhuizen hangt van veel factoren af; deze hebben we niet in de hand. Dit stimuleren wordt nu ook al gedaan maar blijkt complex. Los daarvan stijgt het aantal ouderen in onze gemeente zeer fors. Dat betekent dat sowieso al een toename nodig is van seniorenwoningen, maar ook dat de druk op de WMO voorzieningen fors gaat stijgen. De verwachting is eerder een toename in kosten op diverse fronten.</td></tr>
<tr><td>Risico’s</td><td>Het bezuinigen op maatschappelijke voorzieningen bij de groei van inwoners is risicovol omdat de druk op andere voorzieningen dan groter wordt.</td></tr>
<tr><td>Communicatie</td><td>N.v.t.</td></tr>
</table>

Maatregel 4.3	
Omschrijving	Betaalde uitnodigingsplanologie
Toelichting	Er worden veel gesprekken met initiatiefnemers en ontwikkelaars gevoerd zonder dat er een intentie overeenkomst is. Door het gratis gesprek met een initiatiefnemer te beperken tot 1-1,5 uur en voor een vervolg pas verder te praten na ondertekening van een standaard intentie overeenkomst met betaling van € 5.000. Dat schift het kaf van het koren en geeft dekking voor deze kosten.
Maatschappelijk effect	De gemeente heeft een bestaande werkwijze (leges, intentieovereenkomsten en anterieure overeenkomsten) voor de gehele doorlooptijd van een project, van eerste bespreking in de initiatieffase tot en met oplevering/afronding. Deze werkwijze voorkomt dat er (te veel) gesprekken plaatsvinden zonder gemeentelijk kostenverhaal. Het consequent volgen van deze werkwijze maakt een uitbreiding van deze werkwijze met een standaard intentieovereenkomst overbodig. De bestaande werkwijze borgt de wettelijke verplichting om als gemeente publieke kosten te verhalen die gemaakt worden in het kader van een te realiseren bouwplan door private initiatiefnemers. Onder deze kosten vallen ook de kosten voor begeleiding zoals een startgesprek. Het verhaal van deze kosten is vormgegeven voor de verschillende fases van het project en welk type begeleiding het project vraagt. Het begin van een initiatief is behandeling in de WRA (Werkgroep Ruimtelijke Advisering). Voor behandeling in de WRA betaalt de initiatiefnemer een financiële vergoeding. Vervolgens gaat het initiatief/plan door naar cluster G&R of cluster Projecten. Kleinschalige bouwontwikkelingen bij cluster G&R betalen voor een globaal haalbaarheidsonderzoek (GHO) leges. Indien de ontwikkeling positief wordt beoordeeld in het GHO, dan wordt er direct gestart met het opstellen van een anterieure overeenkomst inclusief kostenverhaal. De meer complexere initiatieven gaan naar cluster Projecten. Voor een nieuw initiatief wordt een initiatievenbudget aangevraagd en wordt in het startgesprek aangegeven dat er zo spoedig mogelijk een intentieovereenkomst met kostenverhaal ondertekent dient te worden. In deze intentieovereenkomst zijn ook de kosten opgenomen voor de gesprekken voorafgaan aan de ondertekende intentieovereenkomst. Na de intentieovereenkomst volgt er een anterieure overeenkomst met het volledige kostenverhaal gebaseerd op een (concreter) plan. In de anterieure overeenkomst kunnen ook eventueel ‘’historische’’ kosten worden opgenomen die nog niet eerder zijn verhaald. Bovenstaande werkwijze moet voorkomen dat de gemeente te veel gesprekken voert met initiatiefnemers, zonder dat initiatiefnemers hiervoor een vergoeding betalen.
Wettelijk niveau	De gemeente is wettelijk verplicht kosten te verhalen. De interne procedures en producten (leges, intentieovereenkomst en anterieure overeenkomst) zijn hier op ingericht.

<table>
<tr><td>Financieel effect</td><td>
<table>
<tr><th></th><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr>
<tr><td>Implementatiekosten</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Effect maatregel</td><td></td><td></td><td></td><td>0</td></tr>
<tr><td>Effect saldo begroting</td><td></td><td></td><td></td><td>0</td></tr>
</table>

toelichting
De besparing wordt niet haalbaar geacht.
</td></tr>
<tr><td>Relatie lopende bezuinigingen</td><td>Er zijn in 2023 152 initiatieven binnengekomen. Daarvan zijn er 133 in de WRA behandeld en 19 aan de intaketafel. En vanuit de intaketafel zijn 5 initiatieven doorgezet naar de Omgevingstafel omdat deze aan de intaketafel als kansrijk waren beoordeeld. Er worden momenteel al leges geheven voor het indienen van een initiatief:
• € 106,30 voor het overleg aan de intaketafel
• € 108,75 voor het eerste overleg aan de omgevingstafel
• € 108,75 voor elk volgend overleg aan de omgevingstafel

Daarmee halen we ca. € 50.000 binnen per jaar. Dat is veel te weinig voor wat in 2021 al ingeboekt is aan Ombuigingen programma begroting 2022-2025: namelijk € 350.000. Dus elk jaar heeft RED al een tekort van 3 ton die ze moeten verrekenen met hun personele begroting op programma ruimtelijke ontwikkelingen. Een verhoging van de leges op indienen en behandelen van initiatieven kan niet omdat dit dan hoger wordt dan een concept aanvraag.</td></tr>
<tr><td>Effect op groei gemeente</td><td>Deze maatregel heeft geen effect op de groei van de gemeente.</td></tr>
<tr><td>Haalbaarheid</td><td>Tussen het moment van het eerste gesprek na de WRA of GHO en het ondertekenen van de intentieovereenkomst (cluster Projecten) of een anterieure overeenkomst (cluster G&R) zit altijd het risico dat de vroegtijdig initiatiefnemer afhaakt. Dit risico kan deels afgedekt worden met een standaard intentieovereenkomst voorafgaand aan de gesprekken, echter is dit dan een standaard intentieovereenkomst vooruitlopend op een projectspecifieke intentieovereenkomst (dit blijft altijd maatwerk). Deze maatregel dekt het financiële risico af ten opzichte van de huidige werkwijze door bij het startgesprek aan te geven dat er eerst een intentieovereenkomst getekend moet worden voordat de inhoudelijke gesprekken starten.</td></tr>
<tr><td>Risico’s</td><td>Het risico van dit probleem zit beperkt in de huidige interne procedure. Het risico bij dit probleem treedt op als niet de interne procedure wordt gevolgd. Bij het niet volgen van de interne lijn, komt ook een standaard intentieovereenkomst niet aan de orde.</td></tr>
<tr><td>Communicatie</td><td>N.v.t.</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th colspan="2">Maatregel 4.4</th></tr>
<tr><td>Omschrijving</td><td>Hoger kostenverhaal</td></tr>
<tr><td>Toelichting</td><td>a) We stapelen veel kwaliteitseisen waardoor ontwikkelingen financieel onder druk komen te staan, dit resulteert in lange onderhandelingstrajecten en minder mogelijkheden om RIH bijdrages te verhalen. Voorzichtige inschatting 20% meer RIH te verhalen: € 5-10 miljoen.
b) Vanuit de visie landschap en recreatie hanteren we een bovenplanse groennorm van 400 m^2 per woning, indien we deze ook in de westflank verlagen naar 200 m^2 dan hoeft er minder geïnvesteerd te worden en ontstaan er minder beheerlasten. Het betreft hier ca 10.000 woningen x 200 m^2 x 25 €/ m^2 inrichtingskosten.</td></tr>
<tr><td>Maatschappelijk effect</td><td>De gevraagde kwaliteitseisen volgen uit verschillende gemeentelijke beleidsstukken. Met name bij het vaststellen van de visie landschap en recreatie is een kwaliteitsambitie vastgesteld. Om ontwikkelingen financieel rendabeler te maken, is aanpassing van beleid op gemeenteniveau noodzakelijk (bijvoorbeeld woonbeleid). Aanpassing van een kwaliteitseis zal echter bij ieder project een ander financieel effect hebben. Bij het merendeel van de ontwikkelingen is aanpassing überhaupt niet nodig voor het afspreken van een volledige bijdrage RIH. Daarnaast is de verwachting dat er maar een beperkte 1 op 1 relatie is tussen aanpassing van kwaliteitseisen en de hoogte van de bijdrage RIH. Mogelijk is er helemaal geen effect omdat de grondinbrengwaarde vaak een belangrijke rol speelt bij de financiële haalbaarheid. Ironisch genoeg: hoe minder kwaliteitseisen hoe meer een private partij ervoor over heeft om een hoge verwerving (inbreng) te doen. Het maatschappelijke effect van bovenstaand voorstel is dat het verlagen van de kwaliteitseisen een verslechtering van de (directe) leefomgeving bij alle projecten betekent in ruil voor (mogelijk bij enkele projecten) meer investeringsruimte voor grootschalige recreatiegebieden en infrastructuur.</td></tr>
<tr><td>Wettelijk niveau</td><td>a) Een groot deel van de kwaliteitseisen is een wettelijke taak. Aanpassing van de kwaliteitseisen die geen wettelijk basis hebben maar wel beleidsmatig zijn vastgelegd, kan vergaande gevolgen hebben door precedentwerking. Denk hierbij aan woonbeleid of parkeerbeleid. Willekeurig, per project, verschillende normen hanteren is onwenselijk en niet houdbaar.
b) De gevraagde groennormen zijn geen wettelijke verplichting. De gehanteerde groennormen zijn alleen beleidsmatig vastgelegd.</td></tr>
<tr><td>Financieel effect</td><td>
<table>
<tr><th></th><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr>
<tr><td>Implementatiekosten</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Effect maatregel</td><td></td><td></td><td></td><td>0</td></tr>
<tr><td>Effect saldo begroting</td><td></td><td></td><td></td><td>0</td></tr>
</table>
<u>toelichting</u>
De besparing wordt niet haalbaar geacht.
</td></tr>
<tr><td>Relatie lopende bezuinigingen</td><td>N.v.t.</td></tr>
<tr><td>Effect op groei gemeente</td><td>a) De maatregel heeft naar verwachting geen direct effect op de kwantitatieve groeiopgave.</td></tr>
</table>

	b) Een lagere groennorm per woning voor bovenwijksgroen en recreatiegebied betekent meer ruimte voor andere invulling zoals woningbouw
Haalbaarheid	a) Het verlagen/ verminderen van kwaliteitseisen bij nieuwe ontwikkelingen is alleen haalbaar als dit op basis van algemeen beleid plaatsvindt. Zodat voor alle ontwikkelingen in de gehele gemeente of een specifiek gebied dezelfde uitgangspunten gelden. b) Een lagere bovenwijkse groennorm in de westflank vraagt om aanpassing van de beleidsstukken met betrekking tot groen én aanpassing van de programma van eisen bij de verschillende gebiedsontwikkelingen. Overigens is in de investeringsstrategie de ambitie om 400 m^2 groen per woning te realiseren, maar dat de minimum groennorm 200 m^2 is.
Risico's	Een aanpassing van de kwaliteitseisen geeft geen garantie op een volledige/hogere bijdrage RIH. Projecten die geen volledige RIH bijdrage kunnen betalen en daarom een beroep doen op de hardheidsclausule, worden door lagere kwaliteitseisen niet per definitie haalbaar. Meer factoren spelen een rol zoals inbrengwaarde of ruimtelijke beperkingen.
Communicatie	N.v.t.

5 Scherper aan de wind varen
(financieel-technische maatregelen)

Introductie:

We staan voor degelijk begrotingsbeleid. In onze uitgangspunten van de begroting staat het voorzichtigheidsprincipe voorop. We melden liever een voordeel dan een overschrijding. Met een goede financiële basis kun je ook bereid zijn om iets meer risico te lopen. Gelet op de onderuitputting in de afgelopen jaren zijn onderstaande technische maatregelen een verantwoorde keuze. Door de bereidheid om het risico te lopen op een incidenteel nadeel in de jaarrekening kunnen harde bezuinigingen worden voorkomen. De beschikbare technische maatregelen zijn volledig uitgewerkt. Het advies is niet het volledige pakket toe te passen, maar een keuze te maken zodat de begroting en de financiële positie niet te kwetsbaar wordt.

Wij onderzoeken:

1.	Onderuitputting budget opleidingskosten	€ 500.000
2.	Verlenging van afschrijvingstermijnen	€ 700.000
3.	Onderuitputting kapitaallasten naar 42,5%	p.m.
4.	Areaaluitbreiding OZB niet woningen	€ 2.656.500
5.	Extra pachtopbrengsten	€ 200.000
6.	Inzet reserves (10% surplus ADR)	€ 9.300.000
	Totaal	**€ 13.356.500**

<table>
<tr><th colspan="2">Maatregel 5.1</th></tr>
<tr><td>Omschrijving</td><td>Onderuitputting budget opleidingskosten</td></tr>
<tr><td>Toelichting</td><td>Bij de analyse van de cijfers van de begroting is geconstateerd dat er structureel geld overblijft op de middelen voor de opleidingskosten. Voor het opleidingsplan geldt een afspraak met de OR over het beschikbare bedrag. Er wordt voorgesteld een stelpost onderuitputting te vormen op de ervaring van de afgelopen jaren zodat het budget voor de organisatie beschikbaar blijft.</td></tr>
<tr><td>Maatschappelijk effect</td><td>Geen</td></tr>
<tr><td>Wettelijk niveau</td><td>N.v.t.</td></tr>
<tr><td>Financieel effect</td><td>
<table>
<tr><th></th><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr>
<tr><td>Implementatiekosten</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Effect maatregel</td><td></td><td></td><td>+500.000</td><td>+500.000</td></tr>
<tr><td>Effect saldo begroting</td><td></td><td></td><td>+500.000</td><td>+500.000</td></tr>
</table>
<u>toelichting</u>
Zie toelichting</td></tr>
<tr><td>Relatie lopende bezuinigingen</td><td>N.v.t.</td></tr>
<tr><td>Effect op groei gemeente</td><td>N.v.t.</td></tr>
<tr><td>Haalbaarheid</td><td>Op basis van de jaarrekeningen van afgelopen jaren goed haalbaar.</td></tr>
<tr><td>Risico’s</td><td>Het gevaar bestaat dat de betreffende budgetten incidentele voordelen waren en dat dit leidt tot overschrijdingen. Dit is bewust beleid om op een aantal terreinen scherper aan de wind te varen.</td></tr>
<tr><td>Communicatie</td><td>N.v.t.</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th colspan="2">Maatregel 5.2</th></tr>
<tr><td>Omschrijving</td><td>Verlenging van afschrijvingstermijnen</td></tr>
<tr><td>Toelichting</td><td>Een maatregel om de financiële gevolgen van investeringen kleiner te maken, is om de afschrijvingstermijn te verlengen. Om dat resultaatafhankelijk te doen, leidt tot een diversiteit aan afschrijvingstermijn en een onbetrouwbare balanspositie van de financiële vaste activa. Om die reden moeten gemeenten de afschrijvingstermijnen per investeringssoort vastleggen in hun verordening en deze consistent toepassen. Volgens de notitie materiële vaste activa van de commissie BBV moet de gemeente per (sub)categorie van kapitaalgoederen een afschrijvingstermijn hanteren. Voorstellen om de afschrijvingstermijn van een specifieke investering te wijzigen, kunnen om die reden niet worden gehonoreerd. Daar zal de accountant niet mee instemmen.

In de praktijk wordt met een aantal kapitaalgoederen langer gedaan dan de afschrijvingstermijnen. Dat komt deels door gewijzigd gebruik, gewijzigde materialen (een composiet fietsbrug gaat vele jaren langer mee dan een houten brug) maar ook door capaciteitsgebrek voor vervangen.

Deze technische maatregel houdt in dat de afschrijvingstabel integraal wordt herijkt op basis van een onderbouwing door de vakinhoudelijke collega’s gegeven economische en technische levensduur en het historisch gebruik. In dien dit inderdaad langer is dan eerder werd aangenomen, kan de afschrijvingstermijn worden verlengd.</td></tr>
<tr><td>Maatschappelijk effect</td><td>Later vervangen van kapitaalgoederen kan er toe leiden dat het kwaliteitsbeeld van bijvoorbeeld de openbare ruimte wordt verlaagd en dat bijvoorbeeld computers tijdens het werk stuk gaan.</td></tr>
<tr><td>Wettelijk niveau</td><td>Er zijn geen wettelijke regels van toepassing, wel zal moeten worden aangetoond dat de afschrijvingstabel nog steeds leidt tot een betrouwbaar financieel beeld.</td></tr>
<tr><td>Financieel effect</td><td>
<table>
<tr><th></th><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr>
<tr><td>Implementatiekosten</td><td>-35.000</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Effect maatregel</td><td></td><td>+700.000</td><td>+700.000</td><td>+700.000</td></tr>
<tr><td>Effect saldo begroting</td><td>-35.000</td><td>+700.000</td><td>+700.000</td><td>+700.000</td></tr>
</table>

<u>toelichting</u>
De implementatie van deze maatregel vraagt veel overleg met beheerders van de activa van onze gemeente zoals beheerders openbare ruimte, ICT en vastgoed. Om die reden is een implementatiebudget opgenomen van € 35.000. Als we alle afschrijvingstermijnen met 10% verlengen levert dat in 2026 € 1,4 miljoen op. Maar niet voor alle kapitaalgoederen is dat realistisch. Voor bijvoorbeeld nieuwe schoolgebouwen zou met de huidige bouwnormen en kredieten best een afschrijvingstermijn van 50 jaar gehanteerd kunnen worden. Voor veel schoolgebouwen die nu in gebruik zijn geldt dit zeker niet. We hebben daarom een bedrag van € 700.000 ingerekend. Bij de uitwerking zullen sommige afschrijvingstermijn meer of minder dan 10% wijzigen.</td></tr>
<tr><td>Relatie lopende bezuinigingen</td><td>N.v.t.</td></tr>
<tr><td>Effect op groei</td><td>Later vervangen maakt dat bepaalde ontwikkelingen mogelijk later kunnen</td></tr>
</table>

gemeente	plaatsvinden door hogere boekwaarden.
Haalbaarheid	De haalbaarheid is sterk afhankelijk van de kwaliteit van de onderbouwing. Zo kan waarschijnlijk de maatregel niet toegepast worden op bestaande scholen omdat velen ervan tegen andere kwaliteitsniveaus gebouwd zijn dan de huidige nieuwe scholen. Dat moet uitgewerkt worden.
Risico's	Verlengen van afschrijvingstermijn is in de basis risicovol. Daarom is de maatregel beperkt ingerekend. De andere goede beheersmaatregel is een onderbouwing die duidelijk maakt dat bijvoorbeeld een afschrijvingstermijn verlengen van 15 naar 17 realistisch is. Als de effecten nieuwe investeringen betreffen, bestaat het risico dat de jaren 2026 en 2027 niet realistisch zijn. Dit volgt bij de latere uitwerking.
Communicatie	N.v.t.

<table>
<tr><th colspan="2">Maatregel 5.3</th></tr>
<tr><td>Omschrijving</td><td>Onderuitputting kapitaallasten naar 42,5%</td></tr>
<tr><td>Toelichting</td><td>Omdat de investeringen later worden afgerond dan begroot, komen rente en afschrijving later in de begroting dan begroot. Dat leidt jaarlijks tot lagere kapitaallasten in het betreffende dienstjaar. In de Programmabegroting 2025-2028 is dit begroot op 35% onderuitputting. Een analyse van de afgelopen jaren geeft aan dat dit naar 42,5% kan. Dit resulteert gelet op het grote investeringsprogramma in een aanzienlijk voordeel. Door ‘scherper aan de wind’ te varen, wordt hierdoor de onderuitputting geraamd op de ervaringen van afgelopen jaren.</td></tr>
<tr><td>Maatschappelijk effect</td><td>Geen</td></tr>
<tr><td>Wettelijk niveau</td><td>N.v.t.</td></tr>
<tr><td>Financieel effect</td><td>
<table>
<tr><th></th><th>2024</th><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th></tr>
<tr><td>Implementatiekosten</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Effect maatregel</td><td></td><td></td><td></td><td>p.m.</td></tr>
<tr><td>Effect saldo begroting</td><td></td><td></td><td></td><td>p.m.</td></tr>
</table>
<u>toelichting</u>
Op basis van de cijfers voor de Programmabegroting 2025-2028 wordt een voordeel van € 1.100.000 becijferd:
<table>
<tr><th>Omschrijving</th><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr>
<tr><td>Programmabegroting 2025-2028 (65%):</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Onderuitputting rente</td><td>-745.500</td><td>-1.540.000</td><td>-2.292.500</td><td>-2.740.200</td></tr>
<tr><td>Onderuitputting afschrijving</td><td>-1.849.200</td><td>-2.722.600</td><td>-3.006.000</td><td>-2.384.500</td></tr>
<tr><td>Totaal stelpost</td><td>-2.594.700</td><td>-4.262.600</td><td>-5.298.500</td><td>-5.124.700</td></tr>
<tr><td>Ombuigingen (realisatiegraad 57,5%)</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Onderuitputting rente</td><td>-905.300</td><td>-1.870.000</td><td>-2.783.800</td><td>-3.327.400</td></tr>
<tr><td>Onderuitputting afschrijving</td><td>-2.245.500</td><td>-3.306.000</td><td>-3.650.100</td><td>-2.895.500</td></tr>
<tr><td>Totaal stelpost</td><td>-3.150.800</td><td>-5.176.000</td><td>-6.433.900</td><td>-6.222.900</td></tr>
<tr><td>Verschil</td><td>-556.100</td><td>-913.400</td><td>-1.135.400</td><td>-1.098.200</td></tr>
</table>
De onderuitputting van € 1,1 miljoen is een feit, maar maatschappelijk ongewenst omdat het belangrijk is de investeringen sneller te realiseren, temeer omdat het investeringsvolume ook stijgt. Om die reden is het voorstel geen voordeel in te boeken, maar de middelen aan te wenden om de ambtelijke capaciteit in de voorbereiding van de realisatie van investeringen te versterken. Mogelijk ontstaat er alsnog een voordeel wegens de stijging van het totale investeringsvolume (SPI). Anderzijds kan door de extra personele inzet de onderuitputting ook dalen.
</td></tr>
<tr><td>Relatie lopende bezuinigingen</td><td>N.v.t.</td></tr>
<tr><td>Effect op groei</td><td>N.v.t.</td></tr>
</table>

gemeente	
Haalbaarheid	De maatregel kan snel worden doorgevoerd. Het betreft de aanpassing van een stelpost.
Risico's	De maatregel heeft het risico dat het realisatiepercentage de komende jaren omhoog gaat waardoor de onderuitputting kleiner wordt. Dan is er sprake van een budgettair knelpunt als deze ingezet is voor personeel. De maatregel heeft ook de kans dat het voordeel vanwege de onzekerheid van het programma in de latere jaren nog hoger wordt.
Communicatie	N.v.t.

<table>
<tr><th colspan="2">Maatregel 5.4</th></tr>
<tr><td>Omschrijving</td><td>Areaaluitbreiding OZB niet-woningen</td></tr>
<tr><td>Toelichting</td><td>In het meerjarenbeeld wordt tot nu toe geen rekening gehouden met een extra opbrengst van de onroerendezaakbelastingen niet-woningen als gevolg van areaaluitbreiding. De reden hiervoor is enerzijds het niet beschikbaar hebben van een betrouwbare raming van de nieuwbouw van bedrijven en anderzijds dat t/m 2022 als gevolg van de hogere waarde door de areaaluitbreiding de algemene uitkering lager werd als gevolg van de negatieve inkomstenmaatstaf. Dit laatste is vanaf 2023 niet meer het geval. Bij de herijking van de verdeling van het gemeentefonds is de negatieve inkomstenmaatstaf OZB niet-woningen gemaximeerd op € 35.000 per inwoner. Haarlemmermeer zit ruim boven dit maximum (als gevolg van het luchthavengebied), waardoor een areaaluitbreiding niet meer leidt tot een lagere algemene uitkering. Ondanks vele pogingen, is het niet mogelijk een betrouwbare raming van nieuwbouw van bedrijfspanden op te stellen. Maar gezien de gemiddelde areaaluitbreiding van de laatste jaren is een voorzichtige aanname van een waardestijging van € 150 miljoen per jaar acceptabel. Per 1 januari 2024 is de areaaluitbreiding € 276 miljoen. Door uit te gaan van ruim afgerond 50% van dit bedrag wordt waarschijnlijk voldoende rekening gehouden met een eventueel terugvallende nieuwbouw als gevolg van de economische ontwikkelingen.</td></tr>
<tr><td>Maatschappelijk effect</td><td>Geen</td></tr>
<tr><td>Wettelijk niveau</td><td>N.v.t.</td></tr>
<tr><td>Financieel effect</td><td>
<table>
<tr><th></th><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr>
<tr><td>Implementatiekosten</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Effect maatregel</td><td></td><td>+885.500</td><td>+1.771.000</td><td>+2.656.500</td></tr>
<tr><td>Effect saldo begroting</td><td></td><td>+885.500</td><td>+1.771.000</td><td>+2.656.500</td></tr>
</table>
<u>Toelichting</u>
De berekening van het effect van de maatregel is als volgt:

<table>
<tr><th>Omschrijving</th><th>2028</th></tr>
<tr><td>a. Waarde areaaluitbreiding nieuw- en verbouw (cumulatief)</td><td>450.000.000</td></tr>
<tr><td>Tarief OZB eigenaren niet-woningen 2024</td><td>0,31335%</td></tr>
<tr><td>Tarief OZB gebruikers niet-woningen 2024</td><td>0,27699%</td></tr>
<tr><td>b. Totaal tarief OZB niet-woningen</td><td>0,59034%</td></tr>
<tr><td>Meeropbrengst areaaluitbreiding</td><td>2.656.500</td></tr>
</table>

Er zijn geen implementatiekosten. De eerder berekende areaaluitbreiding 2025 is al verwerkt in de Programmabegroting 2025-2028.
</td></tr>
<tr><td>Relatie lopende bezuinigingen</td><td>N.v.t.</td></tr>
<tr><td>Effect op groei gemeente</td><td>Het heeft geen effect op de groei, maar het is wel een effect van de groei.</td></tr>
</table>

Haalbaarheid	De maatregel is onderbouwd en realistisch.
Risico's	Er is het risico van een eventueel terugvallende nieuwbouw als gevolg van de economische ontwikkelingen. Door uit te gaan van ruim afgerond 50% van dit bedrag wordt hier rekening mee gehouden.
Communicatie	N.v.t.

<table>
<tr><th colspan="2">Maatregel 5.5</th></tr>
<tr><td>Omschrijving</td><td>Extra opbrengsten geliberaliseerde pacht en verhuur gronden</td></tr>
<tr><td>Toelichting</td><td>Op basis van de ervaringen van de afgelopen jaren is een bedrag van € 200.000 realistisch om bij te ramen op de geliberaliseerde pacht en de opbrengsten uit de verhuur van gronden.</td></tr>
<tr><td>Maatschappelijk effect</td><td>-</td></tr>
<tr><td>Wettelijk niveau</td><td>-</td></tr>
<tr><td>Financieel effect</td><td>
<table>
<tr><th></th><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr>
<tr><td>Implementatiekosten</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Effect maatregel</td><td>+200.000</td><td>+200.000</td><td>+200.000</td><td>+200.000</td></tr>
<tr><td>Effect saldo begroting</td><td>+200.000</td><td>+200.000</td><td>+200.000</td><td>+200.000</td></tr>
</table>
<u>toelichting</u>
Verwacht wordt dat wij de komende jaren gronden gaan afstoten waardoor het te verpachten areaal en daarmee de pachtopbrengsten afnemen.
De geliberaliseerde pachtinkomsten en de inkomsten uit de verhuur van overige gronden over 2022 en 2023 laten zien dat er € 200.000 meer inkomsten begroot kunnen worden. Hiermee wordt een reële begroting gerealiseerd. Echter deze opbrengsten hangen samen met de hoeveelheid grond die uitgegeven wordt in pacht of verhuur en is daarmee “semi” structureel.</td></tr>
<tr><td>Relatie lopende bezuinigingen</td><td>Niet. De ombuigingsronde uit 2021 is ingevuld.</td></tr>
<tr><td>Effect op groei gemeente</td><td>Bij inbreng in een grondexploitatie of verkoop van de grond t.b.v. een gebiedsontwikkeling worden zowel de inkomsten als uitgaven van het desbetreffende object uit de begroting gehaald.</td></tr>
<tr><td>Haalbaarheid</td><td>De extra inkomsten hangen samen met de hoeveelheid grond dat jaarlijks wordt/is uitgegeven. Bij behoud van de huidige grondvoorraad en gelijkblijvende marktomstandigheden is, op basis van de resultaten 2022 en 2023, de extra opbrengst van € 200.000 haalbaar.</td></tr>
<tr><td>Risico’s</td><td>Naast afstoten van grond door verkoop of inbreng in een grondexploitatie is ook marktwerking van invloed op de inkomsten. Ieder jaar wordt de pachtgronden openbaar aangeboden.</td></tr>
<tr><td>Communicatie</td><td>n.v.t</td></tr>
</table>

Maatregel 5.6	
Omschrijving	Inzet reserves (10% surplus ADR)
Toelichting	In het Bestuurlijk Overleg Financiële Verhoudingen (BOFv) van 21 november 2023 hebben de VNG, IPO en UVW nieuwe afspraken over hun financiën gemaakt met de ministeries van Financiën en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Deze afspraken bieden gemeenten kansen om hun financiële ruimte beter te benutten. Dankzij een nieuwe maatregel kunnen gemeenten vanaf 2024 reserves en overschotten inzetten voor het dekken van structurele lasten. Dit is het resultaat van overleg tussen de fondsbeheerders, de VNG, het IPO en de financieel toezichthouders. Hierdoor kunnen gemeenten vanaf volgend jaar het surplus in de algemene reserve (de reserve waar geen bestemming aan is gegeven) aanwenden voor het dekken van structurele exploitatielasten. Van dit vrij besteedbare deel, (het surplus), mogen gemeenten 10% inzetten voor structurele lasten. Dit onder de voorwaarde dat de solvabiliteit van de gemeente groter of gelijk aan 20% is en blijft. Het is de fondsbeheerders bekend dat dit geen oplossing is voor structurele tekorten die zich nu of in de toekomst voordoen, zoals vanaf 2026. De maatregel kan gemeenten wel helpen om actuele knelpunten op te lossen. Ultimo 2022 zijn er 314 gemeenten met een solvabiliteit boven de 20%, waaronder Haarlemmermeer. De financieel toezichthouders werken momenteel aan een aanpassing van de tekst van het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader (GTK) waarin een regeling is opgenomen voor de inzet van het surplus van de algemene reserves. De inzet is uitgewerkt in de Notitie incidenteel/structureel en heeft dus twee randvoorwaarden: 1. De aanwending is in één jaar maximaal 10% van het surplus van de ADR. Het surplus is het deel dat niet nodig is voor het afdekken van risico's. 2. De solvabiliteit moet groter of gelijk zijn en blijven aan 20%. <u>Berekening maximaal in te zetten deel ADR.</u> Met als uitgangspunt de programmabegroting 2025-2028 kunnen maximaal de volgende bedragen worden aangewend vanuit de ADR ter dekking van structurele lasten:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)		2027	2028
<u>Mogelijke dekking uit ADR:</u>			
Geraamde stand 1-1 algemene dekkingsreserve PB2025-2028		186.971	185.125
Dekking structurele lasten voorgaand jaar			-11.200
Benodigde weerstandscapaciteit (afdekken risico's)		-51.000	-51.000
Correctie dekking bijdrage Noord/Zuidlijn*		-24.000	-24.000
Surplus		111.971	98.925
Maximaal in te zetten voor dekken structurele lasten	10%	11.200	9.900
<u>Extra lasten exploitatie:</u>			
Rente (cumulatief) (afgerond)	3,75%	200	600
Per saldo ombuiging		11.000	9.300

* afgesproken is dat voor de dekking van de bijdrage aan de aanleg van de Noord/Zuidlijn gespaard wordt uit de jaarrekeningsaldi. Als het definitieve besluit tot deelname aan het project wordt genomen moet de bijdrage direct uit de ADR onttrokken worden.

Als deze bedragen worden ingezet dan heeft dit invloed op de solvabiliteit. Het eigen vermogen daalt en het vreemde vermogen stijgt. Inzetten van reserves betekent immers: een hoger beroep doen op externe financiering (lees: schulden maken).

De ontwikkeling van de solvabiliteit is als volgt:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2027	2028
Solvabiliteit (moet minimaal 20% zijn):		
Solvabiliteit volgens PB2025-2028	27,4%	25,9%
Solvabiliteit na maximale inzet voor structurele lasten	26,4%	24,2%

Als het maximale bedrag wordt onttrokken aan de ADR dan blijft de solvabiliteit 20% of hoger en wordt aan voorwaarde 2 voldaan.

Het is mogelijk de ADR in te zetten ter gedeeltelijke dekking van de tekorten in het meerjarenbeeld. Bij een structurele inzet neemt de omvang van de ADR af en kan er elk jaar minder worden ingezet ter dekking van de structurele lasten (de 10% surplus wordt steeds lager). Ook neemt de solvabiliteit af. Globaal kan er maximaal € 112 miljoen worden gebruikt van de ADR. Het begrotingseffect is dan:

Jaar	Vrije ruimte	10% surplus	Rente cum.	Begrotingseffect
2027	111.971	11.200	-200	11.000
2028	98.925	9.900	-600	9.300
2029	89.625	9.000	-1.000	8.000
2030	81.625	8.200	-1.300	6.900
2031	74.725	7.500	-1.600	5.900
2032	68.825	6.900	-1.800	5.100
2033	63.725	6.400	-2.100	4.300
2034	59.425	5.900	-2.300	3.600
2035	55.825	5.600	-2.500	3.100
2036	52.725	5.300	-2.700	2.600
2037	50.125	5.000	-2.900	2.100
2038	48.025	4.800	-3.100	1.700
2039	46.325	4.600	-3.300	1.300
2040	45.025	4.500	-3.500	1.000
2041	44.025	4.400	-3.600	800
2042	43.225	4.300	-3.800	500
2043	42.725	4.300	-4.000	300
2044	42.425	4.200	-4.100	100

Het beeld is dat onverkorte onttrekkingen ervoor zorgen dat rond 2031 de grens van solvabiliteit van 20% is bereikt en de maatregel niet meer mogelijk is. Dit kan worden verholpen door een lager percentage te onttrekken.

Maatschappelijk effect	In principe niet. Maar de begroting sluitend maken met meer schuld, kan de gemeente wel op kritiek komen te staan.

<table>
<tr><td>Wettelijk niveau</td><td>De solvabiliteit moet minimaal 20% blijven. Dit is uitgaande van de huidige beelden bij onverkort 10% onttrekken tot 2031 mogelijk. De inzet van de ADR zal gevolgen hebben voor de andere kernindicatoren van de schuldpositie. Zowel de netto schuldquote als de lasten schuldpositie zullen verslechteren.</td></tr>
<tr><td>Financieel effect</td><td>
<table>
<tr><th></th><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr>
<tr><td>Implementatiekosten</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Effect maatregel-inzet</td><td></td><td></td><td>+11.200.000</td><td>+9.900.000</td></tr>
<tr><td>Effect maatregel-inzet</td><td></td><td></td><td>-200.000</td><td>-600.000</td></tr>
<tr><td>Effect saldo begroting</td><td></td><td></td><td>+11.000.000</td><td>+9.300.000</td></tr>
</table>
<u>toelichting</u>
Het surplus van de ADR bedraagt afgerond € 112 miljoen. Inzet van 10% is in het eerste jaar dus € 11.200.000. Het volgend jaar is het dan 10% van het restantsaldo. De inzet van de ADR heeft gevolgen voor het meerjarenbeeld omdat de rentelasten toenemen. In de tabel bij de toelichting is dit geduid. De 10%-maatregel kan maar enkele jaren worden ingezet omdat de 20% solvabiliteit op enig moment wordt bereikt. Bij een lagere percentage kan de maatregel veel langer worden toegepast.</td></tr>
<tr><td>Relatie lopendebe-zuinigingen</td><td>N.v.t.</td></tr>
<tr><td>Effect op groei gemeente</td><td>Gebiedsontwikkelingen kunnen vragen om voorfinanciering waardoor de solvabiliteit daalt en de inzet van de reserves minder mogelijk is. Er kan spanning komen op de inzet van de reserves en groei van de stad.</td></tr>
<tr><td>Haalbaarheid</td><td>De inzet is haalbaar. Zie risico’s.</td></tr>
<tr><td>Risico’s</td><td>Door de afbouw van eigen vermogen en de opbouw van vreemd vermogen wordt de gemeente gevoeliger voor renteschommelingen. Duidelijk zichtbaar in de tabel van de toelichting is dat het budgettair effect van de inzet van de reserves daalt door de 10% surplus regel zelf en door rentekosten: het is immers geen duurzaam inzetbare post. Eventuele overschotten in de jaarrekeningen kunnen overigens weer een positief effect hebben op de ADR</td></tr>
<tr><td>Communicatie</td><td>N.v.t.</td></tr>
</table>

6 Meer profijtbeginsel

Denklijn 2028
We leveren als gemeente een aantal diensten aan inwoners, ondernemers en andere partners. Niet altijd wordt betaald wat de gemeente hiervoor aan kosten maakt. Het profijtbeginsel houdt in dat iemand die profijt (voordeel) heeft van een voorziening er ook voor betalen. Het toepassen ervan heeft een principiële voorkeur ten opzichte van algemene belastingen. Het leidt vaak wel tot hogere tarieven, maar het zijn geen algemene verhogingen. Alleen degene die het afneemt, betaalt. We brengen de opbrengsten meer in overeenstemming met de kosten of de kosten in overeenstemming met de opbrengsten. Anders moeten alle belastingbetalers bijdragen in dit verschil.

Maatregelen met bedragen		
1.	Leges overall meer kostendekkend maken	€ 1.037.500
2.	Herintroductie hondenbelasting als doelheffing	€ 450.000
3.	Wijzigen regels GPK en optimaliseren gebruik scanauto	€ 263.000
4.	Blauwe zones Fiscaliseren	Niet haalbaar
5.	Invoeren vermakelijkheidsretributie	Niet haalbaar
6.	Betaald parkeren recreatiegebieden	€ 200.000
	Totaal	**€ 1.950.500**

<table>
<tr><th colspan="2">Maatregel 6.1</th></tr>
<tr><td>Omschrijving</td><td>Leges overall meer kostendekkend maken</td></tr>
<tr><td>Toelichting</td><td>Het uitgangspunt bij kostendekkenheid van leges is toetsing op verordeningenniveau, waarbij de geraamde lasten van alle benoemde activiteiten worden gedekt door de gezamenlijke baten uit de te heffen belastingen. Hierdoor is zogenoemde kruissubsidiëring mogelijk: een verwacht overschot bij de ene activiteit wordt gebruikt voor de dekking van een verwacht tekort bij een andere activiteit. Op het uitgangspunt van verordeningsbrede kruissubsidiëring bestaan enkele uitzonderingen: te weten de diensten die vallen onder de Dienstenrichtlijn (hoofdstuk 3 van de tarieventabel en bijvoorbeeld bij omgevingsvergunningen voor milieubelastende activiteiten); hiervoor geldt dat deze per cluster van samenhangende vergunningstelsels niet meer dan kostendekkend mogen zijn. Het voorstel is om een extra opbrengst leges te realiseren door o.a. het legesplafond in titel 2 van de tarieventabel van de legesverordening (Omgevingswet) te verhogen en de tarieven Burgerlijke stand te verhogen. Verder zal op basis van een integrale vergelijking van tarieven met de regio alle tarieven verhoogd worden die lager zijn dan het regiogemiddelde.</td></tr>
<tr><td>Maatschappelijk effect</td><td>Het maatschappelijke effect zal beperkt zijn. Met name de ‘grote’ aanvragers zullen geraakt worden door deze maatregel en meer leges gaan betalen. Denk aan Schiphol en de organisatoren van grote evenementen.</td></tr>
<tr><td>Wettelijk niveau</td><td>Zolang we niet meer dan 100% kostendekkend zijn, zijn er geen wettelijke beperkingen. Als we daaroverheen gaan, dan kan de legesverordening onverbindend worden verklaard.</td></tr>
<tr><td>Financieel effect</td><td>
<table>
<tr><th></th><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr>
<tr><td>Implementatiekosten</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr>
<tr><td>Effect maatregel</td><td></td><td></td><td>+1.037.500</td><td>+1.037.500</td></tr>
<tr><td>Effect saldo begroting</td><td></td><td></td><td>+1.037.500</td><td>+1.037.500</td></tr>
</table>
<u>Toelichting.</u> De huidige begroting 2024-2027 heeft een kostendekkendheid van 57% overall op alle titels:
<table>
<tr><td>Huidige totale lasten in de begroting</td><td>€ 24.615.000</td></tr>
<tr><td>Huidige prognose leges in de begroting</td><td>€ 14.048.000</td></tr>
<tr><td>Ruimte voor verhogen leges om nog binnen de 100% kostendekkendheid te blijven</td><td>€ 10.567.000</td></tr>
</table>
Nu mag een deel van de kosten ook niet in de tarieven worden verwerking zoals beleidsvorming en beroepsprocedures en ook beperkt de Europese Dienstenrichtlijn de mogelijkheden voor kruissubsidiëring bij leges die samenhangen met bedrijfsactiviteiten tot een cluster van samenhangende vergunningen. Gerekend is met 10% opbrengstverhoging.

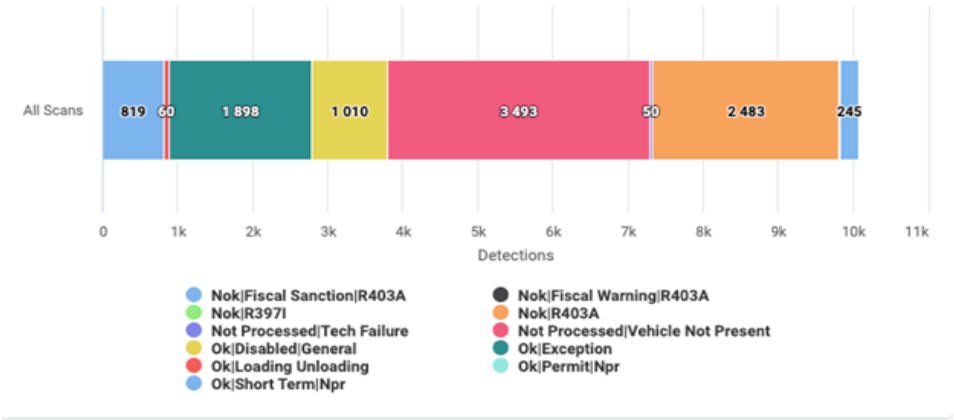
Mogelijkheden om de legesopbrengsten te verhogen zijn de volgende:
• Verhogen tarieven Wabo-leges
• Verhogen tarief voor C-evenementen. In vergelijking met het tarief dat Amsterdam hanteert is er een mogelijkheid om dit tarief met ca. € 5.000 per C-evenement te verhogen.
</td></tr>
</table>

	• Laten vervallen of verhogen van het legesplafond per aanvraag. Het huidige plafond is maximaal € 650.000 per aanvraag.
Relatie lopende bezuinigingen	In de legesverordening 2024 is het legesplafond per aanvrager per jaar afgeschaft. Dit is gedaan om de ombuiging uit 2021 te realiseren. Deze maatregel om de legesopbrengsten te verhogen kan dus niet meer worden uitgevoerd ten behoeve van de huidige ombuigingen.
Effect op groei gemeente	-
Haalbaarheid	De tarieventabel bij de legesverordening moet worden aangepast om deze maatregel te realiseren. Zolang we niet meer dan 100% kostendekkend zijn, is dit toegestaan.
Risico's	In de onderhandelingen bij ruimtelijke ontwikkelingen met ontwikkelaars, die op eigen grond een bouwplan wensen te realiseren, tracht de gemeente een bijdrage voor "bovenwijkse" kosten contractueel (anterieur) af te spreken. Deze bijdrage ruimtelijke investeringen Haarlemmermeer (hierna 'bijdrage RIH'), komt boven op de vergoeding voor gemeentelijke plankosten en eventuele binnen- en buitenplanse bijdragen die nodig zijn om het plan werkend op te leveren. Deze bijdrage RIH wordt gestort in de reserve Ruimtelijke Investeringen Haarlemmermeer (RIH). Naar analogie van deze werkwijze, wordt bij de projecten met eigen gemeentelijke gronden (de grondexploitaties), conform het BBV, een deel van de winst afgeroomd ten gunste van de reserve RIH. Bij nieuwe grondexploitaties wordt een apart beslispunt opgenomen om dit deel van de winst van het project ten gunste van de reserve RIH te laten komen. Risico bij het verhogen van de leges is dat hiermee de winst van de projectontwikkelaars onder druk kan komen te staan. Omdat de RIH een deel van winst afroomt kan bij een onder druk staande winst de RIH bijdrage lager / minder worden dan zonder de verhoging van de leges. Op dat moment is er (voor een deel) sprake van kannibalisatie. Doordat de afspraken over de RIH bijdrage in de anterieure overeenkomsten worden vastgelegd is dit projectafhankelijk. Op dit moment is de eventuele kannibalisatie daardoor niet kwantificeerbaar.
Communicatie	Over het verhogen van de leges zal met name gecommuniceerd moeten worden richting de 'grote' aanvragers zoals Schiphol en de organisatoren grote evenementen.

<table>
<tr><th colspan="2">Maatregel 6.2</th></tr>
<tr><td>Omschrijving</td><td>Herintroductie hondenbelasting als doelheffing</td></tr>
<tr><td>Toelichting</td><td>In 2022 is besloten de hondenbelasting per 1 januari 2024 af te schaffen. Herintroductie van de heffing als algemeen dekkingsmiddel zou een opbrengst van afgerond € 700.000 betekenen. Herintroductie als doelheffing ter dekking van kosten van handhaving bijtincidenten, schoonmaken, honden-uitlaatplekken etc. is ook mogelijk. Voorlopig is dat geraamd op € 500.000.</td></tr>
<tr><td>Maatschappelijk effect</td><td>Herintroductie zal waarschijnlijk leiden tot onbegrip van hondenbezitters. Waarom moeten alleen hondenbezitters gaten dichten in de gemeentelijk begroting? In de beginfase verwachten wij meer meldingen/brieven die afgedaan moeten worden om uit te leggen waarom we eerst deze belasting afschaffen en dan vervolgens weer gaan invoeren.</td></tr>
<tr><td>Wettelijk niveau</td><td>Kosten die gemaakt worden voor handhaving vloeien voort uit de desbetreffende bepalingen uit de APV (opruimplicht hondenpoep, loslopen van honden verboden m.u.v. losloopgebieden en gevaarlijke honden).

De kosten die gemaakt worden voor het schoonhouden van de openbare ruimte zijn gebaseerd op het beleid om de openbare ruimte "Schoon, heel en veilig" te houden.</td></tr>
<tr><td>Financieel effect</td><td>
<table>
<tr><th></th><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr>
<tr><td>Implementatiekosten</td><td>0</td><td>-150.000</td><td>-50.000</td><td>- 50.000</td></tr>
<tr><td>Effect maatregel</td><td>0</td><td>+500.000</td><td>+500.000</td><td>+500.000</td></tr>
<tr><td>Effect saldo begroting</td><td>0</td><td>+350.000</td><td>+450.000</td><td>+450.000</td></tr>
</table>
<u>toelichting:</u>
1. Ervan uit gaande dat de belasting in 2026 weer wordt ingevoerd
2. Alleen de kosten die samenhangen met de hondenbelasting zijn vermeld. Kosten die nu al worden gemaakt binnen de organisatie en geen relatie hebben met de belasting zijn niet opgenomen (globaal ingeschat op € 500.000)
</td></tr>
<tr><td>Relatie lopende bezuinigingen</td><td>N.v.t.</td></tr>
<tr><td>Effect op groei gemeente</td><td>n.v.t.</td></tr>
<tr><td>Haalbaarheid</td><td>De raad kan op basis van wetgeving hondenbelasting heffen.</td></tr>
<tr><td>Risico’s</td><td>- De implementatie kan duurder uitvallen (meer werk om alle hondeneigenaren in 2025 weer op te sporen en de aangiftes binnen te krijgen op basis waarvan de belasting kan worden opgelegd.
- Door het zigzag- beleid (hondenbelasting is in het verleden eerder afgeschaft en weer ingevoerd) wordt het vertrouwen in de overheid geschaad.</td></tr>
<tr><td>Communicatie</td><td>Er zal extra op communicatie ingezet moeten worden om uit te leggen dat we ook veel kosten maken die verband houden met het houden van honden.</td></tr>
</table>

Maatregel 6.3	
Omschrijving	Wijzigen regels GPK en optimaliseren gebruik scanauto
Toelichting	De scanauto is een middel waarmee het naleefgedrag van parkeerders binnen een betaalde parkeerzone op snelle en efficiënte wijze digitaal te controleren is. Ook geeft de scanauto een beeld van parkeerbeweging en parkeerbehoefte. Met de inzet van de scanauto is het controlebereik van de toezichthouders vergroot, zien wij een stijging in de mate waarin de parkeerder bereid is geweest te betalen binnen een betaalde zone (betalingsbereidheid) en genereren wij ongeveer € 350.000 per jaar aan extra naheffingsinkomsten (uitgezonderd de coronaperiode). Op dit moment komt de volledige efficiëntie van de digitale aanpak met de scanauto nog niet volledig tot zijn recht: er is nog veel handwerk nodig. Er zijn (naast diverse communicatie uitingen) twee maatregelen nodig om dit wel te bewerkstelligen - Opheffen eerste twee uur vrij parkeren invalideparkeerkaart. Een scanauto maakt gebruik van meerdere ANPR camera's om kentekens van geparkeerde auto's te scannen. De scanauto kan op normale snelheid deelnemen aan het verkeer en toetst via het Nationaal Parkeerregister (NPR) of er voor een geparkeerde auto is betaald. De scanauto kan ongeveer 1.200 auto's per uur controleren. In de praktijk ligt dit lager in verband met verkeersituaties denk aan straten met eenrichtingsverkeer en doodlopende wegen. Hoe hoger de parkeerdichtheid des te efficiënter de scanauto functioneert. Omdat de scanauto een constante verbinding heeft met het NPR zal hij iedere geparkeerde auto zonder een digitaal parkeerrecht als "suspect" categoriseren. Dit is ook het geval bij een geparkeerde auto met een geldige fysieke invalideparkeerkaart, deze zal ook gecategoriseerd worden als "suspect". Dit houdt concreet in dat er altijd een fysieke nacontrole dient plaats te vinden, wat het proces inefficiënt maakt. Achteraf in de backoffice controleren op een invalideparkeerkaart is beperkt mogelijk en zal een grote foutmarge geven wat het aantal bezwaar en beroepzaken zal laten toenemen. - Bonloos verbaliseren. In het parkeerbeleid van de gemeente Haarlemmermeer is opgenomen dat een naheffingsaanslag fysiek en zichtbaar op het voertuig aangebracht dient te worden na constatering van een overtreding. Zoals eerder aangegeven kan de scanauto 1.200 auto's per uur controleren indien deze zonder onderbrekingen ingezet kan worden. Met dit aantal is rekening gehouden dat gescand kan worden zonder opvolging voor het aanbrengen van een naheffingsaanslag. Verschillende gemeenten maken met groot succes gebruik van de scanauto en het bonloos verbaliseren. Naast de efficiëntie die dit brengt zal dit ook een positieve bijdrage leveren aan duurzaamheid. In 2023 is er voor 1200 meter aan bonrollen gebruikt voor fiscale naheffingen. Dit is gelijk aan de afstand van het politiebureau in Hoofddorp tot aan het restaurant De Polderboom aan de Kruisweg. Indien voor deze maatregelen (1 en 2) wordt gekozen, is het de verwachting uit cijfers van de huidige scansystematiek (zie grafiek hieronder), dat door deze efficiëntieslag de fiscale inkomsten 34% zal toenemen vanuit de doelstelling 2023 voor fiscale naheffingen.

	 Dit vertaalt zich in extra inkomsten van minimaal € 136.000, maar dit kan oplopen tot € 232.000 afhankelijk van het volledige zelfstandig kunnen functioneren van de scanauto, zoals voorgesteld. Daarnaast is er een efficiëntieslag waarbij personeel minder hoeft te worden ingezet. Deze personele besparingen en de extra inkomsten komen totaal op € 298.000 tot € 394.000.
Maatschappelijk effect	Het effect op de maatschappij, wat betreft het wijzigingen van de regels GPK en het optimaliseren gebruik scanauto, zal beperkt zijn. De eerste twee uur vrij parkeren voor voertuigen, voorzien van een GPK, komen te vervallen. Vrij parkeren met een GPK zal van toepassing blijven voor parkeervakken aangelegd voor voertuigen voorzien van een GPK. De voorgestelde maatregelen zijn van essentieel belang om de doelen, het zelfstandig laten functioneren van de scanauto waardoor het scanbereik wordt vergroot en het genereren van meer inkomsten uit gescande voertuigen, te verwezenlijken. De maatschappij zal de wijziging beperkt merken. Het is mogelijk doordat de scanauto zelfstandig de naheffing oplegt de inwoner minder zichtbaarheid van handhavers rondom de winkelcentra waarneemt. Deze zichtbaarheid wordt echter elders teruggewonnen door inzet op andere problematiek. De wijziging heeft meer effect op individuele personen omdat er eenvoudiger beschikkingen worden opgelegd. Concreet betekent dit meer controles dus waarschijnlijk meer opgelegde sancties.
Wettelijk niveau	Meer bezwaar- en beroepszaken zullen zich aandienen. Aanpassing in het parkeerbeleid van de gemeente Haarlemmermeer voor het zichtbaar (fysiek) op het voertuig aanbrengen van een naheffingsaanslag, zodat “bonloos” verbaliseren mogelijk wordt gemaakt. Het op termijn digitaliseren van de GPK is noodzakelijk om aansluiting te blijven houden met onze dienstverleningsprincipes. In oktober 2020 is het project “Vooruit inparkeren” dankzij een innovatiebudget van NLDigibeter gestart door de gemeenten Amsterdam, Leiden en Haarlem. Eén van de doelen van dit project is de GPK gebruiker centraal te stellen om de problemen in de GPK-keten op te lossen. Op dit moment is het nog te vroeg om aan te sluiten bij de pilot en wordt voorgesteld om eventueel in de 2e trance mee te gaan. Er zijn verder geen wettelijke bepalingen die contrair zijn aan de voorstellen die worden gedaan.

<table>
<tr><td>Financieel effect ondergrens</td><td>
<table>
<tr><th></th><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr>
<tr><td>Implementatiekosten</td><td></td><td>-135.000*</td><td>-35.000*</td><td>-35.000*</td></tr>
<tr><td>Effect maatregel</td><td></td><td>+298.000</td><td>+298.000</td><td>+298.000</td></tr>
<tr><td>Effect saldo begroting</td><td></td><td>+163.000</td><td>+263.000</td><td>+263.000</td></tr>
</table>
<u>toelichting</u>
Er zal een vaste kosten post moeten worden toegevoegd rondom de verwerking van de naheffingen. Deze kunnen in mindere mate als “batch” worden uitgevoerd. Hierdoor worden kosten gemaakt door onze heffingspartner Cocensus. Daarnaast zal het aantal bezwaar- en beroepschriften het eerste jaar hoger zijn wat meer kosten met zich meebrengt.

*jaarlijkse indexering van toepassing.
</td></tr>
<tr><td>Financieel effect Maximum</td><td>
<table>
<tr><th></th><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr>
<tr><td>Implementatiekosten</td><td></td><td>-135.000*</td><td>-35.000*</td><td>-35.000*</td></tr>
<tr><td>Effect maatregel</td><td></td><td>+394.000</td><td>+394.000</td><td>+394.000</td></tr>
<tr><td>Effect saldo begroting</td><td></td><td>+259.000</td><td>+359.000</td><td>+359.000</td></tr>
</table>
*jaarlijkse indexering van toepassing.
</td></tr>
<tr><td>Relatie lopende bezuinigingen</td><td>Geen</td></tr>
<tr><td>Effect op groei gemeente</td><td>Geen nadelig effect.</td></tr>
<tr><td>Haalbaarheid</td><td>Realistisch maar wel afhankelijk van; 1. Communicatie, 2. Aanpassen parkeerbeleid “bonloos” verbaliseren, 3. Opheffen twee uur vrij parkeren, op fiscale parkeerplaatsen, van invalideparkeerplaatsen.</td></tr>
<tr><td>Risico’s</td><td>Laag, mogelijke initiële toename bezwaren na overgang digitaal handhaven en “bonloos” verbaliseren. Bij andere gemeenten waaronder Haarlem blijkt dat deze “piek” snel afneemt naar het oude niveau.</td></tr>
<tr><td>Communicatie</td><td>Is van essentieel belang gelet op de doelgroepen, winkeliersvereniging(en) en organisaties zoals de Algemene Nederlandse Gehandicapte Organisatie, ANWB en de Gehandicaptenbond.</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th colspan="2">Maatregel 6.4</th></tr>
<tr><td>Omschrijving</td><td>Blauwe zones Fiscaliseren</td></tr>
<tr><td>Toelichting</td><td>Het vervangen van de blauwe zones door betaald parkeren, eventueel met een (zeer) laag of zelfs geen tarief welke oploopt na een bepaalde periode kan mogelijk een gunstig effecten hebben op de inkomsten. Momenteel controleert handhaving en toezicht onder andere op de naleving van de blauwe zones. De processen-verbaal welke hieruit voortvloeien komen ten gunste aan het CJIB (Rijksoverheid). Hiervoor ontvangt de gemeente Haarlemmermeer geen inkomsten. Indien de transitie van blauwe zone naar betaald parkeren wordt ingezet komen de inkomsten vanuit een eventueel tarief en de naheffing volledig ten gunste aan de gemeente Haarlemmermeer. Indien voor deze maatregel wordt gekozen versterkt dit de maatregel 6.3 in zijn efficiëntie.

Binnen de gemeente Haarlemmermeer zijn meerdere blauwe zones, waarvan een aantal mogelijk geschikt zijn voor het omzetten naar fiscale parkeerplekken. Onderstaand een overzicht met het aantal blauwe zones en het betreffende aantal parkeerplaatsen.

<table>
<tr><th>Blauwe zones</th><th>Aantal parkeerplaatsen</th></tr>
<tr><td>Badhoevedorp Centrum</td><td>8</td></tr>
<tr><td>Badhoevedorp Schuilhoeve</td><td>86</td></tr>
<tr><td>Badhoevedorp West</td><td>54</td></tr>
<tr><td>Badhoevedorp Zuid</td><td>48</td></tr>
<tr><td>Buitenkaag</td><td>228</td></tr>
<tr><td>Halfweg</td><td>217</td></tr>
<tr><td>Halfweg Omgeving</td><td>3</td></tr>
<tr><td>Hoofddorp Bornholm Oost</td><td>185</td></tr>
<tr><td>Hoofddorp Floriande Oost</td><td>6</td></tr>
<tr><td>Hoofddorp Floriande West</td><td>207</td></tr>
<tr><td>Hoofddorp Graan voor Visch</td><td>1.164</td></tr>
<tr><td>Hoofddorp Graan voor Visch Zuid</td><td>25</td></tr>
<tr><td>Hoofddorp Noord</td><td>101</td></tr>
<tr><td>Hoofddorp Oost</td><td>873</td></tr>
<tr><td>Hoofddorp West</td><td>139</td></tr>
<tr><td>Hoofddorp Zuid</td><td>270</td></tr>
<tr><td>Nieuw-Vennep Linquenda</td><td>35</td></tr>
<tr><td>Zwanenburg Dijk</td><td>4</td></tr>
<tr><td>Zwanenburg Noordoost</td><td>41</td></tr>
<tr><td>Zwanenburg Zuidoost</td><td>24</td></tr>
<tr><td>Eindtotaal</td><td>3.718</td></tr>
</table>

Zone grenzen zijn inzichtelijk op onderstaande link: https://geoweb.haarlemmermeer.nl/Geoviewer/Index.html?viewer=Betaald_parkeren__blauwe_zones_Haarlemmermeer.Betaald_parkeren__blauwe_zones</td></tr>
<tr><td>Maatschappelijk effect</td><td>Het verminderen van de blauwe zones en indirect ook het optimaliseren gebruik scanauto door het vergroten van het fiscaal parkeer areaal, zal beperkt zijn. De gebieden die mogelijk geschikt zijn liggen overwegend in of</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td></td><td>rondom woonwijken. Hierbij is het van belang om voor ogen te houden dat de bepaling van een eventueel uurtarief inwoners en bezoekers kan hinderen in het bezoeken van bewoners of familie, dit zou mogelijk eenzaamheid in de hand kunnen werken.</td></tr>
<tr><td>Wettelijk niveau</td><td>Er geen wettelijke bepalingen die contrair zijn aan het voorstel dat wordt gedaan.</td></tr>
<tr><td>Financieel effect</td><td>
<table>
<tr><th></th><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr>
<tr><td>Implementatiekosten</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Effect maatregel</td><td></td><td></td><td></td><td>0</td></tr>
<tr><td>Effect saldo begroting</td><td></td><td></td><td></td><td>0</td></tr>
</table>
<u>toelichting</u>
Niet rendabel. Of er financieel voordeel kan worden behaald is sterk afhankelijk van de hoeveelheid blauwe zones en de locatie die wordt omgezet naar betaald parkeren. Daarnaast is het van belang of er eventueel een uurtarief geldt en zo ja hoe hoog deze is. Binnen het plan: “Businesscase Parkeren Centrum Hoofddorp” worden handvatten gegeven over de kosten en baten voor het omzetten van blauwe zones naar fiscaal parkeer gebied en of dit kosten kan besparen op de lange termijn. In het geval van het onderzochte deel in Hoofddorp centrum betroffen de jaarlasten hier € 427 per parkeerplaats.
<table>
<tr><th colspan="5">jaarlasten per parkeerplaats</th></tr>
<tr><th>overzicht jaarlasten betaald parkeren op straat 2022</th><th></th><th></th><th>bron</th><th></th></tr>
<tr><td>Kosten TMC incl DIPO</td><td>€</td><td>275.000</td><td>mail van 01-06</td><td></td></tr>
<tr><td>kosten scanauto, inclusief CityControl</td><td>€</td><td>112.779</td><td>mail van 01-06 en 23-08</td><td></td></tr>
<tr><td>afschrijving automaten</td><td>€</td><td>67.000</td><td>mail van 01-06</td><td></td></tr>
<tr><td>rente automaten, zie onderstaande berekening</td><td>€</td><td>10.888</td><td>geen info, zie berekening</td><td></td></tr>
<tr><td>personeelslasten handhaving tbv parkeren</td><td>€</td><td>81.285</td><td>mail van 23-08</td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>personeel uren B&O</td><td>€</td><td>65.000</td><td>mail van 01-06</td><td>500 uur maal € 130</td></tr>
<tr><td>personeel uren IB</td><td>€</td><td>5.200</td><td>mail van 01-06</td><td>40 maal € 130</td></tr>
<tr><td>software vergunningen, incl licenties; info Empaction</td><td>€</td><td>48.000</td><td>info Empaction</td><td></td></tr>
<tr><td>personeel vergunningverlening</td><td>€</td><td>21.589</td><td>mail 24-08</td><td>538 uur maal € 40,13</td></tr>
<tr><td>functioneel beheer CityPermit</td><td>€</td><td>6.600</td><td>mail van 24-08</td><td></td></tr>
<tr><td>afhandelen bezwaren</td><td>€</td><td>7.500</td><td>mail van 25-08</td><td></td></tr>
<tr><td>kosten belparkeren, zie onderstaande berekening</td><td>€</td><td>23.246</td><td>geen info, zie berekening</td><td></td></tr>
<tr><td>onderhoud en periodiek herstraten p-vakken</td><td>€</td><td>28.600</td><td>zie mail van 21-08</td><td></td></tr>
<tr><td>overige lasten</td><td>€</td><td>1</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>totaal lasten betaald parkeren</td><td>€</td><td>752.687</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>kosten voor centrum zijn 90% van de totale kosten</td><td>€</td><td>677.419</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>aantal plaatsen betaald parkeren 2022</td><td></td><td>1.585</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>dan zijn de kosten per plaats, prijspeil 2022</td><td>€</td><td>427</td><td></td><td></td></tr>
</table>
Wellicht is het een mogelijkheid om in samenspraak met Beheer en Onderhoud een verdere uitwerking te doen welke gebieden binnen de gemeente Haarlemmermeer mogelijk rendabel zijn voor het omzetten naar fiscale parkeerplaatsen.

In 2023 heeft handhaving en toezicht totaal 748 sancties opgelegd voor het overtreden van de blauwe zone. Dit zou, indien de parkeerplaatsen fiscaal waren, een opbrengst hebben € 49.742.

LET OP: dit zijn niet alle inkomsten (andere inkomsten; betalingen voor het gebruik van de parkeerplaats en/of verleende vergunning) uit betaalde
</td></tr>
</table>

	parkeerplaatsen maar slechts alleen de sancties voor niet opvolgen. Als dit wordt afgezet tegen een schatting van de jaarlasten voor het volledig fiscaliseren van de blauwe zones in de gemeente betreft dit € 1.600.000. Uiteraard kan er gekozen worden om alleen de meest geschikte locaties om te zetten naar fiscaal parkeren. De locatie waar Handhaving en Toezicht de meeste sancties oplegt voor de blauwe zone zijn: **Graan voor Visch Hoofddorp*** Hier zijn 405 mogelijke (indien dit fiscaal parkeren zou zijn)naheffingen opgelegd. Dit had € 27.000 kunnen opleveren. De geschatte jaarlasten zijn € 497.000. **Waddenweg Hoofddorp*** Hier zijn 54 mogelijke naheffingen opgelegd dit had € 3.600 kunnen opleveren. De geschatte jaarlasten zijn € 88.389. **Schipholweg Badhoevedorp*** Hier zijn 46 mogelijke naheffingen opgelegd dit had € 3.000 kunnen opleveren. De geschatte jaarlasten zijn € 23.000. **Skagerhof Hoofddorp*** Hier zijn 33 mogelijke naheffingen opgelegd dit had € 2.200 kunnen opleveren. De geschatte jaarlasten zijn € 79.000. *geschatte inkomsten zijn slechts een indicatie en betreffen alleen de sancties die zijn opgelegd via het CJIB. In deze bedragen zijn geen parkeerinkomsten en heffingen berekend.
Relatie lopende bezuinigingen	Geen
Effect op groei gemeente	Geen nadelig effect, meer fiscale parkeervakken kunnen leiden tot een toename van parkeerders van buiten de gemeente Haarlemmer wat de (fiscale)inkomsten kunnen vergroten.
Haalbaarheid	Realistisch maar wel afhankelijk van; 1. Verder integraal onderzoek naar kosten en baten, 2. Communicatie, 3. Aanpassen parkeerbeleid , 4. aanpassen parkeerareaal. 5. Beschikbare middelen om de investering in het omzetten naar fiscaal parkeren te doen.
Risico's	Laag, wellicht dat de middenstand, in buurten en wijken, zich in beginsel zullen verzetten tegen het omzetten van de blauwe parkeerzones naar een fiscaal parkeerregime. Hieruit kunnen bezwaren worden aangetekend in het veranderingsproces naar betaald parkeren. Het is mogelijk dat de parkeerplekken niet dezelfde waarde vertegenwoordigen omdat zij niet zijn gelegen dicht op een druk bezocht centrum zoals De Viermeren. Het is een risico dat als er te veel transities zijn van blauwe zones naar fiscaal parkeren dat er een tweede scanauto of scanscooter en bijbehorende formatie noodzakelijk is.
Communicatie	Is van essentieel belang gelet op de doelgroepen, bewoners, bezoekers en winkeliersvereniging(en)

<table>
<tr><th colspan="2">Maatregel 6.5</th></tr>
<tr><td>Omschrijving</td><td>Invoeren vermakelijkhedenretributie</td></tr>
<tr><td>Toelichting</td><td>Bij grootschalige evenementen maakt de gemeente de nodige kosten die niet via de leges evenementenvergunningen kunnen worden geheven zoals ambtelijke inzet voor coördinatie van de veiligheid, handhaving, parkeermaatregelen, etc. Het is mogelijk – in navolging van de gemeente Amsterdam- hiervoor een vermakelijkhedenretributie te heffen.

Het belastbaar feit van vermakelijkhedenretributie is het tegen betaling of vergoeding geven van vermakelijkheden waarbij gebruik wordt gemaakt van door of met medewerking van de gemeente tot stand gebrachte of in stand gehouden voorzieningen of waarbij een bijzondere voorziening in de vorm van toezicht of anderszins van de zijde van de gemeente getroffen wordt.</td></tr>
<tr><td>Maatschappelijk effect</td><td>Festivals en evenementen met meer dan 500 bezoekers moeten € 1-1,50 op hun entreeprijs doen om zo de maatschappelijke kosten te vergoeden. Doorbelasten van kosten leidt ertoe dat inwoners op deze manier niet hoeven te betalen voor bijkomende kosten van commerciële evenementen.</td></tr>
<tr><td>Wettelijk niveau</td><td>Uit de Gemeentewet artikel 229 lid 1 bij c volgt dat gemeenten rechten kunnen heffen voor het geven van vermakelijkheden waarbij gebruikt wordt gemaakt van voorzieningen die door het gemeentebestuur tot stand zijn gebracht of in stand worden gehouden. De vermakelijkhedenretributie is een bestemmingsheffing. Deze retributie kan alleen worden geheven als de gemeente uitgaven doet die aantoonbaar verband houden met bepaalde vermakelijkheden. Als de belasting wordt opgelegd mag het gelijkheidsbeginsel niet geschonden worden. Alle gelijke gevallen moeten gelijk belast worden.

Er is geen absoluut kostendekkingsvereiste zoals bij andere kostendekkende heffingen, zoals de leges, afvalstoffenheffing en rioolheffing. In artikel 229b van de Gemeentewet is de vermakelijkhedenretributie expliciet uitgesloten van de 100% opbrengstlimiet. Met als reden dat het voor een gemeente zeer lastig is om de extra kosten voor een vermakelijkheid te bepalen. Uiteraard moeten de kosten zo goed mogelijk ingeschat en wordt het tarief zonder winstdoelstelling van de vermakelijkhedenretributie bepaald.

Het voorgaande neemt echter niet weg dat het heffen van een vermakelijkhedenretributie door een gemeente onder omstandigheden kan leiden tot een willekeurige en onredelijke belastingheffing. Daarbij dient voor deze ‘toets’ een vergelijking te worden gemaakt tussen de hoogte van de retributie en het profijt dat de retributieplichtigen van de desbetreffende voorzieningen ondervinden (Hoge Raad 24 januari 2003, nr. 37 789, BNB 2003/113).</td></tr>
<tr><td>Financieel effect</td><td>
<table>
<tr><th></th><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr>
<tr><td>Implementatiekosten</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Effect maatregel</td><td></td><td></td><td></td><td>0</td></tr>
<tr><td>Effect saldo begroting</td><td></td><td></td><td></td><td>0</td></tr>
</table>

<u>toelichting</u>
Er is onvoldoende zicht op de bijbehorende kosten om te verhalen. Het beeld</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td></td><td>is dat er geen ‘onverhaalde kosten’ zijn: zie risico’s. De gemeente Haarlemmermeer heeft 66 evenementen van meer dan 500 bezoekers, waarvan 27 sprake is van (deels) betalende bezoekers. De retributie wordt geheven vanaf de 500e bezoeker. Uitgaande van een heffing van 1 euro levert dit zo’n € 300.000 op waarbij we er vanuit gaan dat evenementen met 500 betalende bezoekers dus geen heffing betalen, het. We zijn uitgegaan van 10% perceptiekosten voor de inning die in 2024 wordt gebruikt om de heffing te implementeren.

Deze lijst van 27 evenementen met betalende bezoekers is opgenomen in onderstaande tabel:

<table>
<tr><th>Evenement</th><th>Plaats</th><th>Aantal bezoekers</th></tr>
<tr><td>Volledig betaald</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Awakenings Spring Festival 2023</td><td>Halfweg</td><td>80.000</td></tr>
<tr><td>Libelle Zomerweek</td><td>Vijfhuizen</td><td>60.000</td></tr>
<tr><td>Mysteryland + camping</td><td>Hoofddorp</td><td>60.000</td></tr>
<tr><td>Mud Masters</td><td>Vijfhuizen/H’dorp</td><td>20.000</td></tr>
<tr><td>Wooferland Festival 20 jaar</td><td>Halfweg</td><td>17.000</td></tr>
<tr><td>Horse event</td><td>Vijfhuizen</td><td>17.000</td></tr>
<tr><td>Horse event</td><td>Vijfhuizen</td><td>5.900</td></tr>
<tr><td>Meerlive festival</td><td>Hoofddorp</td><td>2.500</td></tr>
<tr><td>Theaterfestival Grazende Zwaan (-8e)</td><td>Nieuw-Vennep</td><td>2.500</td></tr>
<tr><td>MotoCross Nieuw-Vennep</td><td>Nieuw-Vennep</td><td>2.000</td></tr>
<tr><td>Autocross Nieuw Vennep</td><td>Nieuw-Vennep</td><td>2.000</td></tr>
<tr><td>Haarlemmermeerrun</td><td>Hoofddorp</td><td>1.500</td></tr>
<tr><td>Spang Festival (dancefeest Pianoland)</td><td>Badhoevedorp</td><td>1.500</td></tr>
<tr><td>Pianoland Corendon Village Hotel</td><td>Badhoevedorp</td><td>1.500</td></tr>
<tr><td>AJK Trekkertrek Fun & Power Festival 2023</td><td>Nieuw-Vennep</td><td>1.000</td></tr>
<tr><td>Great American Circus Vegas</td><td>Hoofddorp</td><td>1.000</td></tr>
<tr><td>HaarlemmerMEER MOVES festival 2023</td><td>Hoofddorp</td><td>750</td></tr>
<tr><td>Reünie/Zekers 2023</td><td>Nieuw-Vennep</td><td>500</td></tr>
<tr><td>DTS HLMRMEER (triathlon)</td><td>Hoofddorp</td><td>500</td></tr>
<tr><td>Grand Prix Festival & Camping Haarlemmermeer</td><td>Nieuw-Vennep</td><td>500</td></tr>
<tr><td>Night Run</td><td>Hoofddorp</td><td>500</td></tr>
<tr><td>Feestweek en Jaarmarkt Vijfhuizen 2023</td><td>Vijfhuizen</td><td>15.000</td></tr>
<tr><td>Deels betaald</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Feestweek Zwanenburg/Halfweg</td><td>Zwanenburg</td><td>10.000</td></tr>
<tr><td>Haarlem Jamborette 2023</td><td>Halfweg</td><td>6.000</td></tr>
<tr><td>Feestweek door OV-Beatrix (met Feestweek B.V.)</td><td>Nieuw-Vennep</td><td>5.800</td></tr>
<tr><td>Feestweek SCPB'22 (feestweek Pancratius Badhoevedorp)</td><td>Badhoevedorp</td><td>2.000</td></tr>
<tr><td>Feestweek Zwaanshoek</td><td>Zwaanshoek</td><td>1.800</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Relatie lopende bezuinigingen</td><td>N.v.t.</td></tr>
<tr><td>Effect op groei gemeente</td><td>N.v.t.</td></tr>
<tr><td>Haalbaarheid</td><td>In Amsterdam werkt het systeem als volgt. De vermakelijkheidsretributie (vmr) wordt betaald vanaf 500 betalende bezoekers per</td></tr>
</table>

	evenementenvergunning. Voor de eerste 500 bezoekers wordt geen vmr betaald. Het gaat om het totaal aantal bezoekers tijdens de hele periode van het evenement en niet bijvoorbeeld om het aantal bezoekers per voorstelling. Bepaalde kosten zoals wegafzettingen en het schoon opleveren van de locatie zitten in de evenementenvergunning en de kosten hiervan zijn voor de initiatiefnemer. De ambtelijke voorbereiding van de overleggen worden eveneens gedekt met de legesopbrengsten. De risico classificatie (A-B-C) voor evenementen bepaalt de hoogte van leges. Blijven er nog kosten voor Handhaving en Toezicht over, deze vallen niet onder de leges. Er zijn naar het huidig beeld niet veel bijkomende kosten die gedekt moeten worden. Dat maakt het wel lastig te verdedigen. Veel evenementen in Haarlemmermeer waar betalende bezoekers komen vinden niet plaats op gemeentelijke openbare ruimte en recreatiegebied, maar op terrein van derden in onze gemeente zoals het Recreatieschap Spaarnwoude Park, Staatsbosbeheer, IJsbaanverenigingen, particulier landgoed Klein Vennep etc. Die evenementen zijn Evenementvergunning plichtig (vanuit optiek openbare orde en veiligheid-gemeentelijke APV), voor de afhandeling van de vergunningaanvraag e.d. worden door de gemeente kostendekkende leges geheven. We hebben in Haarlemmermeer enkele commerciële evenementen die van (delen van) onze gemeentelijke recreatiegebieden gebruik maken zoals Mysteryland en Mud Masters. Met hen hebben we (privaatrechtelijke) meerjarige terreinhuur overeenkomsten. De huurvergoedingen zijn op zakelijke, marktconforme basis bepaald. Alle kosten voor de organisatie van het evenement inclusief verkeersvoorzieningen, afvoer afval, herstel terreinschade etc. zijn voor rekening van de initiatiefnemer. Conform het gemeentelijk evenementenbeleid (https://haarlemmermeer.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/3e314c56-a67e-4cc9-b75c-8ffce54a0efa#1c1481a8-1e44-40bc-8a34-f233cb91fabf agendapunt 8.e RV **Toerisme, Evenementen en Promotie** raadsbesluit uit 2020) worden de terreinverhuuropbrengsten benut voor o.m. het verbeteren van de evenementen locaties (paden, parkeervoorzieningen, nutsaansluitingen etc.), onderzoek, promotie en voor subsidiëring van non-profit evenementen.
Risico's	Er kan druk op de exploitatie komen als bezoekers een euro extra moeten gaan betalen. Om die reden is de heffing pas vanaf de 500e bezoeker zodat kleine evenementen worden ontzien.
Communicatie	In het jaar voorafgaande aan de implementatie zouden alle evenementen en festivals benaderd kunnen worden zodat zij dit in hun prijzen van het jaar erop kunnen meenemen.

<table>
<tr><th colspan="2">Maatregel 6.6</th></tr>
<tr><td>Omschrijving</td><td>Betaald parkeren recreatiegebieden</td></tr>
<tr><td>Toelichting</td><td>In Haarlemmermeer hebben we mooie recreatiegebieden en daar zijn we trots op. Het beheer ervan brengt veel kosten met zich mee. Aan de kwaliteit willen we liever niet tornen. Maar dat is een keuze. Een stuk meebetalen aan het beheer is allerzins redelijk. De meest gangbare manier om dit te bewerkstelligen is door betaald parkeren in te voeren bij de recreatieplassen.

De recreatiegebieden waarvoor dit zou kunnen gelden, zijn het Haarlemmermeerse Bos en de Toolenburger Plas. Door de aard van het gebruik ligt het invoeren van een uurtarief het meest voor de hand (en daarnaast eventueel een dagtarief). Bij vergelijkbare gebieden zoals Twiske Waterland bij Oostzaan kost een dagkaart 6 euro (geraamde opbrengst parkeren Twiske Waterland in 2024: € 425.000). Wij achten een netto-opbrengst van minimaal € 200.000 per jaar mogelijk.

Er zijn geen vaste kentallen of gemeten waarden die we kunnen gebruiken als houvast. Er zijn diverse varianten berekend. Er is gebruik gemaakt van verschillende bezettingsgraden (aantal dagen per jaar dat een parkeerplaats bezet is in procenten) omdat niet bekend is wat de bezettingsgraden zijn en ook niet wat de gemiddelde parkeerduur is. Daarvoor moet een jaar lang gemeten worden om ook de seizoeninvloeden in beeld te krijgen.</td></tr>
<tr><td>Maatschappelijk effect</td><td>Betaald parkeren invoeren heeft mede tot gevolg dat de kans bestaat dat er minder recreanten komen. Vanuit de omliggende gebieden (o.a. woonwijk Overbos, parkeerplaatsen Groene Weelde, Plesmanhoek op parkeerterrein Pr. Bernhardbos) kunnen bezwaren verwacht worden, ook van Recreatieschap Noord-Holland. In Haarlemmermeerse Bos zijn horecavestigingen (o.a. Claus). Er is eindelijk een investeerder gevonden voor de exploitatie van de voormalige Vork en Mes locatie) die niet uitgegaan is van betaald parkeren. Van deze vestigingen kunnen bezwaren verwacht worden. Invoeren van alleen een dagtarief levert bezwaren op van degenen die kort recreëren (honden uitlaten, joggers, wandelaars).</td></tr>
<tr><td>Wettelijk niveau</td><td>Het College is bevoegd betaald parkeren in te voeren.</td></tr>
<tr><td>Financieel effect</td><td>
<table>
<tr><th></th><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr>
<tr><td>Implementatiekosten</td><td></td><td>p.m.</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Effect maatregel</td><td></td><td></td><td>+200.000</td><td>+200.000</td></tr>
<tr><td>Effect saldo begroting</td><td></td><td></td><td>+200.000</td><td>+200.000</td></tr>
</table>

<u>toelichting</u>
Als we de kosten van het betaald parkeren voor heel Haarlemmermeerse Bos zouden baseren op de kosten per parkeerplaats van Hoofddorp centrum dan zouden de kosten 902.251 euro zijn (circa 2.100 parkeerplaatsen: Parkeerterreinen: Bosmanege, niertjes t.h.v. Claus, Papa’s Beachhouse, terrein t.h.v. voormalig Vork en Mes en het grote parkeerterrein langs de N205). Voor de kosten van betaald parkeren is uitgegaan van een recent onderzoek dat gebruikt is voor het parkeerbeleid in Hoofddorp-centrum. In deze kosten</td></tr>
</table>

	zitten onderhoud en afschrijving parkeerautomaten, handhaving (inclussief scanauto), personele lasten vergunningen, bezwaren en beheer enz. De verwachting is dat de kosten per parkeerplaats bij de recreatiegebieden lager zullen uitvallen dan per parkeerplaats in het centrum van Hoofddorp. Dit vraagt nader onderzoek. Een parkeertarief van 6 euro geeft dan de volgende inkomsten: Bezettingsgraad 10% (36,5 dagen): 462.747 euro Bezettingsgraad 30% (109 dagen): 1.338.241 euro Bezettingsgraad 65% (237 dagen): 3.007.856 euro. Een max. parkeerduur van 1 uur met uurtarief van 1,00 euro (bestaande zone C) geeft de volgende inkomsten: Bezettingsgraad 10%: € 77.490 Bezettingsgraad 30%: € 243.711 Bezettingsgraad 65%: € 503.682 De kosten van de neveneffecten (maatregelen tegen parkeeroverlast in de omgeving, bezwarenprocedures e.d.) zijn niet bekend. Voorstel: • Op korte termijn starten met meten van bezetting bij Haarlemmermeerse Bos en Toolenburgerplas. Dat kan snel en redelijk eenvoudig. • Kosten betaald parkeren in deze gebieden inzichtelijk maken • Als bovenstaande is gedaan kunnen scenario's worden voorgelegd om tot een opbrengst van € 200.000 of meer te komen. • Een combinatie met een lager niveau van onderhoud van de recreatiegebieden is denkbaar. De mogelijkheden zijn beperkt (€ 50.000).
Relatie lopende bezuinigingen	N.v.t.
Effect op groei gemeente	Aantrekkelijke, vrij toegankelijke recreatiegebieden zijn een pull-factor. Meer bewoners geeft meer recreanten en wellicht ook meer inkomsten.
Haalbaarheid	Deze maatregel is technisch haalbaar.
Risico’s	Parkeeroverlast in de directe omgeving van Haarlemmermeerse Bos/Toolenburgerplas. Als de bezettingsgraad van de parkeerplaatsen lager uitvalt dan verwacht, verminderen de inkomsten. De kosten voor het betaald parkeren blijven.
Communicatie	Bewoners en bedrijven omliggende gebieden, provincie Noord-Holland, recreatieschap Noord-Holland, gebruikers van Haarlemmermeerse Bos/Toolenburgerplas, ondernemers in en rond Haarlemmermeerse Bos/Toolenburgerplas.

7 Inkomsten in balans brengen

Introductie:

In 2028 liggen de lokale lasten van Haarlemmermeer niet boven het regionaal gemiddelde. Haarlemmermeer is en blijft een gemeente waar de inwoners niet met hoge lokale lasten worden geconfronteerd. De OZB ligt van oudsher onder het regionale gemiddelde. Er is ruimte om deze te verhogen als we naar de regiogemeenten kijken en ook als we kijken naar de landelijke gemiddelden. De onderstaande tabel gaat uit van de huidige tarieven. De verwachting is overigens dat de regiogemeenten straks de tarieven ook gaan verhogen. Als we daarnaast kijken naar de tarieven die niet door de inwoners hoeven te worden betaald, willen we deze in lijn met de regio Amsterdam brengen. Dat leidt tot een inkomstenverhoging bij de toeristenbelasting ten opzichte van het huidige beeld. Daarnaast bestaat de mogelijkheid om met de kleinere overige belastingen inkomsten op te halen om zo spreiding van de inkomsten te realiseren. Hiervoor is gekeken naar parkeerbelastingen en reclamebelasting.

Ter informatie zijn in de onderstaande tabel de belangrijkste belastingtarieven van Haarlemmermeer vergeleken met regiogemeenten, Nederland en Amsterdam (bron: COELO-atlas).

COELO-atlas tarieven 2023	**Rioolh. Meerp. Huish.**	**Afvalst.h. meerp. Huish.**	**OZB Gem WOZ waarde**	**Totaal**	**Toer.-Bel. (pppn)**	**Parkeer-bel. (p/u)**
Haarlemmermeer	138	382	340	860	7,98	3,45
Amstelveen	208	306	386	900	3,00	2,00
Aalsmeer	181	330	529	1.040	3,50	geen
Velsen	179	407	377	963	2,50	1,30
Kaag en Braassem	288	340	454	1.082	geen	geen
Haarlem	156	426	422	1.004	5,00	5,80
Zaanstad	291	348	346	985	7,26	3,45
Gemiddelde omliggende gemeenten	**206**	**363**	**408**	**976**	**4,87**	**3,14**
Gemiddelde Nederland	**213**	**329**	**403**	**945**	**3,27**	**2,45**
Amsterdam	160	459	301	1.082	12,24	7,50

Wij onderzoeken:

1.	Verhogen toeristenbelasting met 40%	€ 5.700.000
2.	Verhogen onroerendezaakbelastingen met 5%	€ 4.400.000
3.	Verhogen reclamebelasting met 25%	Niet haalbaar
4.	Parkeerbelastingopbrengsten verhogen met 10%	€ 250.000
	Totaal	**€ 10.350.000**

<table>
<tr><th colspan="2">Maatregel 7.1</th></tr>
<tr><td>Omschrijving</td><td>Verhogen toeristenbelasting met 40%</td></tr>
<tr><td>Toelichting</td><td>In Amsterdam wordt per 2024 de toeristenbelasting fors verhoogd, naar 12,5% van de overnachtingsprijs. Amsterdam hanteert geen vast bedrag per nacht meer. In Haarlemmermeer kijken we vanwege Schiphol altijd sterk naar de prijs voor een overnachting in Amsterdam. Die ruimte is daarmee om het tarief van Haarlemmermeer (nu 6,29%) op te hogen om in de pas te blijven. Ingerekend is een verhoging met 40% (tarief wordt dan: 8,81%). Het verhogen van de toeristenbelasting is in de regio elders ook aan de orde. Zo gaat in Haarlem de toeristenbelasting met 20% omhoog in 2024.</td></tr>
<tr><td>Maatschappelijk effect</td><td>De verhoging van de toeristenbelasting heeft geen effect op de inwoners van Haarlemmermeer. Zij betalen deze belasting niet. Het heeft wel effect op de prijzen van overnachtingen en is daarmee van betekenis voor de betreffende ondernemers en de prijsaantrekkelijkheid van hun producten. Gelet op de impact van het toerisme op de regio Amsterdam is deze verhoging te rechtvaardigen. Haarlemmermeer heeft daarmee in de regio net als Zaanstad een hoog tarief voor de toeristenbelasting, maar op gepaste afstand van Amsterdam.</td></tr>
<tr><td>Wettelijk niveau</td><td>Er is geen wettelijke belemmering voor deze verhoging. Het is een algemene belasting.</td></tr>
<tr><td>Financieel effect</td><td>
<table>
<tr><th></th><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr>
<tr><td>Implementatiekosten</td><td></td><td>-</td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>Effect maatregel</td><td></td><td>+5.700.000</td><td>+5.700.000</td><td>+5.700.000</td></tr>
<tr><td>Effect saldo begroting</td><td></td><td>+5.700.000</td><td>+5.700.000</td><td>+5.700.000</td></tr>
</table>
<u>toelichting</u>
Op basis van de huidige opbrengst is de verhoging becijferd op € 5.700.000. Het voorstel is deze maatregel per 2026 in te voeren zodat er ook afdoende ruimte is voor dekking van implementatiekosten van overige maatregelen. Er zijn geen aanvullende implementatiekosten verbonden aan de verhoging.
</td></tr>
<tr><td>Relatie lopende bezuinigingen</td><td>N.v.t.</td></tr>
<tr><td>Effect op groei gemeente</td><td>N.v.t.</td></tr>
<tr><td>Haalbaarheid</td><td>Betreft enkel wijziging van het tarief. Eenvoudig uitvoerbaar.</td></tr>
<tr><td>Risico’s</td><td>Minder overnachtingen vanwege verschuiving naar goedkopere hotels in de omgeving.</td></tr>
<tr><td>Communicatie</td><td>Communicatie naar betrokken ondernemers is belangrijk zodat deze het in hun communicatie voor boekingen 2026 kunnen meenemen.</td></tr>
</table>

Maatregel 7.2

Omschrijving	Verhogen onroerende zaakbelastingen met 5%
Toelichting	Wat de lokale lasten betreft zijn de rioolheffing en de afvalstoffenheffing in 2023 in Haarlemmermeer (tezamen: € 520) onder het gemiddelde van de omliggende gemeenten (tezamen: € 569). In 2023 is dit het beeld van de OZB-aanslag bij een gemiddelde WOZ-waarde:

Haarlemmermeer	340,00
Amstelveen	386,00
Aalsmeer	529,00
Velsen	377,00
Kaag en Braassem	454,00
Haarlem	422,00
Zaanstad	346,00
Gemiddelde omliggende gemeenten	**408,00**
Gemiddelde Nederland	**403,00**

Haarlemmermeer ligt ruim onder het gemiddelde van de regio en zal dit met 5% verhoging nog steeds zijn.

Het is mogelijk de 5% anders te verdelen over woningen en niet-woningen. In de onderstaande tabel staan hierover de gegevens voor Haarlemmermeer en de regio (bron: COELO-atlas, cijfers 2023). De OZB bestaat in Haarlemmermeer voor 23,5% uit opbrengst woningen en voor 76,5% uit opbrengst niet woningen.

	Gemiddelde WOZ waarde	**OZB eig W**	**OZB NW**	**Tar.dif. e vs g**	**Tar.dif. nw vs w**
Haarlemmermeer	535.200	0,0635	0,4952	114,00	415,00
Amstelveen	693.728	0,0557	0,4864	124,00	484,00
Aalsmeer	585.648	0,0904	0,4515	115,00	267,00
Velsen	493.064	0,0764	0,5487	124,00	398,00
Kaag en Braassem	521.093	0,0872	0,3085	105,00	181,00
Haarlem	597.268	0,0707	0,5299	126,00	417,00
Zaanstad	435.051	0,0975	0,5525	133,00	397,00
Gemiddelde omliggende gemeenten	**551.579**	**0,0773**	**0,4818**	**120,00**	**366,00**
Gemiddelde Nederland				**135,00**	**365,00**
Amsterdam	698.982	0,0431	0,3281	139,00	443,00

Het voorstel is dit niet te doen. Haarlemmermeer zit met de tariefdifferentiatie woningen versus niet-woningen boven het gemiddelde van de regio (ook als we Kaag en Braassem eruit halen). Alleen Amsterdam en Amstelveen zijn hoger, maar dat komt doordat de gemiddelde WOZ waarde voor woningen in deze gemeenten heel hoog is.

Maatschappelijk effect	Eigenaren van woningen en niet-woningen en gebruikers van niet woningen worden geconfronteerd met een hogere OZB aanslag. In 2023 was de OZB aanslag voor

<table>
<tr><td></td><td>woningen met een gemiddelde WOZ-waarde 340 euro. Daar komt in 2024 de 13,7% inflatiecorrectie overheen zodat dit afgerond 387 euro gaat worden. 5% verhoging met als basis 2024 betekent een verhoging van afgerond 19 euro per jaar.</td></tr>
<tr><td>Wettelijk niveau</td><td>Er is geen wettelijk niveau voor de hoogte van de OZB vastgesteld.</td></tr>
<tr><td>Financieel effect</td><td>
<table>
<tr><th></th><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr>
<tr><td>Implementatiekosten</td><td></td><td></td><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td>Effect maatregel</td><td></td><td></td><td>+4.400.000</td><td>+4.400.000</td></tr>
<tr><td>Effect saldo begroting</td><td></td><td></td><td>+4.400.000</td><td>+4.400.000</td></tr>
</table>
<u>toelichting</u>
Op basis van de huidige opbrengst is de verhoging becijferd op € 4.400.000. Het voorstel is deze maatregel pas per 2027 in te voeren. Er zijn geen aanvullende implementatiekosten verbonden aan de verhoging.
</td></tr>
<tr><td>Relatie lopende bezuinigingen</td><td>N.v.t.</td></tr>
<tr><td>Effect op groei gemeente</td><td>N.v.t.</td></tr>
<tr><td>Haalbaarheid</td><td>Betreft enkel wijziging van het tarief. Eenvoudig uitvoerbaar.</td></tr>
<tr><td>Risico’s</td><td>Geen risico’s.</td></tr>
<tr><td>Communicatie</td><td>Communicatie naar inwoners kan op de reguliere wijze plaatsvinden bij de begroting en de belastingverordeningen 2027.</td></tr>
</table>

Maatregel 7.3

Omschrijving	Verhogen reclamebelasting
Toelichting	Om de ombuiging Verhogen inkomsten reclamebeleid te realiseren wordt ingezet op inning van reclamebelasting vanaf 2024. Het voorstel is om deze belasting te verhogen zodat het ook bijdraagt aan deze taakstelling. In de Programmabegroting 2024-2027 is rekening gehouden met structureel extra inkomsten van € 946.500 door het heffen van belasting op reclame. De huidige tarieven zijn:

Omschrijving	Tarief	Aantal	Bedrag
tussen 25 m^2 en 50 m^2	750	135	101.250
tussen 50 m^2 en 100 m^2	2.500	121	302.500
tussen 100 m^2 en 200 m^2	7.500	37	277.500
tussen 200 m^2 en 400 m^2	15.000	23	345.000
groter dan 400 m^2	30.000	4	120.000

We hebben deze vergeleken met de Amsterdamse tarieven en dat leidt tot de volgende vergelijking:

Oppervlakte	Tarief 2024 gebied A	Tarief 2024 gebied B	Tarief 2024 gebied C	Haarlem-mermeer
Kleiner dan 0,25 m^2	0	0	0	0
Van 0,25 tot 2 m^2	153	115	86	0
Van 2 m^2 tot 5 m^2	281	210	158	0
Van 5 m^2 tot 10 m^2	422	315	237	0
Van 10 m^2 tot 25 m^2	612	460	344	0
Van 25 m^2 tot 50 m^2	612	460	344	750
Van 50 m^2 tot 100 m^2	1.184	1.148	860	2.500
Van 100 m^2 tot 200 m^2	4.590	3.060	2.296	7.500
Van 200 m^2 tot 250 m^2	4.590	3.060	2.296	15.000
Van 250 m^2 tot 400 m^2	18.360	12.240	9.180	15.000
Van 400 m^2 tot 1.000 m^2	73.440	48.960	12.240	30.000
Van 1.000 m^2 tot 5.000 m^2	97.920	73.440	48.960	30.000
5.000 m^2 en groter	122.400	97.920	73.440	30.000

Hieruit blijkt dat de tarieven van Haarlemmermeer over de oppervlakte tot 400 m^2 hoog zijn vergeleken met Amsterdam en daaronder relatief lager.

Maatschappelijk effect	Voor reclamebelasting zijn in de COELO atlas geen landelijk vergelijkende cijfers beschikbaar. Verhoging zal tot ontevredenheid bij met name ondernemers leiden.
Wettelijk niveau	Wettelijke grondslag voor de heffing is artikel 227 van de Gemeentewet. De huidige verordening reclamebelasting maakt het mogelijk om belasting te heffen op reclame (openbare aankondigingen) zichtbaar vanaf de openbare weg. In de verordening zijn reclameoppervlaktes tot 25 m^2 van heffing vrijgesteld om het midden- en kleinbedrijf (MKB) zo veel mogelijk te ontzien.

<table>
<tr><td>Financieel effect</td><td>
<table>
<tr><th></th><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr>
<tr><td>Implementatiekosten</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Effect maatregel</td><td></td><td></td><td></td><td>Niet haalbaar</td></tr>
<tr><td>Effect saldo begroting</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
</table>

<u>toelichting</u>
De heffing reclamebelasting is per 1 januari 2024 ingevoerd. De kosten voor het opbouwen van het belastingbestand plus de invoeringskosten voor de heffing bedragen € 96.400 in 2023. De kosten voor de jaarlijkse controle en belastingheffing en invordering bedragen € 44.600. Met deze kosten is rekening gehouden in Voorjaarsrapportage 2023. Er zijn daarom geen aanvullende invoeringskosten. Voor het realiseren van een opbrengst van € 250.000 moeten de tarieven met 25% worden verhoogd.
</td></tr>
<tr><td>Relatie lopende bezuinigingen</td><td>De aanleiding voor de invoering van reclamebelasting is de ombuiging van € 1.050.000, zoals door de raad besloten in de Strategische heroriëntatie 2022-2025 (2021.0001203).</td></tr>
<tr><td>Effect op groei gemeente</td><td>N.v.t.</td></tr>
<tr><td>Haalbaarheid</td><td>De tarieven komen met de verhoging voor een groot deel van de tarieventabel ruim boven die van Amsterdam te liggen. Dat is niet realistisch.</td></tr>
<tr><td>Risico’s</td><td>In het raadsvoorstel over de invoering van de reclamebelasting staat: “De invoering van reclamebelasting betekent een extra financiële verplichting voor de ondernemers. Dit zal voor een aantal ondernemers niet acceptabel zijn. Sommige ondernemers willen en/of kunnen niet betalen en zullen in bezwaar of beroep gaan tegen de aanslag. Omdat we niet goed kunnen inschatten wat de aantallen bezwaren en beroepsprocedures zullen zijn, kunnen we het financiële risico niet kwantificeren. Door de inventarisatie en de tariefstelling is daar zo goed als mogelijk rekening mee gehouden.” Met de verhoging van de tarieven wordt dit risico groter.</td></tr>
<tr><td>Communicatie</td><td>Bij een verhoging voor het belastingjaar 2027 en verder kan via de aanslagen 2026 aankondiging van de verhoging worden gecommuniceerd.</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th colspan="2">Maatregel 7.4</th></tr>
<tr><td>Omschrijving</td><td>Parkeerbelastingopbrengsten verhogen</td></tr>
<tr><td>Toelichting</td><td>In het kader van de strategische heroriëntatie zijn de parkeerbelastingtarieven al fors verhoogd. In 2023 waren de tarieven hoger dan de regio, maar nog ruim lager dan bijvoorbeeld Haarlem. Als in de breedte scherper aan de wind gevaren moet worden, is het te overwegen extra te belasten wat een beroep doet op dure voorzieningen. Parkeren valt hieronder. De tarieven na de verhoging zijn:

<table>
<tr><th colspan="3">Tarieven 2024</th></tr>
<tr><td>A-zone (stop&go)</td><td>1e halfuur</td><td>€ 0,55</td></tr>
<tr><td></td><td>1e volgend uur</td><td>€ 3,45</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>B-zone (kort parkeren)</td><td>1e uur</td><td>€ 1,30</td></tr>
<tr><td></td><td>2e uur</td><td>€ 1,75</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>C-zone (lang parkeren)</td><td>alle uren</td><td>€ 0,85</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Schiphol</td><td>alle uren</td><td>€ 6,00</td></tr>
</table>

De raming in de begroting 2025 van de parkeerbelastingen is afgerond € 3,35 miljoen. Een verhoging met 10% genereert € 335.000 extra inkomsten. De tarieven in de duurste gebieden gaan dan van € 3,45 naar € 3,80. Overwogen kan worden de verhoging de komende 4 jaar in stappen van 2,5% bovenop inflatie door te voeren.</td></tr>
<tr><td>Maatschappelijk effect</td><td>Het maatschappelijk effect is te duiden met: a) ontevredenheid parkeerders; b) de ondernemers in bijvoorbeeld het stadscentrum Hoofddorp zullen wellicht een teruggang zien in het winkelend publiek.</td></tr>
<tr><td>Wettelijk niveau</td><td>N.v.t. De bestaande politieke lijn is om parkeermaatregelen als regulerend instrument te gebruiken en niet als inkomstenbron.</td></tr>
<tr><td>Financieel effect</td><td>
<table>
<tr><th></th><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr>
<tr><td>Implementatiekosten</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Effect maatregel</td><td></td><td></td><td>+250.000</td><td>+250.000</td></tr>
<tr><td>Effect saldo begroting</td><td></td><td></td><td>+250.000</td><td>+250.000</td></tr>
</table>

<u>toelichting</u>
De implementatiekosten zijn beperkt. Het betreft het doorvoeren van de jaarlijkse tariefswijziging. We hebben gezien dat een verhoging van het tarief niet 1:1 een verhoging van de opbrengst straatparkeren betekent. Daarom is een afslag genomen vanwege toename garageparkeren, alternatief vervoer en de reeds bestaande onderuitputting.</td></tr>
<tr><td>Relatie lopende bezuinigingen</td><td>In 2023 zijn de parkeertarieven verhoogd, omdat in het kader van de strategische heroriëntatie een meeropbrengst van 40% gerealiseerd moet worden. In 2024 is daarom geen tariefsverhoging voorgesteld.</td></tr>
<tr><td>Effect op groei gemeente</td><td>N.v.t.</td></tr>
<tr><td>Haalbaarheid</td><td>Deze verhoging is haalbaar als rekening gehouden wordt dat de</td></tr>
</table>

	tariefsverhoging zich niet 1:1 betaald in een gelijk hogere opbrengst en gaat uit een gelijkblijvend parkeerbeleid. Wijzigingen in het parkeerbeleid met effect op de opbrengst moeten wel doorgevoerd worden in de begroting.
Risico's	N.v.t. De parkeeropbrengsten lieten een onderuitputting zien met een structureel karakter. Dit is echter in de Voorjaarsrapportage 2024 verwerkt.
Communicatie	Communicatie over de verhoging van de parkeertarieven kan op de gebruikelijke wijze plaatsvinden.

8 Geen Haagse knaken, geen Haagse taken

Introductie

De raad heeft in de motie ‘geen Haagse knaken, geen Haagse taken’ de boodschap afgegeven dat we geen taken gaan uitvoeren, waar geen middelen voor worden verkregen. Of met andere woorden: bij gebrek aan Haagse knaken niet wederom bezuinigen op Haarlemmermeerse zaken.

Er is een waslijst aan taken waar de gemeenten evident te weinig geld krijgen voor de taken waarvan het Rijk heeft bepaald dat gemeenten hier invulling aan moeten geven. Bovenaan staan de Wmo (abonnementstarief) en de Jeugdzorg (structureel te weinig middelen), maar het geldt ook voor de Omgevingswet, onderwijshuisvesting, inburgering, energietransitie, woningbouw, de aanpak van eenzaamheid, kindermishandeling, huiselijk geweld en verwarde personen, asiel en migratie en een betere aanpak van schulden.

Nu zit er twee problemen aan de opgave ‘geen Haagse knaken, geen Haagse taken’. Het eerste is dat er veelal geen geld voor in de begroting zit zodat het niet bijdraagt aan de taakstelling. En het tweede is dat waar dit wel het geval is, aanpak ervan kwetsbare inwoners raakt danwel de gevolgen later groter zijn.

De middelen die we van het Rijk krijgen, groeien niet mee met de toename aan zorgvragen. Maar ook de opdrachten die op ons afkomen zoals een landelijk tarief voor bepaalde zorg (recent landelijk tarief Jeugdbescherming/Jeugdreclassering), daarvan gaat het Rijk ook vanuit dat we prijsstijgingen uit ons eigen budget betalen. Verder zien we dat het Rijk steeds vaker met SPUK’s werkt waaruit geen uitvoeringskosten bekostigd kunnen worden of incidentele SPUKS voor structurele vragen. Voor een aantal onderwerpen met te weinig bekostiging is een pakket (te nemen) maatregelen uitgewerkt die invulling geeft aan deze motie. Dat pakket maatregelen kan als het geen middelen oplevert voor de begrotingsruimte voorkomen dat het ravijn nog groter wordt. In dit verband zijn drie maatregelen uitgewerkt. De Omgevingswet is niet meegenomen omdat de wet reeds is ingegaan en dit met name de bekostiging van de invoering betrof. De Wmo is niet meegenomen omdat de wetswijziging waarbij voor alle Wmo-voorzieningen waarvoor nu het abonnementstarief is, een inkomensafhankelijke eigen bijdrage gaat gelden, al is ingerekend in de begroting.

Wij onderzoeken:

1.	Inrekenen Hervormingsagenda Jeugd	5.250.000
2.	Matigen inzet regelingen zonder uitvoeringsgeld	Nog uit te werken
3.	Verduurzaming vastgoed	Geen
4.	Onderwijshuisvesting	Geen
5.	Terugdraaien versterken organisatie vanuit middelen parlementaire onderzoekscommissie kinderopvangtoeslagaffaire	633.000
	Totaal	**5.883.000**

<table>
<tr><th colspan="2">Maatregel 8.1</th></tr>
<tr><td>Omschrijving</td><td>Inrekenen Hervormingsagenda Jeugd</td></tr>
<tr><td>Toelichting</td><td>Stelpost Hervormingsagenda Jeugd (HVA) en extra besparingsopgave uit Coalitieakkoord Rutte-IV. In het meerjarenbeeld van de gemeente is rekening gehouden met de Hervormingsagenda Jeugd. Door het opnemen van een stelpost voor HVA verandert het meerjarenbeeld positief (het tekort neemt af).

Hervormingsagenda Jeugd. In 2021 heeft de arbitragecommissie, Commissie van Wijzen, een uitspraak gedaan om het verschil in inzicht tussen de VNG en het Rijk over de beschikbare middelen voor de inzet van jeugdzorg te beslechten. In haar uitspraak stelt de commissie dat het jeugdstelsel niet langer houdbaar is en dat een set van (beheers)maatregelen moet leiden tot een betere inrichting van het jeugdstelsel en een landelijke besparing van € 1 miljard. Op basis van ons aandeel in de algemene uitkering (AU) gaat het in Haarlemmermeer om een bedrag van € 6,1 miljoen voor de Hervormingsagenda in 2027.

Financiële afspraken met het Rijk m.b.t. HVA. In de financiële afspraken die de VNG met het Rijk heeft gemaakt is afgesproken dat er een gezamenlijk aangestelde deskundigencommissie zal komen. Deze commissie zal in het voorjaar van 2025 en 2028 een uitspraak doen over de inspanningen die door de verschillende partijen gepleegd zijn. Met het Rijk is afgesproken dat wanneer gemeenten zich wél inspannen, maar de besparingen niet gerealiseerd zijn, het Rijk gemeenten compenseert voor het deel van de inspanningen. Bijvoorbeeld: wanneer gemeenten zich voor 70% hebben ingespannen dan worden wij voor 70% gecompenseerd. De overige 30% is dan voor eigen rekening. De verwachting is dat dit op macro niveau (alle gemeenten) wordt getoetst. In Haarlemmermeer zien wij dat we diverse maatregelen uit de HVA reeds uitvoeren (o.a. POH Jeugd (Praktijk Ondersteuner Huisartsen) en Doorbraakmethode). Dat betekent dat de besparing die daarmee samenhangt voor ons niets extra’s oplevert.

Voorstel is om een stelpost op te nemen voor de HVA. Het uitgangspunt van de HVA is dat de maatregelen een extra besparing opleveren en als dat niet het geval is het Rijk ons hiervoor compenseert. Dat betekent dat de totale besparingsopgave van de gemeente vanaf 2027 afneemt. Het risico dat we daarmee nemen is dat als het Rijk zich niet aan de afspraken houdt we in 2025/2026 gemeentebreed opnieuw naar nieuwe maatregelen/ denklijnen moeten zoeken.</td></tr>
<tr><td>Maatschappelijk effect</td><td>De Hervormingsagenda jeugd zijn landelijke afspraken die via diverse maatregelen tot minder kosten moeten leiden. Het maatschappelijk effect is nog afhankelijk van de uiteindelijke uitwerking van diverse maatregelen.</td></tr>
<tr><td>Wettelijk niveau</td><td>Gemeenten hebben de plicht om jeugdhulp en ondersteuning te bieden (Jeugdwet).</td></tr>
<tr><td>Financieel effect</td><td>
<table>
<tr><th></th><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr>
<tr><td>Implementatiekosten</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Effect maatregel</td><td>+1.350.000</td><td>+1.350.000</td><td>+4.950.000</td><td>+5.250.000</td></tr>
<tr><td>Effect saldo begroting</td><td>+1.350.000</td><td>+1.350.000</td><td>+4.950.000</td><td>+5.250.000</td></tr>
</table>
</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td></td><td>Toelichting:

<table>
<tr><th></th><th>2024</th><th>2025*</th><th>2026</th><th>2027</th></tr>
<tr><td>Stelpost HVA</td><td>€ 2.200.000</td><td>€ 2.200.000</td><td>€ 5.800.000</td><td>€6 .100.000</td></tr>
<tr><td>1) Taakstelling programma Z&W (reeds verwerkt in de begroting)</td><td>-€ 850.000</td><td>-€ 850.000</td><td>-€ 850.000</td><td>-€ 850.000</td></tr>
<tr><td>Effect saldo begroting</td><td>€ 1.350.000</td><td>€ 1.350.000</td><td>€ 4.950.000</td><td>€ 5.250.000</td></tr>
</table>

*In 2025 is de daling van de AU al verwerkt in de begroting. Daarnaast zit de verwachte daling van de lasten als taakstelling in het programma Zorg & Werk.</td></tr>
<tr><td>Relatie lopende bezuinigingen</td><td>1) € 850.000 uit de strategische heroriëntatie
Twee maatregelen uit de Hervormingsagenda, inzet POH Jeugd en Doorbraakmethode, zijn in Haarlemmermeer al doorgevoerd en de daarmee samenhangende besparing is opgenomen als taakstelling op budgetten Jeugd in programma Zorg en Werk.</td></tr>
<tr><td>Effect op groei gemeente</td><td>Geen effect op de groeiopgave van de gemeente</td></tr>
<tr><td>Haalbaarheid</td><td>Van de besparingsopgave van in totaal € 1 miljard uit de Hervormingsagenda heeft de VNG aangegeven dat 658 miljoen haalbaar is. Voor Haarlemmermeer gaat het om € 3,9 miljoen van de € 6,1 miljoen. Voor een groot deel van de opgaven hebben wij al maatregelen ingevoerd of hebben we als gemeente geen invloed. Voor de haalbaarheid zijn we voor het grootste deel afhankelijk van het nakomen van de afspraken van het Rijk.

Een aantal afspraken die gemaakt zijn in de Hervormingsagenda brengen mogelijk kosten met zich mee. Deze investeringen zijn verwerkt in de besparingsopgave, maar omdat de besparingsopgave groter is dan de investering komen we onder aan de streep uit op een besparing. De investeringen zijn niet allemaal concreet in cijfers te duiden.</td></tr>
<tr><td>Risico’s</td><td>• De besparingen van HVA worden niet gerealiseerd en het Rijk compenseert de gemeenten niet hiervoor. Dat betekent dat we als gemeente aanvullende maatregelen moeten nemen om de gemeentelijke begroting sluitend te maken. In 2025 wordt duidelijk hoe het Rijk omgaan met compensatie van de gemeenten als de maatregelen niet het financieel effect hebben. In de financiële afspraken die de VNG met het Rijk heeft gemaakt is afgesproken dat er een gezamenlijk aangestelde deskundigencommissie zal komen. Deze commissie zal in het voorjaar van 2025 en 2028 een uitspraak doen over de inspanningen die door de verschillende partijen gepleegd zijn.
• Risico bestaat dat we als gemeente in 2025 zien dat we geen compensatie van het Rijk krijgen en aanvullende maatregelen moeten nemen om een sluitende begroting in 2027 te realiseren.
• Maatregelen uit de HVA hebben impact op aanpalende domeinen en kunnen voor toename van kosten in die domeinen leiden. Bijvoorbeeld beperken van reikwijdte van de Jeugdwet kan besparing opleveren in de jeugdhulp maar kan tot hogere kosten leiden in bijvoorbeeld sociale basis of onderwijs.</td></tr>
<tr><td>Communicatie</td><td>N.v.t.</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th colspan="2">Maatregel 8.2</th></tr>
<tr><td>Omschrijving</td><td>Matigen inzet regelingen zonder uitvoeringsgeld</td></tr>
<tr><td>Toelichting</td><td>De laatste jaren krijgen de gemeenten taken uit te voeren waarbij er wel geld is voor de directe doelstelling maar geen geld voor de uitvoering. De gemeenten moeten de uitvoering dus met de bestaande personele capaciteit doen die wordt bekostigd uit de algemene middelen. Uit een verkenning onder de clustermanagers komen de volgende taken naar voren:
a. Asiel en integratie (incl. opvang Oekraïners en inburgering). We ontvangen wel de middelen voor opvang, maar geen uitvoeringsgeld (eigen personele kosten).
b. Verkeersveiligheid, de gemeente heeft sinds dit jaar bevoegdheden voor lichte overtredingen (fietsen met telefoon, licht op de fiets etc)
c. Energie armoede (wel de uitkering, maar niet de handelingskosten)
d. Informatiebeveiliging en privacy

Omdat er geen middelen zijn begroot, is dit niet nader uitgewerkt. Voorstel kan indien gewenst wordt uitgewerkt in een vervolgtraject.</td></tr>
<tr><td>Maatschappelijk effect</td><td>Nog niet uitgewerkt.</td></tr>
<tr><td>Wettelijk niveau</td><td>Nog niet uitgewerkt.</td></tr>
<tr><td>Financieel effect</td><td>
<table>
<tr><th></th><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr>
<tr><td>Implementatiekosten</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Effect maatregel</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Effect saldo begroting</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
</table>

<u>Toelichting:</u>
Nog niet uitgewerkt.</td></tr>
<tr><td>Relatie lopende bezuinigingen</td><td>Nog niet uitgewerkt.</td></tr>
<tr><td>Effect op groei gemeente</td><td>Nog niet uitgewerkt.</td></tr>
<tr><td>Haalbaarheid</td><td>Nog niet uitgewerkt.</td></tr>
<tr><td>Risico’s</td><td>Nog niet uitgewerkt.</td></tr>
<tr><td>Communicatie</td><td>Nog niet uitgewerkt.</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th colspan="2">Maatregel 8.3</th></tr>
<tr><td>Omschrijving</td><td>Verduurzaming vastgoed</td></tr>
<tr><td>Toelichting</td><td>De lidstaten van de EU hebben afgesproken dat de EU in 2050 klimaatneutraal is. En om in 2030 55% minder broeikasgassen uit te stoten. In het nationale klimaatakkoord zijn onder andere doelstellingen opgenomen om gebouwgebonden uitstoot te verminderen. Dit geldt ook voor maatschappelijk vastgoed in Haarlemmermeer. Voor het grootste deel zijn deze gebouwen niet duurzaam en stoten daarmee direct en indirect veel broeikasgassen (CO_2) uit. Om aan de klimaatdoelen te voldoen is de routekaart verduurzaming maatschappelijk vastgoed vastgesteld (2023.7963379). De routekaart omvat al het maatschappelijk vastgoed in eigendom met uitzondering van het onderwijsvastgoed. Alle investeringen in onderwijsvastgoed zijn geregeld in het IHP.

Voor deze opgave is nog niets in de begroting opgenomen. We hebben wel een bestemmingsreserve maatschappelijke voorzieningen waar nu ongeveer € 2,5 miljoen in zit. Hiermee dekken we de kapitaallasten van het onrendabele deel van de investering. Voor het Strategisch Perspectief Investeringen hebben we onlangs een opgave gedaan van de te verwachten investeringen in de maatschappelijke vastgoedportefeuille tot 2040. Voor projectmatige verduurzaming bedraagt deze investering de komende jaren vanaf 2025 gemiddeld ruim € 3,5 miljoen op jaarbasis. Als we hiervan 15% ‘terugverdienen’ doordat de energierekening voor de gebruikers van het vastgoed lager wordt, dan kan het investeringsbedrag met hetzelfde percentage worden teruggebracht. We kunnen hier echter nog geen voorschot op nemen. Subsidies vanuit het Rijk drukken de investeringen, al is de mate waarin deze op dit moment beschikbaar zijn of beschikbaar zullen komen op dit moment uiterst onzeker.</td></tr>
<tr><td>Maatschappelijk effect</td><td>Wij verlangen van onze inwoners inspanning in het kader van de energietransitie. Als wij niet doorpakken geven we zelf niet het goede voorbeeld.</td></tr>
<tr><td>Wettelijk niveau</td><td>Wettelijk (Klimaatwet) zijn wij gehouden aan een CO_2-reductie van 55% in 2030. Als hiervoor geen middelen beschikbaar komen halen wij dit niet.</td></tr>
<tr><td>Financieel effect</td><td>
<table>
<tr><th></th><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr>
<tr><td>Implementatiekosten</td><td></td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr>
<tr><td>Effect maatregel</td><td></td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr>
<tr><td>Effect saldo begroting</td><td></td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr>
</table>

<u>Toelichting:</u>
Omdat er nog geen middelen begroot zijn voor de verduurzamingsopgave, is er sec geen sprake van een ombuiging.</td></tr>
<tr><td>Relatie lopende bezuinigingen</td><td>Geen</td></tr>
<tr><td>Effect op groei gemeente</td><td>Geen</td></tr>
<tr><td>Haalbaarheid</td><td>Het niet uitvoeren van de maatregelen kan € 3,6 miljoen per jaar besparen. Aangezien deze niet is begroot, levert dit geen bijdrage aan de taakstelling.</td></tr>
<tr><td>Risico’s</td><td>Niet voldoen aan de voor 2030 gestelde normen. Daarbij is het nog onduidelijk of het Rijk daarop gaat handhaven.</td></tr>
<tr><td>Communicatie</td><td>N.v.t.</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th colspan="2">Maatregel 8.4</th></tr>
<tr><td>Omschrijving</td><td>Onderwijshuisvesting</td></tr>
<tr><td>Toelichting</td><td>Onderwijshuisvesting kent een hybride bekostiging. De gemeente bouwt de school en het schoolbestuur betaalt de energierekening en onderhoudslasten. De structurele bekostiging door het Rijk voor onderwijshuisvesting blijft ver achter. De gemeente krijgt gebaseerd op de algemene uitkering (septembercirculaire 2022) € 13,3 miljoen per jaar. Terwijl wij op basis van het aantal leerlingen € 25,3 miljoen nodig hebben per jaar. In 2022 hebben we € 13,0 miljoen uitgegeven aan onderwijshuisvesting.
- Het verschil tussen wat wij krijgen van het Rijk op basis van fictief budget en hetgeen wij besteden aan onderwijshuisvesting is minimaal.
- Op basis van het aantal leerlingen zouden wij fiks meer geld van het Rijk behoren te krijgen.

Het integraal huisvestingsplan (IHP) kijkt 16 jaar vooruit. Ik deze periode staan er 34 scholen voor renovatie en 19 scholen voor nieuwbouw op de planning. De totale investering bedraagt € 315 miljoen. De top van de bijbehorende kapitaallasten is € 17,3 miljoen in 2040. Ter vergelijking: in 2027 is € 4,5 miljoen aan kapitaallasten vanuit het IHP investeringsplan opgenomen. Het IHP maakt onderdeel uit van het Strategisch Perspectief Investeringen (SPI).

Voor schoolbesturen uit het primair onderwijs geldt een investeringsverbod. Zij mogen alleen meebetalen als hun financiële positie dit toestaat en de investering bedrijfseconomisch verantwoord is. Dit verbod maakt gezamenlijke financiering van de bouw niet mogelijk. Ook schoolbesturen krijgen te weinig middelen van het Rijk voor onderhoud en energielasten.</td></tr>
<tr><td>Maatschappelijk effect</td><td>De kwaliteit van het gebouw doet ertoe. Een schoolgebouw moet als eerste voorzien in een aantal basisvoorwaarden voor de fysieke veiligheid van leerlingen en team. Het gaat om drinkwater, luchtkwaliteit, verlichting, brandveiligheid, sanitair, veiligheidsvoorzieningen en alarmeringssystemen. Denkbaar is dat een slechte kwaliteit van het gebouw negatief uitwerkt op het welbevinden van leerkrachten en leerlingen, met als mogelijk gevolg een hoger verzuim en lagere prestaties.</td></tr>
<tr><td>Wettelijk niveau</td><td>Het voorzien in onderwijshuisvesting is een wettelijke taak.</td></tr>
<tr><td>Financieel effect</td><td>
<table>
<tr><th></th><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr>
<tr><td>Implementatiekosten</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Effect maatregel</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Effect saldo begroting</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
</table>

Toelichting:
Alleen de scholen die opgeleverd worden voor 2027 zijn qua kapitaallasten opgenomen in de begroting. Het overgrote deel van de investeringsopgave uit het IHP is dus nog niet begroot. In 2040 is t.o.v. 2027 € 13 miljoen extra nodig.</td></tr>
<tr><td>Relatie lopende bezuinigingen</td><td>Niet</td></tr>
<tr><td>Effect op groei gemeente</td><td>In het IHP is rekening gehouden met extra m^2 in huidige scholen maar ook nieuwe scholen die nodig zijn bij een groei van 20.000 woningen.</td></tr>
<tr><td>Haalbaarheid</td><td>Het niet uitvoeren van de maatregelen kan vele miljoenen per jaar besparen.</td></tr>
</table>

	Aangezien deze niet is begroot, levert dit geen bijdrage aan de taakstelling.
Risico's	Scholen hebben recht op onderwijshuisvesting en de uitgaven zijn daarmee niet volledig beïnvloedbaar
Communicatie	N.v.t.

<table>
<tr><th colspan="2">Maatregel 8.5</th></tr>
<tr><td>Omschrijving</td><td>Terugdraaien versterken organisatie vanuit middelen parlementaire onderzoekscommissie kinderopvangtoeslagaffaire (POK)</td></tr>
<tr><td>Toelichting</td><td>In de decembercirculaire 2021 zijn middelen beschikbaar gesteld voor de versterking ondersteuning wijkteams, robuust rechtsbeschermingssysteem en systeemleren. Deze middelen zijn op dat moment verwerkt tot en met 2027. Er worden gesprekken gevoerd tussen het VNG en het Rijk of deze na 2027 nog toegevoegd gaan worden. In de algemene uitkering zijn de middelen uitgenomen vanaf 2028. Dit is in de begroting verwerkt. De uitgaven zijn niet afgeraamd. In Haarlemmermeer zijn de middelen ingezet voor formatie casemanagers, Wmo-inzet voor doelgroep, Project 18-/18+ en de praktijkondersteuners Jeugd. In deze ombuiging wordt voorgesteld om de versterking terug te draaien wegens het wegvallen van de middelen.</td></tr>
<tr><td>Maatschappelijk effect</td><td>Dit heeft niet alleen gevolgen voor deze specifieke doelgroep maar voor alle inwoners. Middelen zijn beschikbaar gesteld n.a.v. het rapport van de POK maar zijn bedoelt om breed de gemeentelijke dienstverlening te versterken.

De druk op de Wmo consulenten neemt de afgelopen jaren toe, doordat de aanvragen van Wmo oplopen. Als de versterking van het team afneemt, lopen de wachttijden op en zal het druk op het team significant toenemen.

De praktijkondersteuners jeugd zijn onderdeel van de Hervormingsagenda jeugd en van de strategische heroriëntatie. Dit zou betekenen dat de inzet hiervan deels teruggedraaid dient te worden en de dat druk op de Jeugdzorg verder toeneemt.</td></tr>
<tr><td>Wettelijk niveau</td><td>De wettelijk termijn voor het behandelen aanvragen wordt niet meer gehaald.</td></tr>
<tr><td>Financieel effect</td><td>
<table>
<tr><th></th><th>2025</th><th>2026</th><th>2027</th><th>2028</th></tr>
<tr><td>Implementatiekosten</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Effect maatregel</td><td></td><td></td><td></td><td>+633.000</td></tr>
<tr><td>Effect saldo begroting</td><td></td><td></td><td></td><td>+633.000</td></tr>
</table>

<u>Toelichting:</u>
Haarlemmermeer heeft incidentele middelen ontvangen (2021 tot en met 2027) in de AU, waarvoor structurele taken worden uitgevoerd. In de PB 2025-2028 zijn de inkomsten (AU) in 2028 teruggedraaid, maar de uitgaven niet. De uitgaven worden hier als ombuigingsmaatregel voorgesteld.</td></tr>
<tr><td>Relatie lopende bezuinigingen</td><td>De inzet voor de praktijkondersteuners jeugd is gedekt vanuit deze middelen. De lopende bezuiniging is onzeker, maar stopt bij deze beslissing in zijn geheel. Daarnaast is inzet van POH jeugd co-gefinancierd door de zorgverzekeraar. Als onze inzet stopt, dan stopt ook de inzet die de zorgverzekeraar financiert.</td></tr>
<tr><td>Effect op groei gemeente</td><td>Niet</td></tr>
<tr><td>Haalbaarheid</td><td>Het uitvoeren van deze maatregel is theoretisch haalbaar. Echter is het niet meer haalbaar om in de wettelijke termijn aanvragen af te handelen. Daarnaast zitten er ook financiële consequenties aan als de HVA niet wordt uitgevoerd en verliezen we cofinanciering van de zorgverzekeraar voor POH jeugd. Dit heeft negatieven financiële gevolgen.</td></tr>
</table>

Risico’s	Oplopende wachttijden bij de Wmo consulenten. Daarnaast voldoen wij niet meer aan de inzet voor de Hervormingsagenda jeugd.
Communicatie	N.v.t.

A Bijlage verschillenanalyse t.o.v. 29.02.2024

In de onderstaande tabel is weergegeven wat aan de raad is gepresenteerd op 29 februari 2024:

Denklijn	Uitgewerkte maatregelen	Bedrag
1. We ontzien kwetsbare inwoners	5	900.000
2. Een ander niveau van dienstverlening	5	2.500.000
3. Concentreer & combineer voorzieningen	5	2.500.000
4. Realisme in de groei	4	900.000
5. Scherper aan de wind varen (technische maatregelen)	6	11.500.000
6. Meer inzet op profijtbeginsel	6	2.000.000
7. Inkomsten in balans brengen	4	10.400.000
8. Geen Haagse knaken, geen Haagse taken	3	5.300.000
Totaal	**38**	**36.000.000**

Aan de gemeenteraad is geen fasering over de jaren genoemd. In de onderstaande tabel zijn de wijzigen met motivatie in beeld gebracht t.b.v. de presentatie aan het college.

Nr	Denklijn	Bedrag
1.	We ontzien kwetsbare inwoners	900.000
1-3.	*Niet automatisch verlengen van collectieve aanvullende zorgverzekering voor lage inkomens.* Motivatie: Middelen zijn nodig omdat aanvraag VJR 2024 van € 250.000 voor bijzondere bijstand is voorzien van negatief advies. Tijdsplan ombuiging is haalbaar.	*-250.000*
2.	Een ander niveau van dienstverlening	2.500.000
2-1.	*Versoberen verkiezingen.* Motivatie: Niet haalbaar vanwege onacceptabele maatschappelijke effecten. Enkel haalbaar bij herinvoering stemcomputers	*-117.000*
2-3.	*Kostenbesparing door sluiten servicepunt Nieuw Vennep en CJG Hoofddorp* Motivatie: maatregel geeft iets hoger financieel effect.	*+26.300*
2-4.	*Verlagen onderhoudsniveau openbare ruimte* Motivatie: Besparing niet meer realistisch door niet honoreren vragen extra middelen beheerplannen in VJR 2024.	*-350.000*
	Afronding in presentatie 29/9	*34.500*
3.	Concentreer & combineer voorzieningen	2.500.000
3-2.	*Heronderhandeling exploitatiecontract SKWA/SFH* Motivatie: Besparing SKWA al ingeboekt in de VJR2024	*-450.000*
3-4.	*Herhuisvesten bibliotheek Nieuw- Vennep in C. (i.p.v. Marktgebouw)* Motivatie: Niet haalbaar na nader onderzoek. Vanwege verlies 50% functie cultuur in Nieuw-Vennep en juridische gevolgen bij Marktgebouw.	*-250.000*
3-5.	*Stopzetten aantal ontmoetingsruimten* Motivatie: Deels onuitvoerbaar vanwege opdracht van de raad aan college om jongerencentrum in te voegen in ‘t Rietland.	*-186.500*
4.	Realisme in de groei	900.000
5.	Scherper aan de wind varen (technische maatregelen)	11.500.000
5-3.	*Onderuitputting kapitaallasten ramen op 42,5%* Motivatie: De onderuitputting van € 1,2 miljoen (herberekening: € 1,1 miljoen) is een feit, maar maatschappelijk ongewenst omdat het investeringsvolume ook stijgt. Om die reden is het voorstel geen voordeel in te boeken, maar de middelen aan te wenden om de	*-1.200.000*

	ambtelijke capaciteit in de voorbereiding van de realisatie van investeringen te versterken. Mogelijk ontstaat er alsnog een voordeel wegens de stijging van het totale investeringsvolume (SPI). Anderzijds kan door de extra personele inzet de onderuitputting ook dalen.	
5-6	*Inzet reserves (10% surplus ADR)* Motivatie: De berekening van de vrije ruimte van de Algemene dekkingsreserve is herberekend naar de reservestanden van de Programmabegroting 2025-2028. Dit levert een hogere inzet van de reserve op.	*+3.013.000*
	Afronding in presentatie 29/9	*43.500*
6.	Meer inzet op profijtbeginsel	2.000.000
	Afronding in presentatie 29/9	*49.500*
7.	Inkomsten in balans brengen	10.400.000
	Afronding in presentatie 29/9	*-50.000*
8.	Geen Haagse knaken, geen Haagse taken	5.300.000
8-3.	*Wegvallen middelen Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag* Motivatie: Nieuwe maatregel. Maatregel is technisch uitvoerbaar maar met grote risico's. Het raakt direct kwetsbare inwoners binnen WMO en Jeugdzorg. Bij doorvoeren kunnen we binnen WMO niet meer binnen de wettelijke termijn aanvragen af handelen. Daarnaast zijn er ook financiële consequenties aan als de HVA niet wordt uitgevoerd. Dit heeft negatieve financiële gevolgen. Bij niet doorvoeren verslechtert het meerjarenbeeld van af 2028 met hetzelfde bedrag.	*+633.000*
	Afronding in presentatie 29/9	*-50.000*
	Totaal	**36.797.300**

B Bijlage suggesties gemeenteraad 24.10.2024

Op 24 oktober 2024 zijn door de raad suggesties gegeven op de hoofdlijnen van de ombuigingen.

Noties vanuit de raad die meerdere keren voorkwamen:
- Nu nog niet te drastisch ombuigen;
- Niet twee keer op dezelfde deur kloppen/geen ombuigingen op het maatschappelijk middenveld;
- Geen lastenverhoging voor de inwoners;
- Iets risicovoller ramen met het oog op onderuitputting in de begroting;
- Prioriteit bij de huidige inwoners
- Voorkeur om om te buigen op de lijn “geen Haagse knaken, geen Haagse taken”.

Voorts zijn er suggesties vanuit de raad gedaan waarvan de belangrijkste hiervan in onderstaand tabel van een reactie zijn voorzien:

Opmerking/suggestie	**Reactie**
In sommige denklijnen staan geen bedragen, we zien allemaal nullen. Zijn er al keuzes gemaakt?	Dat is niet het geval. Op 29 februari 2024 zijn maatregelen gepresenteerd aan de raad in een informatieve bijeenkomst. De maatregelen die in de begroting zijn gepresenteerd zijn op een aantal onderdelen afwijkend van die presentatie vanwege uitwerking en nadere ontwikkeling. Er is een verschillenlijst met toelichting gepresenteerd in bijlage A.
Stopzetten ontwikkelingshulp Cebu	Opgenomen in maatregel 1-5
Sluiten ruimtes die onvoldoende worden benut	In de maatregelen 3-1 en 3-5 is dit uitgewerkt.
Nee zeggen tegen het plaatsen van statushouders als er onvoldoende begeleidingsbudget meekomt	De maatregel is opgenomen onder 8-2. Matigen inzet regelingen zonder uitvoeringsgeld. In deze fase is dit nog niet uitgewerkt omdat het geen begrotingsvoordeel oplevert.
Kunnen we meer loslaten, bijvoorbeeld in onderhoud parken en groenvoorzieningen?	De denklijn om meer aan inwoners over te laten (‘terugtrekkende overheid’) is niet uitgewerkt.
Kunnen we geen 2% foutmarge in de begroting opnemen gelet op de onderuitputting elk jaar in de jaarrekening?	Dat is niet toegestaan door de toezichthouder. Dat is een niet ingevulde stelpost. Wel is het mogelijk op een aantal onderdelen in de begroting iets risicovoller te ramen zoals bijvoorbeeld bij de kapitaallasten en opleidingskosten.
Kunnen we besparen door te investeren?	Betrof een motie. Deze is verworpen.
Het snijden in eigen vlees (overhead) wordt gemist, kan het efficiënter, kan dat verder uitgewerkt worden?	Er zit geen overhead in de maatregelen omdat bij uitbreiding van taken ook geen overhead wordt bijgeraamd. Alleen bij de technische maatregelen is een post opgenomen over de opleidingskosten (5-1)
Neem als denkrichting mee het verzelfstandigen van de dorpshuizen.	Deze maatregel is niet uitgewerkt. De dorpshuizen zijn wel betrokken in maatregel 3-5.
C. commerciëler maken	Deze maatregel is niet uitgewerkt. C. is 3.3 en 3.4
Fuseren kwijnende sportverenigingen	Deze maatregel is niet uitgewerkt.
Verkoop van maatschappelijk vastgoed dat niet nodig is voor kerntaken	De maatregelen met betrekking tot maatschappelijk vastgoed zijn uitgewerkt in de denklijnen 2 en 3.
Kunnen de reserves gebruikt worden voor incidentele tekorten?	Ja, dat kan. De algemene dekkingsreserve kan zelfs als structureel dekkingsmiddel worden gebruikt (5-6).

Opmerking/suggestie	Reactie
Kan er op grondzaken meer winst gemaakt worden?	Deze maatregel is niet uitgewerkt omdat het geen begrotingsvoordeel oplevert.
Kunnen we de investering in evenementen-terrein PARK21 onder de loep meenemen?	Het heroverwegen van investeringen is geen denklijn. Het effect van vertraging van investeringen is al meegenomen in maatregel 3-5.
Is heroverweging en temporisering van de investeringen mogelijk?	Het heroverwegen van investeringen is geen denklijn. Het effect van vertraging van investeringen is al meegenomen in maatregel 3-5.
Het scenario 'geen knip in de Van Heuven Goedhartlaan, geen Toolenburgerweg en minder huizen bouwen in Spoorzone onderzoeken	Het heroverwegen van investeringen is geen denklijn. Het effect van vertraging van investeringen is al meegenomen in maatregel 3-5.
Kan een 'no cure, no pay' systeem voor rechtszaken met advocaten?	Advocaten mogen met cliënten geen prijsafspraken maken op basis van 'no cure no pay'. Dit wil zeggen dat cliënten niets hoeven te betalen als de rechtszaak wordt verloren, maar wel als de zaak wordt gewonnen. Op dit verbod op 'no cure no pay' is één uitzondering. Sinds 1 januari 2014 mogen advocaten bij wijze van experiment alleen in letselschade- en overlijdensschadezaken met hun cliënt een resultaat-gerelateerde beloningsafspraak maken. Deze proefperiode liep tot 1 januari 2019 en is per die datum met nog eens 5 jaar verlengd. Per 1 januari 2024 is het experiment nogmaals met twee jaar verlengd. In de periode tot 1 januari 2026 wordt onderzocht wat voor soort zaken op no cure no pay basis worden gedaan, wie de doelgroep is en wat er gebeurt met de rechtzoekenden die net buiten de doelgroep vallen.
Betaald parkeren bij sportparken	Sportparken liggen vaak bij niet gereguleerde gebieden en dat is deze maatregel niet effectief.

C Bijlage analyse bestemmingsreserves

Bij de behandeling van de Programmabegroting 2025-2028 is door de fracties Groenlinks en PvdA de motie ‘Gebruik bestemmingsreserves slim voor ombuigingen’ ingediend. Gemeenten mogen het surplus van de algemene reserve, onder voorwaarden, deels inzetten ter dekking van structurele tekorten. Deze voorwaarden zijn dat van het jaarlijks surplus niet meer dan 10% mag worden ingezet en dat de solvabiliteit van de gemeente boven de 20% blijft. De motie roept op te onderzoeken welke bestemmingsreserves verantwoord kunnen worden overgeheveld naar de Algemene dekkingsreserve zodat ze voor dit doel kunnen worden ingezet. Bij de besluitvorming over de Programmabegroting 2025-2028 is de motie teruggetrokken, omdat de portefeuillehouder Financiën de toezegging heeft gedaan dit te betrekken bij de ombuigingen in denklijn 5 “scherper aan de wind varen”.

Effect overhevelen bestemmingsreserves
De totale omvang van de Algemene dekkingsreserve van Haarlemmermeer bedraagt per 1 januari 2024 ruim € 200 miljoen. Na aftrek van verwachte claims, de reservering weerstandscapaciteit en dekking bijdrage Noord/Zuidlijn resteert een surplus in de Algemene dekkingsreserve van meer dan € 100 miljoen. Per jaarschijf mag hiervan maximaal 10% worden ingezet (ongeveer € 10 miljoen) voor het structureel sluitend maken van de begroting, tot de ondergrens van de solvabiliteit wordt bereikt. Als elk jaar het maximale bedrag wordt ingezet is dit naar verwachting rond 2031. Niet de omvang van het surplus, maar de ondergrens van de solvabiliteit beperkt de inzet van dit middel voor het structureel sluitend maken van de begroting. Bij elke € 10 miljoen die vanuit de bestemmings-reserves wordt overgebracht naar de Algemene dekkingsreserve kan jaarlijks € 1 miljoen worden ingezet voor het structureel sluitend maken van de begroting. Het effect hiervan is met name dat de ondergrens in de solvabiliteit eerder wordt bereikt. Hierdoor kan het surplus uit de Algemene dekkingsreserve niet meer ingezet mag worden en zullen er alsnog andere ombuigingsmaatregelen noodzakelijk zijn. Onderstaand overzicht geeft een totaaloverzicht van het saldo in de bestemmingsreserves aan het eind van het huidig meerjarenbeeld per 31-12-2028. Tevens is een advies opgenomen. Dit advies wordt daarna per bestemmingsreserve toegelicht.

Totaaloverzicht bestemmingsreserves per 31-12-2028

Naam bestemmingsreserve	Saldo per 31-12-2028	Advies
Calatravabruggen	1	Uitgeput in 2028
Haarlemmermeerse Bos	0	Uitgeput in 2028
Leidraad inrichting openbare ruimte (LIOR)	0	Uitgeput in 2028
Maatschappelijke voorzieningen	1.800	**Handhaven**
Monumenten	228	**Handhaven**
Onderwijshuisvesting	824	**Handhaven**
Pionier-BOLS	5.170	**Handhaven**
Programma Stadscentrum Hoofddorp	5.209	**Handhaven**
Project De Nieuwe Kom	1.044	**Handhaven**
Ruimtelijke Investeringen Haarlemmermeer (RIH)	27.791	**Handhaven**
Schaalsprong	8.153	**Handhaven**
Stichting Mainport en Groen (SMG)	0	Uitgeput in 2028
Toekomstbestendige werklocaties	515	**Handhaven**
Versterking van de (lucht)vrachtketen	7.735	**Handhaven**
Wonen	1.098	**Handhaven**
Subtotaal	**59.569**	
Dekking afschrijvingslasten	63.563	
Totaal	**123.132**	

De totale verwachte omvang van de bestemmingsreserves per 31 december 2028 bedraagt € 123,132 miljoen. Hiervan is € 63,563 miljoen, meer dan de helft, 'beklemd' in de reserve dekking afschrijvingslasten ten behoeve van de dekking van afschrijvingslasten van investeringen die in het verleden zijn gedaan. Per reserve wordt een specificatie gegeven van onder andere de oorsprong en het doel. Bij 'voorstel' wordt weergegeven of opheffen technisch mogelijk is, de gevolgen bij opheffing en een advies tot handhaven of opheffen.

Opheffen zou technisch wel kunnen bij een aantal reserves, maar dan met als randvoorwaarde dat een beroep kan worden gedaan op de Algemene dekkingsreserve als incidentele uitgaven die nu worden gedekt door bestemmingsreserves nodig zijn. Nadeel van deze werkwijze is, dat uitgaven dan niet meer begrenst zijn (namelijk door het saldo van een bestemmingsreserve).
De reserves Calatravabruggen, Haarlemmermeerse Bos, Leidraad inrichting openbare ruimte (LIOR) en Stichting Mainport en Groen (SMG) zijn eind 2028 uitgeput en zijn daarom niet in de specificatie opgenomen.

Over het geheel bezien is het advies alle reserves te handhaven. De grootste reserves 'dekking afschrijvingslasten' en 'Ruimtelijke Investeringen Haarlemmermeer' zijn technisch of wettelijk noodzakelijk. Bij de overige reserves leiden de verwachte maatschappelijke gevolgen, bestaande toezeggingen, dekkingsproblemen in de toekomst of extra druk op de gemeentelijke exploitatie bij het opheffen van de reserves tot het advies deze reserves te handhaven.

De conclusie van deze analyse zal worden betrokken bij denklijn 5 "scherper aan de wind varen" van de ombuigingen.

Specificatie per bestemmingsreserve

Onderwerp	**Omschrijving**
Naam	Toekomstbestendige werklocaties
Programma	Economische Zaken
Portefeuillehouder	Marja Ruigrok
Beleidsdoel	A. Haarlemmermeer is een aantrekkelijke, toekomstbestendige en veilige vestigingsplaats voor kleine en (middel)grote ondernemingen.
Instellingsbesluit	Jaarrekening 2011
Doel	Het samen met ondernemers en marktpartijen op peil houden van de kwaliteit van kantoren- en bedrijventerreinen en winkelgebieden.
Type	Bestemmingsreserve
Looptijd	Doorlopend (in ieder geval t/m 2028)
Bron	Exploitatiebudgetten en incidentele bijdragen
Beginstand jaar	01-01-2024 € 0,515 miljoen
Meerjarenbeeld	Jaarlijks wordt in de bestuurlijke voortgangsrapportage kantoren en bedrijven gerapporteerd over de vorderingen en de bestedingen. In het uitvoeringsprogramma commerciële voorzieningen wordt gerapporteerd over de aanpak op de winkelgebieden. Jaarlijks bij de VJR wordt een nieuw uitvoeringsprogramma betrokken met daarin lopende en eventuele nieuwe herstructureringsprojecten.
Voorstel	De reserve kan technisch worden opgeheven, maar opheffing heeft gevolgen voor de uitvoering van het beleid. Toelichting: De bestemmingsreserve 'Toekomstbestendige werklocaties' kan niet worden overgeheveld naar de Algemene dekkingsreserve. Bij raadsbesluit van 23 mei 2024 is besloten de middelen in te zetten voor het samen met ondernemers en marktpartijen op peil houden van de kwaliteit van kantoren- en bedrijventerreinen en winkelgebied. Het huidig saldo van de reserve € 515.000 is nodig om de kosten van minimaal € 900.000 voor 29 projecten te dekken. Het gaat daarbij niet alleen

	om een bedrijventerrein als Spoorzicht Noord en de Milieustraat, maar ook om de winkellocaties, zoals Getsewoud, Floriande en Paradijs. Bij het bezoek van de raad aan het winkelcentrum Getsewoud zijn verwachtingen gewekt. **Advies: handhaven**

Onderwerp	**Omschrijving**
Naam	Maatschappelijke voorzieningen
Programma	Paragraaf vastgoed + diverse programma's
Beleidsdoel	-
Portefeuillehouder	Mariëtte Sedee-Schuitemaker
Instellingsbesluit	2021.0000253
Doel	Het dekken van vervangingen of investeringen in bestaand gemeentelijk maatschappelijk vastgoed. De reserve maatschappelijk vastgoed is bedoeld voor het dekken van een onrendabele top van verduurzamingsmaatregelen, als blijkt dat subsidies en extra huurinkomsten niet voldoende zijn voor het dekken van de kapitaallasten (11039308). Het saldo van de reserve is gemaximeerd tot € 4 miljoen. In de Najaarsrapportage 2024 is het plafond voor 2024 en 2025 tijdelijk verhoogd naar € 6 miljoen.
Type	Bestemmingsreserve
Looptijd	2030
Bron	Verkoopresultaat gemeentelijk vastgoed
Beginstand jaar	01-01-2024 € 3,375 miljoen
Meerjarenbeeld	**Jaar** / **Toevoeging:** 2024 / € 1,316 miljoen 2025 / € 2,891 miljoen 2026 / € 0,00 miljoen (afhankelijk van verkopen vastgoed) 2027 / € 0,00 miljoen (afhankelijk van verkopen vastgoed)
Prestatie-eisen	
Voorstel	Reserve kan technisch worden opgeheven, maar opheffing heeft gevolgen voor de uitvoering van het beleid. Toelichting: In geval van opheffing van deze reserve kunnen wij niet voldoen aan het klimaatakkoord van Parijs (vertaald naar een nationaal klimaatakkoord) voor wat betreft het eigen maatschappelijke vastgoed (minimale CO_2-reductie van 55%). Juist nu zetten we in op investeringen ter bevordering van de duurzaamheid. De onrendabele toppen van investeringen worden gedekt door de bijdragen vanuit deze reserve. **Advies: handhaven**

Onderwerp	**Omschrijving**
Naam	Monumenten
Programma	Maatschappelijke ontwikkeling
Beleidsdoel	D: Inwoners nemen deel aan een breed aanbod van culturele activiteiten en maken kennis met de culturele historie van de Haarlemmermeer, waarvoor wij het cultureel erfgoed behouden.
Portefeuillehouder	Marja Ruigrok
Instellingsbesluit	Najaarsrapportage 2013
Doel	Opbouw bestemmingsreserve voor gemeentelijke monumentenzorg.

<table>
<tr><td>Type</td><td>Bestemmingsreserve</td></tr>
<tr><td>Looptijd</td><td>Zolang subsidiebudget wordt verstrekt en saldo aanwezig is</td></tr>
<tr><td>Bron</td><td>Restant subsidiebudget monumenten per einde boekjaar</td></tr>
<tr><td>Beginstand jaar</td><td>01-01-2024 € 0,693 miljoen</td></tr>
<tr><td>Meerjarenbeeld</td><td>
<table>
<tr><th>Jaar</th><th>Onttrekking:</th><th>Toevoeging:</th></tr>
<tr><td>2024</td><td>€ 0,224 miljoen</td><td>€ 0,072 miljoen</td></tr>
<tr><td>2025</td><td>€ 0,253 miljoen</td><td>€ 0,073 miljoen</td></tr>
<tr><td>2026</td><td>€ 0,201 miljoen</td><td>€ 0,073 miljoen</td></tr>
<tr><td>2027</td><td>€ 0,073 miljoen</td><td>€ 0,073 miljoen</td></tr>
<tr><td>2028</td><td>€ 0,073 miljoen</td><td>€ 0,073 miljoen</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Prestatie-eisen</td><td>Afhankelijk van projecten die komen</td></tr>
<tr><td>Voorstel</td><td>Reserve kan technisch worden opgeheven, maar opheffing heeft gevolgen voor de uitvoering van het beleid.

Toelichting: Wij zijn verantwoordelijk voor het behoud van ons cultureel erfgoed, zowel wettelijk als vanuit ons coalitieakkoord. Wij geven hier invulling aan door monumenteigenaren te ondersteunen met (technisch) advies, informatie en begeleiding bij vergunningstrajecten. Ook ondersteunen wij middels de subsidie-regeling ‘Onderhoud en restauratie gemeentelijk erfgoed 2024’ eigenaren van gemeentelijke monumenten bij onderhoud en restauratie van hun monumenten. Dit draagt bij aan het behoud van ons gemeentelijk erfgoed, zowel door de financiële bijdrage als door de mogelijkheid die de regeling biedt om als gemeente op een laagdrempelige manier in contact te komen met eigenaren en zo de waardering voor ons erfgoed te vergroten. De subsidieregeling is in 2024 aangepast om deze toegankelijker en aantrekkelijker te maken. Dit is een succes gebleken: het aantal aanvragen is aanzienlijk toegenomen t.o.v. van voorgaande jaren. De aanwezigheid van de bestemmingsreserve speelt hierin een belangrijke rol. Het is een onmisbaar instrument om in te spelen op behoeften van monumenteigenaren en om fluctuaties in het benodigde budget voor behoud door de jaren heen op te vangen. Het behoud van deze reserve stelt ons dan ook in staat stabiliteit en continuïteit te bieden aan monumenteigenaren en draagt bij aan het duurzame behoud van ons gemeentelijk erfgoed. Op dit moment werken wij tevens aan diverse beleidsinstrumenten, waaronder een nieuw aanwijzingsbeleid voor gemeentelijke monumenten. Dergelijke beleidsinstrumenten zijn van belang voor een efficiënt en zorgvuldig behoud van ons gemeentelijk erfgoed. De bestemmingsreserve speelt een belangrijke rol in de uitvoerbaarheid van dit beleid: zonder toegang tot deze reserve kunnen we de huidige koers van het beleid niet vasthouden, en moet mogelijk worden afgezien van (nieuwe) beleidsambities.

Voorwaarden / Risico’s. Binnen de huidige subsidieverordening verstrekken wij meerjarige subsidies. Voor de jaren 2024 t/m 2027 lopen er nog verplichtingen op basis van de vorige verordening. Daarnaast maakt de nieuwe regeling tweejarige subsidies mogelijk. Door de in gang gezette onttrekking uit de bestemmingsreserve voor 2025 (reeds aangevraagd bij de Najaarsrapportage 2024), zijn wij voornemens om ook voor 2025 en 2026 meerjarige subsidies toekennen. De juridische kaders en redelijke termijnen die gepaard gaan met meerjarige verleningen betekenen dat een eventuele overheveling van de bestemmingsreserve naar de Algemene dekkingsreserve pas in 2027 kan plaatsvinden. Dat is dan ook een belangrijke voorwaarde, mocht er worden overgegaan worden tot het opheffen van de bestemmingsreserve monumenten.

Advies: handhaven</td></tr>
</table>

Onderwerp	Omschrijving
Naam	Onderwijshuisvesting
Programma	Maatschappelijke ontwikkeling
Beleidsdoel	B: Onze jonge inwoners ronden een opleiding af die past bij hun mogelijkheden en ontwikkelen maximaal hun talent.
Portefeuillehouder	Marjolein Steffens-van de Water
Instellingsbesluit	tMPG 30-6-2010 raadsbesluit 2009/8203 en 17949
Doel	Zorgen voor de noodzakelijke tijdelijke onderwijshuisvesting (plaatsen en slopen/weghalen), zodat de zorgplicht van de gemeente in het kader van de onderwijshuisvesting daadwerkelijk ingevuld wordt.
Type	Bestemmingsreserve
Looptijd	Doorlopend
Bron	Toevoegingen; - Vinex resultaat en toevoegingen in verband met extra afschrijvingen; - Toevoeging in verband met asbestsanering in 2014.
Beginstand jaar	01-01-2024 € 0,92 miljoen
Meerjarenbeeld	**Jaar** / **Onttrekking:** 2024 / € 0,096 miljoen
Prestatie-eisen	- Tijdelijke Onderwijshuisvesting plaatsen of slopen/weghalen - Asbestsanering voor onderwijshuisvesting
Voorstel	Reserve kan technisch worden opgeheven, maar opheffing heeft gevolgen voor de uitvoering van het beleid. Toelichting: Het zorgen voor adequate onderwijshuisvesting is een wettelijke verplichting. Gezien de grote (ver)nieuwbouwopgave van schoolgebouwen in onze gemeente is de inzet van middelen voor het verwijderen van asbest essentieel. Het verwijderen van asbest maakt geen onderdeel uit van het investeringskrediet voor schoolgebouwen. Opheffing van de reserve is onwenselijk omdat het de renovatie of nieuwbouw van scholen kan vertragen wanneer er asbest wordt aangetroffen. **Advies: handhaven**

Onderwerp	Omschrijving
Naam	Pionier-Bols
Programma	Ruimtelijke ontwikkelingen
Beleidsdoel	B: Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel.
Portefeuillehouder	Beryl van Straten
Instellingsbesluit	RV 2021.0003183 Vaststelling masterplan Pionier-BOLS
Doel	De reserve heeft als doel de financiële dekking van de projecten in het kader van de gebiedsontwikkeling Pionier-BOLS terrein. Met de reserve kunnen kosten en opbrengsten van masterplan binnen de begroting worden verevend.
Type	Bestemmingsreserve
Looptijd	2030
Bron	Voorziening van het Van Groningen terrein en de opbrengsten van kostenverhaal
Beginstand jaar	01-01-2024 € 1,231 miljoen
Meerjarenbeeld	**Jaar** / **Toevoeging:** 2025 / € 3,939 miljoen
Prestatie-eisen	Planontwikkeling
Voorstel	Reserve kan technisch worden opgeheven, maar opheffing heeft gevolgen voor de uitvoering van het beleid.

	Toelichting: De bestemmingsreserve Pionier-Bols is ingesteld met als doel de financiële dekking van projecten in het kader van de gebiedsontwikkeling Pionier-Bolsterrein. Omdat er geen grondexploitatie voor Pionier-Bols hoeft worden geopend, is destijds voorgesteld een bestemmingsreserve te vormen waarin de voorziening van het Van Groningenterrein, de RIH-afdracht en de opbrengsten van het kostenverhaal worden gestort. De kosten en opbrengsten van het plan worden hierdoor binnen de begroting verevend. Bij opheffing kunnen wij niet voldoen aan verplichtingen uit de anterieure overeenkomsten. Ook kunnen we geen projecten in het kader van gebiedsontwikkelingsprojecten uitvoeren. Of de kosten komen dan ten laste van de algemene middelen. **Advies: handhaven**

Onderwerp	**Omschrijving**
Naam	Programma stadscentrum Hoofddorp
Programma	Ruimtelijke ontwikkelingen
Beleidsdoel	B: Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel.
Portefeuillehouder	Marja Ruigrok
Instellingsbesluit	tMPG 30-6-2010 raadsbesluit 2009/23127
Doel	Het ondersteunen en verwezenlijken van de doelstellingen van het programma Stadscentrum Hoofddorp in relatie tot de door de raad vastgestelde visie stadscentrum 2040: het hebben en houden van een aantrekkelijk en levendig stedelijk gebied waar werken, wonen en voorzieningen met elkaar vermengen en er een aangenaam verblijf is. De gelden worden ingezet voor kwaliteitsverbeteringen in de openbare ruimte die op dit moment nog geen onderdeel vormen van bestaande projecten, zoals het verbeteren van de leefbaarheid en uitstraling van onder andere het Burgemeester van Stamplein, het Polderplein, de Concourslaan maar ook verbeteren van kwaliteit van de openbare ruimte op bijvoorbeeld de Kruisweg en Tussenweg.
Type	Bestemmingsreserve
Looptijd	2010-2040
Bron	Middelen uit programma stadscentrum Hoofddorp
Beginstand jaar	01-01-2024 € 0,538 miljoen
Meerjarenbeeld	**Jaar** / **Onttrekking:** / **Toevoeging:** 2024 / € 0,099 miljoen / € 2,845 miljoen 2025 / € 0,219 miljoen / € 2,432 miljoen
Prestatie-eisen	Onttrekkingen ten behoeve van bovengenoemde projecten
Voorstel	Reserve kan technisch worden opgeheven, maar opheffing heeft gevolgen voor de uitvoering van het beleid. Toelichting: Het grootste deel van de beschikbare middelen is gelabeld voor de infrastructurele maatregelen in het stadscentrum waarvoor rijkssubsidie is ontvangen. Cofinanciering door ons is daarbij als harde voorwaarde gesteld. De overige middelen zijn gelabeld voor fysieke uitvoering van de diverse pleinen van het stadscentrum. Daartoe zijn reeds eerder middelen ingezet voor de voorbereidingen en het participatietraject. Gezien bovenstaande is het opheffen van deze reserve onwenselijk. **Advies: handhaven**

Onderwerp	Omschrijving
Naam	Project de Nieuwe Kom
Programma	Ruimtelijke ontwikkelingen
Beleidsdoel	B: Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel
Portefeuillehouder	Marjolein Steffens-van de Water
Instellingsbesluit	Jaarrekening 2006 & 2022.0002447
Doel	Dekking van het tekort van de herziene grondexploitatie De Nieuwe Kom bij afsluiting van de grondexploitatie
Type	Bestemmingsreserve
Looptijd	Afsluiting van het project Nieuwe Kom
Bron	Algemene Reserve Grondbedrijf
Beginstand jaar	01-01-2024 € 1,044 miljoen
Prestatie-eisen	-
Voorstel	Reserve kan technisch worden opgeheven, dit heeft tot gevolg dat het toekomstige tekort ten laste van de Algemene reserve grondzaken of de Algemene dekkingsreserve komt. Toelichting: Deze reserve is gekoppeld aan de grondexploitatie Nieuwe Kom en dient ter gedeeltelijke dekking van het negatieve resultaat van de grondexploitatie. Het opheffen van deze reserve resulteert in dekking vanuit de Algemene reserve grondzaken die momenteel op € 0 staat en derhalve aangevuld zal moeten worden vanuit de algemene dekkingsreserve. **Advies: handhaven**

Onderwerp	Omschrijving
Naam	Ruimtelijke Investeringen Haarlemmermeer (RIH)
Programma	Mobiliteit / Ruimtelijke Ontwikkeling / Cultuur, sport en recreatie.
Beleidsdoel	A: De ruimtelijke omgeving is het resultaat van een zorgvuldige afweging om het welzijn van de inwoners, bedrijven, werkenden, bezoekers en recreanten te vergroten.
Portefeuillehouder	Beryl van Straten
Instellingsbesluit	24 november 2009 (2009/0020965)
Doel	Mogelijkheid scheppen voor ruimtelijke investeringen in infrastructuur en openbaar groen.
Type	Bestemmingsreserve
Looptijd	Doorlopend
Bron	1e storting begroting 2011 (2010/0043796) bestaat uit, infra € 6,8 miljoen en groen € 3,4 miljoen. 2e storting Vinex afsluiting 2011 (2011/45281) bestaat uit, infra € 20,2 miljoen en groen € 10,1 miljoen. Daarna stortingen uit (anterieure) overeenkomsten of uit grondexploitaties.
Beginstand jaar	01-01-2024 € 37,586 miljoen
Meerjarenbeeld	**Jaar** / **Onttrekking:** / **Toevoeging:** 2024 / € 3,491 miljoen / € 11,807 miljoen 2025 / € 13,016 miljoen / € 5,732 miljoen 2026 / € 9,008 miljoen / € 3,703 miljoen 2027 / € 4,913 miljoen / € 2,062 miljoen 2028 / € 4,913 miljoen / € 2,242 miljoen
Prestatie-eisen	Actualisatie bij het Meerjarenperspectief grondexploitaties (MPG).
Voorstel	Deze reserve is wettelijk noodzakelijk.

	Toelichting: Anterieure overeenkomsten en de omgevingswet schrijven voor de ontvangen bijdragen te besteden aan projecten die passen binnen de plannen in de Omgevingsvisie 2040. Vanwege deze wettelijke koppeling tussen inkomsten en uitgaven is een aparte bestemmingsreserve noodzakelijk. **Advies: handhaven**

Onderwerp	**Omschrijving**
Naam	Schaalsprong
Programma	Ruimtelijke ontwikkelingen
Beleidsdoel	B. Haarlemmermeer realiseert ruimtelijke projecten die bijdragen aan het maatschappelijk doel
Portefeuillehouder	Beryl van Straten
Instellingsbesluit	Voorjaarsrapportage 2019
Doel	Dekking van voorbereidingskosten en de afschrijvingslasten van toekomstige investeringen in mobiliteit en bovenwijks groen die noodzakelijk zijn om (de versnelling van) woningbouw mogelijk te maken. Bij raadsbesluit van 20 januari 2022 (2021.0002603) is het doel van deze reserve uitgebreid met de dekking van investeringen in de wettelijke vereiste maatschappelijke voorzieningen in de gebiedsplannen.
Type	Bestemmingsreserve
Looptijd	2019 - 2030
Bron	Het resultaat 2018 vanuit de grondexploitaties van € 7,37 miljoen
Beginstand jaar	01-01-2024 € 7,556 miljoen
Meerjarenbeeld	**Jaar** / **Onttrekking:** / **Toevoeging:** 2024 / € 1,686 miljoen / € 2,459 miljoen 2025 / € 0,175 miljoen / € 0 miljoen Stortingen vinden plaats middels eventuele overschotten op de Algemene reserve Grondzaken, Jaarrekeningresultaat na bestemming (mits akkoord raad) en onttrekkingen vinden plaats middels de jaarlijkse Uitvoeringsprogramma mobiliteit, de Investeringsstrategie Schaalsprong of individuele onttrekkingen via de P&C producten.
Voorstel	Reserve kan technisch worden opgeheven, maar opheffing heeft gevolgen voor de uitvoering van het beleid. Toelichting: De reserve is benodigd voor het vooruit sparen voor de voorzieningen die benodigd zijn ten gevolge van de woningbouw/schaalsprong met als doel om woningbouw en voorzieningen in balans met elkaar te ontwikkelen. We willen voorzien in inclusieve wijken en de mogelijkheid voor gemeenschapsvorming. Om de woningbouwplannen, die al een tekort laten zien, uit te kunnen voeren is deze reserve noodzakelijk. **Advies: handhaven**

Onderwerp	**Omschrijving**
Naam	Versterking van de (lucht)vrachtketen
Programma	Economische Zaken
Beleidsdoel	A. Haarlemmermeer is een aantrekkelijke, duurzame en veilige vestigingsplaats voor kleine en (middel)grote ondernemingen.

Portefeuillehouder	Marja Ruigrok
Instellingsbesluit	Najaarsrapportage 2011
Doel	De aansluiting van Schiphol en de regio op het Europese vrachtnetwerk en versterking van de (lucht)vrachtketen).
Type	Bestemmingsreserve
Looptijd	2013 – uitgaven pas na 2016
Bron	Gemeentefonds
Beginstand jaar	01-01-2024 € 7,974 miljoen
Meerjarenbeeld	

Jaar	Onttrekking:
2024	€ 0,239 miljoen
2025	€ 0,00 miljoen
2026	€ 0,00 miljoen
2027	€ 0,00 miljoen

Voorstel	Reserve kan technisch worden opgeheven, maar opheffing heeft gevolgen voor de uitvoering van het beleid en afspraken jegens partners moet anders worden gedekt. Toelichting: Het gaat hier om gedecentraliseerde rijksmiddelen. Om gezamenlijk knelpunten aan te pakken en kansen te benutten hebben regionale partners afspraken gemaakt. Dit is geoormerkt regionaal geld, dat wij niet voor andere zaken kunnen inzetten. **Advies: handhaven**

Onderwerp	**Omschrijving**
Naam	Wonen
Programma	Wonen
Beleidsdoel	A: Door woonbeleid en woningprogrammering randvoorwaarden scheppen, zodat er voldoende en gedifferentieerd aanbod is van woningen. De woningvoorraad sluit hiermee aan op de behoeften van verschillende doelgroepen.
Portefeuillehouder	Beryl van Straten
Instellingsbesluit	Jaarrekening 2012
Doel	Woonmogelijkheden voor de huishoudens die daar op grond van hun inkomen niet geheel zelf in kunnen voorzien.
Type	Bestemmingsreserve
Looptijd	Doorlopend
Bron	Besluit Woninggebonden Subsidies, Reserve Sociale woningbouw en bijdragen ontwikkelaars
Beginstand jaar	01-01-2024 € 1,689 miljoen
Meerjarenbeeld	

Jaar	Onttrekking:	Toevoeging
2024	€ 0,166 miljoen	€ 0,048 miljoen
2025	€ 0,160 miljoen	€ 0,048 miljoen
2026	€ 0,185 miljoen	€ 0,048 miljoen
2027	€ 0,160 miljoen	€ 0,048 miljoen
2028	€ 0,160 miljoen	€ 0,048 miljoen

Prestatie-eisen	Onttrekkingen dienen ertoe te leiden dat woningen betaalbaar zijn voor de genoemde doelgroep. Het zal daarbij gaan om woningen in de sociale huursector, in het middensegment en in de goedkope koopsector.
Voorstel	Reserve kan technisch worden opgeheven, maar opheffing heeft gevolgen voor de uitvoering van het beleid. Tevens zullen geraamde onttrekkingen anders moeten worden gedekt.

	Toelichting: De bestemmingsreserve Wonen bedraagt eind 2024 € 1,6 miljoen en loopt de komende jaren terug tot € 1,1 miljoen eind 2028. Uit deze reserve worden structurele uitgaven gedekt, waaronder rente (€ 18.000), het jaarlijkse woningbehoefteonderzoek (€ 25.000), onderzoek realisatie woningbouwopgave (€ 60.000) en procesbegeleiding bij het opstellen van prestatieafspraken met de corporaties (€ 15.000). Deze activiteiten zijn vereist voor een adequate uitvoering van het woonbeleid. Opheffen van de reserve zou betekenen dat deze uitgaven structureel in de begroting moeten worden opgenomen. **Advies: handhaven**

Onderwerp	**Omschrijving**
Naam	Reserve dekking afschrijvingslasten
Programma	Divers
Beleidsdoel	Bestemmingsreserve
Instellingsbesluit	Voorjaarsrapportage 2017
Doel	Vanaf 2017 moeten alle investeringen die gedekt worden uit een reserve conform de nieuwe regels in het BBV, worden geactiveerd op de balans en gedurende de vastgestelde afschrijvingstermijnen afgeschreven worden. Om dit transparant en budgettair neutraal te laten verlopen worden de investeringsbedragen die gedekt worden uit de diverse bestemmingsreserves aan deze reserves onttrokken en gestort in de bestemmingsreserve Dekking afschrijvingslasten. Vanuit deze reserve wordt een bijdrage gedaan aan de programmabegroting. De bestemmingsreserve Dekking afschrijvingslasten is een zogenaamde 'beklemde' reserve. Dat wil zeggen dat de middelen in deze reserve niet vrij besteedbaar zijn.
Type	Bestemmingsreserve
Looptijd	Doorlopend
Bron	De investeringsbedragen die gedekt worden uit diverse bestemmingsreserves zijn gestort in deze nieuwe bestemmingsreserve Dekking afschrijvingslasten.
Beginstand jaar	01-01-2024 € 60,986 miljoen
Meerjarenbeeld	Divers
Prestatie-eisen	Onttrekken ten behoeve van dekking kapitaallasten.
Voorstel	Deze reserve is technisch noodzakelijk. Dit betreft een ‘beklemde’ reserve, zonder deze middelen is er geen dekking voor afschrijvingslasten van investeringen uit het verleden. **Advies: handhaven**